

ТЕКСТУАЛЕН ДЕЛ

ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА

ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА

1. ВИД НА ПЛАН, НАЗИВ НА ПОДРАЧЈЕТО НА ПЛАНСКИОТ ОПФАТ, ПЛАНСКИ ПЕРИОД, ПОВРШИНА НА ПЛАНСКИОТ ОПФАТ И ОПШТИНА НА КОЈА ПРИПАЌА ПОДРАЧЈЕТО НА ПЛАНСКИОТ ОПФАТ

Предмет на задачата е изработка на **Детален урбанистички план, Градска четврт ЦС 14 Кале и СРЦ Кале, Општина Центар - Скопје** плански период 2016-2022. Основа за изработка на предметниот Детален урбанистички план е Планската програма одобрена со Решение бр. 09-3372/2 од 01.07.2016 година, Заштитно конзерваторските основи бр.08-86.12 од 14.09.2018 година и Анексот на Заштитно конзерваторските основи бр.08-276/3 од 31.03.2021 година.

Планската документација е изработена во сè според Законот за Просторно и урбанистичко планирање („Службен весник на РМ“, број 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18), Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на Република Македонија, број 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18) и Правилникот за поблиска содржина, форма и начин на обработка на генерален урбанистички план, детален урбанистички план, урбанистички план за село, урбанистички план вон населено место и регулациски план на генерален урбанистички план, формата, содржината и начинот на обработка на урбанистичко – плански документации и архитектонско – урбанистичкиот проект и содржината, формата и начинот на обработка на проектот за инфраструктура (Службен весник на Република Македонија, број 142/15), како и другата релевантна законска и подзаконска регулатива.

2. ОПИС И ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПЛАНСКИОТ КОНЦЕПТ ЗА ПРОСТОРЕН РАЗВОЈ И ХАРМОНИЗАЦИЈА НА ПРОСТОРОТ НА ПОДРАЧЈЕТО ВО РАМКИТЕ НА ПЛАНСКИОТ ОПФАТ

Детален урбанистички план, Градска четврт ЦС 14 Кале и СРЦ Кале, Општина Центар - Скопје претставува планирање на градежни парцели со усогласување на катастарските парцели и усогласување со план од повисоко ниво – ГУП Скопје 2012-2022. Истиот претставува спој од три важечки плански документации и дел од планираните градби во истите се веќе реализирани.

Поради значењето на овој простор, можностите и потребата за порационално искористеност на земјиштето, предвидени се висини кои соодветствуваат со просторната доминанта на тврдината Кале, Музејот на современа уметност и фронтот на реката Вардар, а секако во согласност со Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на Република Македонија, број 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18) и Правилникот за поблиска содржина, форма и начин на обработка на генерален урбанистички план, детален урбанистички план, урбанистички план за село, урбанистички план вон населено место и регулациски план на генерален урбанистички план, формата, содржината и начинот на обработка на урбанистичко – плански документации и архитектонско – урбанистичкиот проект и содржината, формата и начинот на обработка на проектот за инфраструктура (Службен весник на Република Македонија, број 142/15). Исто така водено е сметка за зачувување на земјиштето во сопственост на РМ и истото е планирано со намена Д1 - Парковско зеленило, согласно локацијата.

Во рамки на планскиот опфат има две градби кои се стекнале со правен статус врз основа на Закон за легализација. За овие градби со планското решение се планира оформување на градежни парцели.

Со планираната улична мрежа направени се измени во однос на важечката планска документација, во насоки на подобрување на пешачкото движење во рамки на локалитетот, и поврзување на локалитетот Кале со кејот на реката Вардар. Во однос на важечката планска документација направена е и измена на сообраќајот на кејот на реката Вардар, каде што со цел да се намали автомобилскиот сообраќај, планирана е Пешачка улица која во важечката документација е станбена улица. Вака планираното сообраќајно решение предвидува ослободување на кејот од моторен сообраќај, со исклучок на режимски пристап до објект кој веќе има изведено пристап од таа улица. Сообраќајното решение предвидува и поврзување со локалитетот северно од планскиот опфат.

Растојанијата помеѓу објектите се во согласност со член 40 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на Република Македонија, број 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

Висините на објектите се во склад со член 45 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на Република Македонија, број 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18), каде се предвидени за секоја површина за градба - градежна парцела поединечно. Покрај максималната висината на венец, во нумеричките податоци се дадени максималните катности на планираните висини за градба.

Планираните улици од примарната сообраќајна мрежа, се преземени од Генералниот урбанистички план на Град Скопје од 2012 година.

Деталниот урбанистички план за овој простор овозможува сообраќајно поврзување до секоја градежна парцела, односно објект.

3. ОПИС И ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПЛАНСКИТЕ РЕШЕНИЈА ЗА ИЗГРАДБА, НА НАМЕНСКАТА УПОТРЕБА НА ГРАДЕЖНОТО ЗЕМЈИШТЕ ПАРЦЕЛИРАНО ЗА ИЗГРАДБА, НА ГРАДЕЖНОТО ЗЕМЈИШТЕ ЗА ОПШТА УПОТРЕБА, СООБРАЌАЈНАТА И КОМУНАЛНАТА ИНФРАСТРУКТУРА

Во рамки на планскиот опфат на **Детален урбанистички план, Градска четврт ЦС 14 Кале и СРЦ Кале, Општина Центар - Скопје** предвидени се следните групи на класи на намени и класи на намени:

Б- Мали комерцијални и деловни намени

- Б4 - Деловни дејности
- Б5 - Хотелски комплекси

В- Јавни институции

- В3 - Култура
- В4 - Државни институции

Д- Зеленило и рекреација

- Д1 - Парковско зеленило
- Д2 - Заштитно зеленило
- Д3 – Спорт и рекреација

Е- Инфраструктура

Е1 -Комунална инфраструктура (примарна и секундарна улична мрежа и други инфраструктурни системи)

Е2 - Комунална супраструктура

3.1. ЕДИНИЦИ НА ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ

Планскиот опфат дефинира една градска четврт – ЦС 14 Кале и СРЦ Кале во чии рамки се формирани градежни парцели соодветно нумерирани во графичките прилози. Во границите на предметниот просторен опфат е извршена поделба и обележувањето на градежните парцели со нумерација на секоја градежна парцела посебно и тоа со арапски цифри, при што првата цифра го означува блокот, а втората е единствена ознака за самата парцела; на пр. ГП1.01 е градежна парцела 1 во рамките на блок 1.

Според оваа нумерација се изработени урбанистички параметри за секоја градежна парцела поединечно, и на ниво на планскиот опфат прикажани во синтезниот приказ.

3.2. КЛАСА НА НАМЕНИ

Со Планот се утврдени следните класи на намени:

Б- Мали комерцијални и деловни намени

Б4 - Деловни дејности

Б5 - Хотелски комплекси

В- Јавни институции

В3 - Култура

В4 - Државни институции

Д- Зеленило и рекреација

Д1 - Парковско зеленило

Д2 - Заштитно зеленило

Д3 - Спорт и рекреација

Е- Инфраструктура

Е1 - Комунална инфраструктура (примарна и секундарна улична мрежа и други инфраструктурни системи)

Е2 - Комунална супраструктура

Класите на намени се впишани на самата површина за изградба во графичките прилози, како и во табелите со урбанистички показатели за секоја градежна парцела поединечно.

Заради флексибилност на планот, одредени се и компатибилни класи на намени, во однос на основната класа на намена, со одреден максимален процент на учество во однос на основната класа на намена, а во согласност со одредбите на Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на Република Македонија, број 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18). Компатибилните класи на намена и максималниот дозволен процент на учество во однос на основната класа на намена се наведени во табеларните прикази, како и во посебните услови на Планот, за секоја градежна парцела поединечно.

3.3. СООБРАЌАЈНО РЕШЕНИЕ

Сообраќајниот концепт за локалитетот кој е предмет на изработка на предметниот Детален урбанистички план е поставен врз основа на ГУП на Град Скопје (2012-2022), , постојната состојба и важечките детални урбанистички планови.

Со Генералниот урбанистички план на Град Скопје 2012 – 2022 дефинирани се трасите и профилите на примарната улична мрежа, а тоа се:

1. Булевар „Гоце Делчев“ – „А“ С11-С13 (Градска магистрала)

- тротоар.....	4,00m
- велосипедска патека.....	3,00m
- коловоз.....	10,50m
- разделно зеленило.....	5,00m
- коловоз.....	10,50m
- тротоар.....	7,00m

Вкупно: 40,00m

2. Булевар „Св. Климент Охридски“–Тунел С49-С50 (Градска магистрала)

- тротоар.....	2,00m
- коловоз.....	7,00m
- тротоар.....	2,00m
- коловоз.....	7,00m
- тротоар.....	2,00m

Вкупно: 20,00m

Со овој Деталниот урбанистички план дефинирани се трасите и профилите на секундарната улична мрежа, а тоа се :

3. Сервисна улица „Самоилова“

- тротоар.....	2,00m
- велосипедска патека.....	3,00m
- коловоз.....	7,00m
- тротоар.....	1,80m

Вкупно: 13,8 m

3А. Сервисна улица „Самоилова“

- тротоар.....	2,00m
- велосипедска патека.....	3,00m
- коловоз.....	7,00m
- тротоар.....	5,50m

Вкупно: 17,5 m

3Б. Сервисна улица „Самоилова“

- тротоар.....	2,00m
- велосипедска патека.....	3,00m
- коловоз.....	7,00m
- тротоар.....	4,30m

Вкупно: 16,3 m

3В. Сервисна улица „Самоилова“

- тротоар.....	2,00m
- велосипедска патека.....	3,00m
- коловоз.....	7,00m
- тротоар.....	1,90m

Вкупно: 13,9 m

3Г. Сервисна улица „Самоилова“

- тротоар.....	2,00m
- велосипедска патека.....	3,00m
- коловоз.....	7,00m
- тротоар.....	2,00m

Вкупно: 14,0 m

4. Сервисна улица Лазар Личеновски

- тротоар.....	3,50m
- велосипедска патека.....	2,50m
- коловоз.....	7,00m
- тротоар.....	4,30m

Вкупно: 17,3 m

4А. Сервисна улица Лазар Личеновски

- тротоар.....	1,50m
- коловоз.....	7,00m
- тротоар.....	2,70m

Вкупно: 11,2 m

4Б. Сервисна улица Лазар Личеновски

- тротоар.....	3,50m
- велосипедска патека.....	2,50m
- коловоз.....	7,00m
- тротоар.....	3,10m

Вкупно: 16,1 m

5. Станбена улица „Новопланирана 1“

- тротоар	1,50m
- коловоз.....	5,50m
- тротоар.....	1,50m

Вкупно: 8,50m

6. Станбена улица „Новопланирана 5“

- тротоар	1,50m
- коловоз.....	6,00m
- тротоар.....	1,50m

Вкупно: 9,00m

6А. Станбена улица „Новопланирана 5“

- тротоар 3,50m
- коловоз..... 6,00m
- тротоар..... 1,50m

Вкупно: 11,00m

7. Станбена улица „Загребачка“

- тротоар 3,50m
- велосипедска патека..... 2,50m
- коловоз..... 5,50m
- тротоар..... 1,50m

Вкупно: 13,00m

8. Станбена улица „Новопланирана 3“

- тротоар 3,00m
- коловоз..... 5,50m
- тротоар..... 1,50m

Вкупно: 10,00m

9. Станбена улица „Новопланирана 2“

- тротоар 4,90m
- коловоз..... 5,50m
- тротоар..... 1,50m

Вкупно: 11,90m

9А. Станбена улица „Новопланирана 2“

- тротоар 3,30m
- коловоз..... 5,50m
- тротоар..... 1,50m

Вкупно: 10,30m

10. Станбена улица „Новопланирана 4“

- тротоар 3,50m
- коловоз..... 6,00m
- тротоар..... 1,50m

Вкупно: 13,50m

Со Деталниот урбанистички план за Градска четврт ЦС 14 Кале и СРЦ Кале (2015-2022) се предвидува пешачка улица која ќе се дефинира со понатамошна разработка односно со сообраќаен проект.

11. Пешачка улица „Новопланирана 6“

- коловоз..... 8,00m-9,00m

Комплетна сообраќајна сигнализација на уличната мрежа, како вертикална и хоризонтална, треба да се изведе согласно прописите од областа на сообраќајот.

Минималниот број на паркинг места за планираните намени на земјиштето се определуваат на следниот начин:

Б4 – Деловни простории

- 1 паркинг место на секои 60м² од вкупната изградена површина.

Б5 – Хотелски комплекси

- Потребниот број на паркинг места се утврдува со проектна документација во зависност од потребите за градбата и специфичните услови од нејзината намена и програмските барања

В3 –Култура

- Потребниот број на паркинг места се утврдува со проектна документација во зависност од потребите за градбата и специфичните услови од нејзината намена и програмските барања

В4- Државни институции

1 паркинг место на секои 80 м² од вкупната изградена површина.

Д1- Парковско зеленило

-Потребниот број на паркинг места се утврдува со проектна документација во зависност од специфичните потреби и услови

Д2-Заштитно зеленило

-Не се предвидуваат паркинг места за оваа намена

Д3- Спорт и рекреација

-Потребниот број на паркинг места се утврдува со проектна документација во зависност од специфичните услови кои произлегуваат од нејзината намена и програмските барања

Рампите за пристап до паркиралиштата и гаражите да се проектираат согласно член 3 од Правилникот за стандарди и нормативи за проектирање (Службен весник на Република Македонија бр.60/12, 29/15, 32/16, 114/16 и 211/20)

Димензионирањето на групните паркиралишта се врши на тој начин што на вкупниот број на паркинг места се планираат минимум 3% паркинг места за лица со инвалидност. На паркиралиштата со помалку од 20 места се предвидува минимум едно паркинг место за лица со инвалидност. Паркинг местото за лица со инвалидност е со минимални димензии 3,50/5,50 и се лоцира и видно се обележува најблиску до влезот на градбата и до пешачка површина.

Јавните простори да се проектираат согласно Правилникот за начинот на обезбедување на непречен пристап, движење (хоризонтално и вертикално), престој и работа на лица со инвалидност до и во градби со јавни и деловни намени, градби со намена домување во

станбени згради, како и градби со станбено – деловна намена (Службен весник на Република Македонија, број 17/15)

Паркирањето првенствено да се реши во рамки на сопствена парцела со почитување на потребен број паркинг места како основен услов за изградба до максимално дозволената висина и површина за градба. Потребниот број на паркинг места ќе се определи согласно член 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на Република Македонија, број 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

3.4. НИВЕЛМАНСКО РЕШЕНИЕ

Со изработка на деталниот урбанистички план, пристапено е кон изработка на нивелациско решение за истиот локалитет. Предмет на изработка на нивелациското решение е изработка на вертикално решение на пристапните сообраќајници.

Појдовна основа за изработка на вертикалното решение е постојната нивелета и постојниот терен на локалитетот.

Нивелманските точки како и подолжните наклони (нивелмани) на примарната улична мрежа се преземени од ГУП на Град Скопје (2020-2022).

При проектирањето на нивелетата се почитува природниот пад на теренот. Подолжните наклони на сите сообраќајници се движат во границите на максимално дозволените исклучителни подолжни наклони.

3.5. ЕЛЕКТРО ИНФРАСТРУКТУРА И ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИСКА ИНФРАСТРУКТУРА

Со изработка на урбанистички план за локалитетот, изработено е идејно решение за потребен број на новопредвидени трафостаници 10/0,4kV.

Вкупната површина по осовините на примарните сообраќајници изнесува **26.21 ха**. Според предвидените коефициенти за дефинирање на потребите на електрична моќност за:

- комерцијални, деловни, јавни институции и комунална супраструктура - 193kW/ha
- зеленило и рекреација - 15kW/ha
- корисници - 1kW/корисник

Во рамки на планскиот опфат се предвидени 1000 корисници.

Вкупната едновремената ел. снага изнесува:

$$P_{en1} = 4.40 \text{ ha} * 193 \text{ kW/ha} \quad P_{en1} = 849.2 \text{ kW}$$

$$P_{en2} = 18.57 \text{ ha} * 15 \text{ kW/ha} \quad P_{en2} = 278.5$$

$$P_{en3} = 1000 \text{ корисници} * 1 \text{ kW} \quad P_{en3} = 1000 \text{ kW}$$

$$P_{en} = P_{en1} + P_{en2} + P_{en3} \quad P_{en} = 2127.7 \text{ Kw}$$

$$\eta_{tr} = \frac{\sum P_{en}}{S_{tr}} = \frac{2127.7}{630 \times 0.75} = 4 \text{ трафостаници}$$

Во предметниот опфатот има две постојни трафостаници и дополнително се планира нова парцела за изградба на двојна трафостаница за задоволување на потребите на планскиот опфат.

Кабловското напојување со среднонапонска и нисконапонска ел. мрежа ќе се определи и ќе се развива во понатамошниот тек на разработка на техничката документација, односно со изработка на урбанистички проекти и идејни и основни проекти за електрична мрежа од страна на стручните служби на ЕВН.

УЛИЧНО ОСВЕТЛУВАЊЕ

Сообраќајници во локалитетот по поглед на светлотехничките параметри се класифицираат во следните класи:

- класа „В-2“, споредни, локални
- класа „В“, паркинг простори

За овие класи на сообраќајници се препорачуваат следните светлотехнички параметри.

„В-2“ (С)

- | | |
|--------------------------------------|------------------------------|
| • сјајност на коловозот | $L_m = 1-1,5 \text{ cd/m}^2$ |
| • средна погонска осветленост | $E_{sr} = 15-25 \text{ lx}$ |
| • просечна рамномерност $j_r = 40\%$ | |
| • висина на монтажа на светилките | $H = 8 \text{ m}$ |
| • светлосен извор | VTFE-250W |
| • начин на поставување | еднореден |

„В“ - паркинг простори

- | | |
|---|-----------------------------|
| • средна погонска осветленост | $E_{yg} = 10-20 \text{ lx}$ |
| • просечна рамномерност $j_r = 25\%$ | |
| • висина на монтажа на светилки $N = 8(10) \text{ (m)}$ | |
| • светлосен извор | VTFE - 250W |
| • начин на поставување | двореден (еднореден). |

ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИСКА ИНФРАСТРУКТУРА

Македонски телекомуникации АД Скопје за своите корисници обезбедува широк опсег на услуги како што се: говорни услуги (вклучувајќи услуги со додадена вредност), услуги за пренос на податоци, пристап до Интернет, мобилни телекомуникациски услуги, јавни говорници. Комуникациските услуги се обезбедуваат врз основа на добро воспоставената комуникациска мрежа со примена на најсовремени технологии.

Корисниците од ова подрачје во телекомуникацискиот сообраќај се приклучени преку телефонската централа во Скопје.

Мобилна телефонија - Кориснички компании за мобилна телефонија во Северна Македонија се Т-Мобиле и А1. Тие во своите секојдневни развојни активности вршат:

- Квалитетно мрежно покривање со мобилен сигнал на:
 - региони, општини, населени места,
 - сообраќајна и транспортна инфраструктура

- Изготвување на проекти за развој на ГСМ мрежата согласно постоечката инфраструктура на теренот
- Усогласување на развојните планови со одделни институции на државата (министерства, управи и сл.).

Целиот овој регион е покриен со сигнал на трите компании за мобилна телефонија во РСМ.

За дефинирање на потребниот број на телефонски приклучоци, од првостепено значење е намената на објектот. Димензионирањето на телефонската мрежа треба да се изведе според принципот стан - телефон и за јавните функции бројот на телефонски приклучоци треба да се врши според нивната големина, бројот на вработени, нивната функција и слични критериуми.

Во планскиот опфат има изведена телефонска мрежа.

Поврзувањето на телефонски потрошувачи ќе се изведе во склад со развојните програми на Македонски телеком АД Скопје. Планираните телекомуникациски инсталации се прикажани на шематско ниво. Истите по правило при реализација се водат во делови од тротоарот. За потребите на телекомуникациските системи може да се поставуваат и разводни ормани кои можат да бидат поставувани во пешачките делови на јавните коридори.

3.6. ХИДРОТЕХНИЧКА ИНФРАСТРУКТУРА

ВОДОСНАБДУВАЊЕ

Од анализата на постојната состојба констатирано е дека предметниот локалитет се снабдува од градска водоводна мрежа.

Водоснабдувањето на новопланираните објекти се предвидува со приклучување на градска водоводна мрежа. Водоснабдителната норма треба да изнесува 400 л/ден/жит.

N_k – број на корисници $N_k = 1000$

Q - водоснабдителна норма $Q_k = 400$ л/ден/корисник

a_1 = коефициент на дневна нерамномерност $a_1 = 1,5$

a_2 = коефициент на часова нерамномерност. $a_2 = 1,3$

Средна дневна потрошувачка

$$\frac{Q_{\text{ср}}}{\text{ден}} = \frac{N_k \times Q_k}{1000} = (1000 \text{ корисници} \times 400 \text{ л/ден}) / 1000 = 400 \text{ м}^3/\text{ден}$$

$$Q_{\text{ср/ден}} = 400 \text{ м}^3/\text{ден} = 400000 \text{ л/ден} = 4,63 \text{ л/сек}$$

$$Q_{\text{мах/ден}} = Q_{\text{ср/ден}} \times a_1 = 4,63 \times 1,5 = 6,94 \text{ л/сек}$$

$$Q_{\text{мах/час}} = Q_{\text{мах/ден}} \times a_2 = 6,94 \times 1,3 = 9,03 \text{ л/сек}$$

Оваа потребна количина на вода до водокорисниците ќе се дистрибуира преку постојната и новопланираната дистрибутивна водоводна мрежа.

ФЕКАЛНА КАНАЛИЗАЦИЈА

По однос на канализација се планира изградба на сепаратен систем на канализација т.е. изградба на посебна канализациска мрежа за атмосферски води како и посебна канализациска мрежа за фекална канализација.

При проекција, одделните канализациски системи се усвоени од надморската висина на локалитетот, од положбата во однос на реципиентот и од експозицијата на теренот.

Канализирањето е предвидено да се врши гравитациски.

Со проекцијата на хидротехничката инфраструктура се предвидува генерално решавање на фекалната канализација, која ќе се состои од канали кои што ќе се водат по планираните сообраќајници.

Количината на отпадните води ќе се пресметува како 80% од максималната часова потрошувачка на вода, зголемена за 20% од инфилтрација на подземни води.

Имајќи во предвид дека водоснабдителната норма е планирана на 400 л/сек/човек, максималната часова отпадна вода по жител изнесува:

$$Q_{\text{фек}} = Q_{\text{ср/ден}} \times 0,8 = 400 \text{ м}^3/\text{ден} \times 0,8 = 320 \text{ м}^3/\text{ден}$$

Канализационата мрежа ќе се состои од PVC канализациски цевки со Ø350mm и армирано - бетонски ревизиони шахти.

Оваа новопланирана канализациска мрежа ќе се поврзе со постојниот вод на фекална канализација.

АТМОСФЕРСКА КАНАЛИЗАЦИЈА

Проекцијата на атмосферската канализација, предвидува сепаратен канализациски систем за одвод на атмосферски отпадни води, кој ќе се состои од посебни канали, а кои ќе се водат по главните сообраќајници и по сообраќајници за кои постојат услови за канализирање по гравитациски пат.

Атмосферската канализација ќе ги евакуира отпадните атмосферски води од кровните површини на објектите, од површините на улиците, зелените површини.

Количината на отпадните атмосферски води ќе се одреди со емпириски формули, а во зависност од сливната површина, средниот коефициент на отекување, коефициентот на ретардација (задоцнување) и интензитетот на врнежи за Скопје кој ќе се земе дека е $i=110\text{l/sec/ha}$ според ГУП на град Скопје од 2012 година.

$$Q = \Sigma F \times i \times \Psi \times \phi$$

Каде:

F – вкупна сливна површина (ха)

i – специфичен истек (110)

Ψ – просечен коефициент на истекување (0.5)

Вкупната сливна површина која гравитира кон атмосферската канализација изнесува:

$$F = 22,96 \text{ ha}$$

Според тоа количината на атмосферска вода за одводнување изнесува:

$$Q = 22,96 \times 110 \times 0.5 = 1262,8 \text{ л/сек}$$

Усвоено е цевките за атмосферска канализација да бидат Ø300mm кои се надоврзуваат на постојните цевки за атмосферски отпадни води (Ø500mm - Ø 900mm) по трасите на примарната сообраќајна мрежа, со минимален пад од 0,25%.

4. ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗГРАДБА, РАЗВОЈ И КОРИСТЕЊЕ НА ЗЕМЈИШТЕТО И ГРАДБИТЕ КОИ ВАЖАТ ЗА ЦЕЛАТА ПОВРШИНА НА ПЛАНСКИОТ ОПФАТ

- 4.1 Општите услови се применуваат во рамките на утврдената граница на планскиот опфат на **Детален урбанистички план, Градска четврт ЦС 14 Кале и СРЦ Кале, Општина Центар - Скопје**, а посебните услови се однесуваат на секоја градежна парцела поединечно.
Објектите кои се изградени се евидентирани на ажурирани геодетски подлоги во Документационата основа на планот.
- 4.2 За градбите евидентирани во постојна состојба (со инвентаризирана катност) не се предвидува развој, меѓутоа дозволена е санација, реконструкција и адаптација, односно активности што нема да влијаат на промена на нумеричките параметри.
- 4.3 Со планот се одредени следните услови:
- облик и големина на градежна парцела (м²);
 - градежни линии кои го дефинираат просторот во кој може да се гради;
 - површина за градба во која може да се развие основата на објектот (м²);
 - процент на изграденост (%);
 - вкупна изградена површина (м²);
 - коефициент на искористеност (κ);
 - намена на објектот;
 - максимална височина на венец (м');
 - максимална височина на нултата плоча во однос на котата на тротоарот;
 - максимален број на катови;
 - тип на покрив;
 - насоки за архитектонско обликување;
 - паркирање - гаражирање на возилата и озеленетост на градежна парцела.
- 4.5 Во табеларниот приказ што е составен дел на нумеричките показатели и посебните услови за изградба, прикажани се следните податоци за градежните парцели:
- број на градежна парцела;
 - површина на градежна парцела (м²);
 - основна класа на намена на земјиштето и градбите;
 - компатибилни класи на намени;
 - максимален дозволен процент на учество на збирот на компатибилните класи на намени во однос на основната класа на намена (%);
 - површина за градење (м²);
 - процент на изграденост на земјиштето (%);
 - вкупна изградена површина (м²);
 - коефициент на искористеност на земјиштето (κ);

- максимална дозволена височина на градење (м') и
- максимален број на катови.

- 4.6 Во планскиот опфат на предметниот Детален урбанистички план има вкупно 17 градежни парцели со вкупна површина од 50921 м².

НАМЕНИ

- 4.7 Во планскиот опфат на предметниот Детален урбанистички план, дефинирани се следните основни класи на намена:

Б- Мали комерцијални и деловни намени

- Б4 - Деловни дејности
- Б5 - Хотелски комплекси

В- Јавни институции

- В3 - Култура
- В4- Државни институции

Д- Зеленило и рекреација

- Д1 Парковско зеленило
- Д2- Заштитно зеленило
- Д3- Спорт и рекреација

Е- Инфраструктура

- Е1 - Комунална инфраструктура (примарна и секундарна улична мрежа и други инфраструктурни системи)
- Е2 - Комунална супраструктура

- 4.8 Со предметниот Детален урбанистички план, дозволени се компатибилни класи на намени на основната класа на намени, селектирани за секоја ГП во посебните услови.

ПРЕЧЕКОРУВАЊА ОД ГРАДЕЖНА ЛИНИЈА

- 4.9 Со предметниот Детален урбанистички план, дефинирана е градежна линија како ознака за просторната граница за градење.
- 4.10 Градежната линија се спроведува со дозволени пречекорувања од страна на издадените елементи од архитектонската пластика на градбите.
- 4.11 Доколку градежната линија се совпаѓа со регулационата линија, дозволени пречекорувања се:
- првиот скалник од влезните партии до 30см ако ширината на тротоарот е поголема од 2м;
 - првостепена пластика до 30 см ако широчината на тротоарот е поголема од 2м;
 - длабочината на второстепена пластика која се појавува помеѓу првиот спрат и горниот венец се ограничува до 7.5% од широчината на коридорот на улицата или јавниот простор, но не смее да надмине повеќе од 1.5м длабочина. Елементите на второстепената пластика не треба да се појавуваат на фасадата на градбата најмалку 3.6м над котата на тротоарот;
 - третостепена пластика која се појавува помеѓу котата на теренот и горниот венец и се дозволува ако широчината на тротоарот е поголема од 2м.

- 4.12 Доколку градежната линија не се поклопува со регулационата линија дозволени се пречекорувања од страна на издадените елементи од архитектонска пластика на градбите само доколку растојанието од градежната линија до оската на улицата е поголемо од 6м, но не смеат да надминат 1.5м..
- 4.13 Кога градежната линија не се совпаѓа со границата на градежната парцела можните пречекорувања не треба да излезат надвор од границата на градежната парцела на која било височина на теренот.
- 4.14 Кога растојанието помеѓу градежната линија и дното на парцелата е помало или еднакво на 6м, не се дозволени никакви пречекорувања на градежната линија.
- 4.15 Кога растојанието помеѓу градежната линија и страната на градежната парцела е помало или еднакво на 6м, не се дозволени никакви пречекорувања на градежната линија.
- 4.16 Изградената површина што се остварува со дозволените пречекорувања на градежната линија не смее да надмине повеќе од 10% од вкупно дозволената површина за градба.
- 4.17 Второстепената архитектонска пластика не смее да надмине повеќе од 60% од вкупната должина на фасадата (не сметајќи ги и калкански сидови).
- 4.18 Во вкупната изградена површина не влегуваат дозволените пречекорувања од страна на издадените елементи од архитектонската пластика на градбите.

ВИСОЧИНА И ПОКРИВ

- 4.19 Височината на венецот дадена на графичкиот прилог и табелите за нумерички показатели е максимална. Максималната височина на објектите изразена во должни метри се определува од нивото на нивелетата на тротоарот односно сообраќајницата или пристапната патека до завршниот венец на објектот.
- 4.20 Максимална височина на слеме како највисока точка на кровната конструкција изнесува 3,50 m над завршниот венец.
- 4.21 Во планираната височина на слемето дозволено е формирање на следните типови на покриви:
- Коси покриви со максимален агол на косина на кровната конструкција од најмногу 30°.
 - Рамни покриви со максимален агол на косина на кровната конструкција од најмногу 5°.
- 4.22 Од максималната височина на слемето и дозволената силуета на покривот може да отстапуваат ошаци, вентилациони канали, лифтовски куќички, вертикални комуникации, сите техничко-технолошки инсталации и сите декоративни елементи со кои не се обидува или оформува затворен корисен простор над котата на горниот венец, односно над дозволената силуета на покривот. Лифтовските куќички, вертикални комуникации и други простории за техничко-технолошки инсталации со својата површина влегуваат во бруто развиената површина за градба.

ПРОЦЕНТ И КОЕФИЦИЕНТ

- 4.23 Процентот на изграденост на земјиштето (р) е урбанистичка величина која ја покажува густината на изграденост, односно колкав дел од градежното земјиште е зафатен со градба. Процентот на изграденост на земјиштето се пресметува како однос помеѓу површината на земјиштето под градбата и вкупната површина на градежното земјиште, изразен во процент. Процентот на изграденост во рамки на планскиот опфат на парцелираното земјиште изнесува 35,7%
- 4.24 Коефициентот на искористеност (К) на земјиштето е урбанистичка величина која го покажува интензитетот на изграденост на градежното земјиште. Коефициентот на искористеност на земјиштето се пресметува како однос помеѓу вкупната изградена површина, односно збирот на површините на сите изградени катови на градбата и вкупната површина на градежното земјиште, изразен во рационален број со две децимали. Под вкупна изградена површина се сметаат површините на сите надземни етажи. Коефициентот на искористеност на градежните парцели во рамки на планскиот опфат изнесува 1,4.

ПАРКИРАЊЕ

- 4.25 Паркирање – гаражирање на моторни возила да се реши во рамките на сопствена парцела, но никако на сметка на задолжителните 20% зеленило. Доколку не се обезбеди потребниот број на паркинг места во рамките на сопствената градежна парцела не може да се гради максималната планирана висина и катност и максималната планирана површина за градење.
- 4.26 Во рамки на градежните парцели да се обезбеди простор за паркирање на велосипеди, моторцикли, тротинети и сл., но никако на сметка на задолжителните 20% зеленило.
- 4.27 Во градежните парцели за да се задоволат нормативите за минимален број на паркинг места согласно член 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на Република Македонија, број 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18) може да се реализира заедничко подземно и надземно паркирање за две или повеќе парцели преку заедничка пристапна комуникација, по добиена согласност од сопствениците на градежното земјиште кое е опфатено со предметните градежни парцели.
- 4.6 При изработка на проектна документација за одделните градежни парцели, доколку се користи дозволеният процент на учество на компатибилна класа на намена во површината на основната класа на намена, задолжително да се пресмета минималниот потребен број на паркинг места соодветно на класата на намена која учествува како компатибилна, а во согласност со член 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на Република Македонија, број 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18). Минималниот број на паркинг места за планираните намени на земјиштето и градбите се определува на следниот начин:

Б - КОМЕРЦИЈАЛНИ И ДЕЛОВНИ НАМЕНИ

Б1 - Мали комерцијални и деловни дејности

- за продавници, дуќани и сл.:

- 1 паркинг место на секои 60 м² од вкупно изградената површина

Б2 - Големи трговски единици

- 1 паркинг место на секои 70 м² од вкупно изградената површина.

Б3 - Големи угостителски единици

- 1 паркинг место на секои 20 м² од вкупно изградената површина.

Б4 - Деловни дејности

- 1 паркинг место на секои 60 м² од вкупната површина.

Б5 - Хотелски комплекси

Потребниот број паркинг места се утврдува со проектна документација во зависност од потребите за градбата и специфичните услови кои произлегуваат од нејзината намена програмските барања;

Б6 - Простори за собири

- 1 паркинг место на 20 гледачи.

В-ЈАВНИ ИНСТИТУЦИИ

В1 - Образование и наука

- за основно и средно образование:

1 паркинг место на секои 100 м² вкупно изградената површина.

- за високо образование:

1 паркинг место на секои 80 м² вкупно изградената површина.

- за научни институции:

1 паркинг место на секои 150 м² вкупно изградената површина.

В2 - Здравство и социјална заштита

- за здравствени установи:

1 паркинг место на секои 60м² вкупно изградената површина.

- за социјални установи и детски градинки

1 паркинг место на секои 120м² вкупно изградената површина.

В3 - Култура

- Потребниот број на паркинг места се утврдува со проектна документација во зависност од потребите на градбата и специфичните услови кои произлегуваат од нејзината намена и програмските барања;

В4 - Државни институции

- 1 паркинг место на 80 м² од вкупно изградената површина

В5 - Верски институции

- Потребниот број паркинг места се утврдува со проектна документација во зависност од потребите за градбата;

Д - ЗЕЛЕНИЛО, СПОРТ, РЕКРЕАЦИЈА И МЕМОРИЈАЛНИ ПРОСТОРИ

Д1 - Парковско зеленило

- Потребниот број паркинг места се утврдува со проектна документација во зависност од специфичните потреби и услови;.

Д2 - Заштитно зеленило

- Не се предвидуваат паркинг места за оваа намена.

Д3 - Спорт и рекреација

ОЗЕЛЕНУВАЊЕ

- 4.7 При спроведување на планот да се почитуваат одредбите од Законот за урбано зеленило (Сл. Весник бр.11/18 и бр.42/20).
- 4.8 Услов за реализација на градежните парцели е предвидување на зеленило со минимална застапеност од 20% во однос на површината на градежната парцела (на ниво на терен) под кое не се дозволува изградба на какви било подземни градби.

ОГРАДУВАЊЕ

- 4.9 Градежните парцели со основни класи на намена, Б4 - Деловни дејности, Б5 - Хотелски комплекси, В3 - Култура и В4 – Државни институции, како и Д3 –Спорт и рекреација не смеат да се оградуваат, заради пристап и манипулативен простор на интервентни возила. Неизградените површини на парцелите со оваа намена да бидат третирали како јавни површини со современа анимација на просторот.

УРЕДУВАЊЕ НА ЈАВЕН ПРОСТОР

- 4.10 При изработка на проектна документација за уредување на земјиштето за општа употреба задолжително да се обезбеди паркинг простор за велосипеди, моторцикли, тротинети и сл.
- 4.11 Се дозволува подолжно паркирање на секундарната сообраќајна мрежа со изработка на сообраќајни проекти.
- 4.12 Сите јавни површини е потребно да се облагородат и хортикултурно да се уредат со предвидување на ниско, средно и високо зеленило, на сите простори каде што е тоа возможно без попречување на нормалното одвивање на сообраќајот (пешачки, велосипедски и колски), а врз основа на претходно изработени анализи и хортикултурни проекти.
- 4.13 Во парковското зеленило дозволено е партерно уредување, со поставување на урбана опрема, инклузивни игралишта за деца, простори со реквизити, детски едукативни просторни инсталации, зони за миленици
- 4.14 Површините во Деталниот урбанистички план наменети за движење на пешаци да бидат континуирани со подолжен наклон од максимални 8,33% и покрај скалите да се предвиди рампа со истиот максимален наклон.

- 4.15 Рекламите и огласите не смеат да му пречат на нормално одвивање на сообраќајот, да му штетат или да го менуваат изгледот на архитектонските објекти и групации ниту да пречат на објектите поставени во јавен интерес како јавно осветлување, градски часовници, табли со имиња на улиците и сл.
- 4.16 Сметот ќе се одлага во заеднички контејнери лоцирани на погодни места во рамките на планскиот опфат.
- 4.17 Локациите на заедничките контејнери не смеат да му пречат на нормално одвивање на сообраќајот. Нивниот број ќе се определуваат согласно проекти од Градот и општината. Локациите мора да бидат достапни за возилата за подигање на контејнерите а уредени во согласност со субјектот што ќе го евакуира губрето во регионална односно општинска депонија.

РАЗНО

- 4.18 Да се почитува Правилникот за начинот на обезбедување на непречен пристап, движење (хоризонтално и вертикално), престој и работа на лица со инвалидност до и во градби со јавни и деловни намени, градби со намена домување во станбени згради, како и градби со станбено-деловна намена (Сл. весник на РМ бр.17/15).
- 4.19 Доколку при реализацијата на планираната изградба дојде до откривање на објекти, односно предмети (целосно зачувани или фрагменти) од материјалната култура на Р. Македонија треба да се постапи во согласност со одредбите според член 65 од Законот за заштита на културното наследство ("Сл. весник на РМ" бр. 20/04, 71/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13 и 38/14 и 44/14 и 199/14, 104/15, 154/15, 192/15 и 39/16).

ЗАШТИТА НА КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

- 4.41 Спроведување на заштитно конзерваторски основи

Насоки за вградување на текстуалниот приказ од Заштитно-конзерваторските основи

Во планските документи треба интегрално да се користат податоците содржани во текстуалниот приказ на Заштитно-конзерваторските основи, особено во поглед на границите на заштитените добра и нивните Контактни зони, категоризацијата, режимот на заштита и параметрите за заштита на културното наследство.

Врз основа на наведените податоци во текстуалниот приказ од Заштитно-конзерваторските основи треба да се изготвуваат планските решенија односно истите доследно да се вградат во Деталниот урбанистички план како општи и посебни услови за градба на објектите што ќе бидат предвидени со планот.

Насоки за вградување на графичките прикази од Заштитно-конзерваторските основи

Во планските документи треба интегрално да се користат податоците дадени во графичките прикази што се дел од Заштитно-конзерваторските основи односно треба да се третираат како документациона основа за соодветен третман на културното наследство на просторот опфатен со планот.

Параметри за заштита на културното наследство

Параметрите за заштита на културното наследство во овие Заштитно-конзерваторски основи се однесуваат на:

- доследна примена на утврдените граници на зоните на заштита, степените на режимот на заштита и посебните мерки за заштита;
- пропишување посебни заштитно-конзерваторски услови за Заштитеното подрачје - Скопска тврдина "Кале" во Скопје;
- изведување на сите интервенции конзерваторски проекти;
- изведување на сите интервенции во границите на доброта со Конзерваторско одобрение издадено од Управата за заштита на културното наследство;
- изведување на сите интервенции во границите на контактните зони со Конзерваторско мислење издадено од НУ Конзерваторски центар - Скопје.

Посебни заштитно-конзерваторски услови за Заштитеното подрачје - Скопска тврдина "Кале"

Споменичка целина - Скопска тврдина "Кале" во Скопје

За просторот во границите на доброто, посебните заштитно-конзерваторски услови подразбираат забрана за:

- менување на постојната конфигурација на теренот;
- градење нови објекти од кој било вид, категорија и намена на неизградени површини или на места на постојните монтажно-демонтажни градби;
- градење јавни патишта, далноводи, цевководи, канали и други инфраструктурни објекти, освен потребни инфраструктурни зафати за поставување на урбана опрема, осветлување и одржување на доброто;
- копање бунари и ровови, како и поставување резервоари или други инсталации и опрема за чување на горива и да се оформуваат складишта, депонии, паркиралишта и слични објекти;
- пошумување или садење на поединечни и групни долгогодишни насади од кој било вид, со исклучок на тие што се во функција на хортикултурното уредување на истражениот простор;
- отворање позајмишта на земја или формирање друг вид истражно и експлоатационо поле на минерални сировини;
- подигање меморијални споменици и спомен-обележја што не се поврзани со настанувањето и развојот, односно историјата на доброто;
- поставување нови монтажмо-демонтажни објекти од кој било вид и за која било намена, освен за потребите на археолошките истражувања, непосредната заштита, користењето и презентацијата на доброто, како и да се врши адаптација, пренамена, реконструкција или замена на постојните монтажмо-демонтажни објекти со нови објекти што не се наменети за потребите на доброто;
- поставување на потпирачи, носачи, антени, репетитори, комерцијални рекламни паноа и слични уреди и опрема, со исклучок на громобрани или уреди и опрема за техничко обезбедување на доброто во целина или на некои негови составни делови;
- внесување на капацитети или воведување нови намени што предизвикуваат бучава, вибрации и загадување на околината;
- ограничување на достапноста и користењето на доброто или на кој било негов составен дел, спротивно на прописите за заштита на културното наследство;
- вршење на археолошки и други истражувања, работи на непосредна заштита и користење или презентација на доброто или на кој било негов составен дел, спротивно на прописите за заштита на културното наследство;
- отуѓување на недвижностите во државна сопственост по која било основа и за каква било цел;

- преземање на дејства со кои доброто или кој било негов составен дел би биле изложени на опасност од оштетување, уништување, узурпација и присвојување.

За просторот во границите на доброто, посебните заштитно-конзерваторски услови подразбираат и:

- вршење на археолошки ископувања (систематски, заштитни, сондажни) и примена на недеструктивни методи на археолошки истражувања;
- зачувување на целовитоста на историската структура, формата, големината, изгледот, изворните материјали, техниката на градење и другите вреднувани содржини на откриените објекти, комплекси, структури или археолошки наоди и остатоци од друг вид, преку преземање мерки на непосредна заштита, особено мерки на превентивна заштита при вршење на археолошките истражувања и конзервација, реставрација, санација, анастилоза, односно рекомпозиција или примена на комбинирани методи на непосредна заштита, по потреба, како и интервенции на составни делови што се предмет на ревитализација во јавен интерес, во исклучителни случаи и во научно основани граници, во согласност со закон, според конзерваторски проект;
- редовно одржување на откриените објекти и другите содржини на споменичката целина, од страна на имателот, односно субјектот којшто управува со заштитеното добро, со благовремено преземање на технички мерки и други оперативни дејства и активности што не спаѓаат во доменот на непосредната заштита, како и одржување на чистотата во границите на доброто;
- чување на споменичката целина од страна на имателот, односно субјектот којшто управува со заштитеното добро, преку преземање мерки за физичко и техничко обезбедување од неповикан пристап, неовластено користење, недозволено ископување, узурпација, присвојување, намерно оштетување и уништување или други незаконски дејства против заштитеното добро или кој било негов составен дел;
- употреба на изворни материјали, врзива и техники на изведба, освен во случаите кога со конзерваторските истражувања и конзерваторските проекти во согласност со закон се допуштени отстапувања од одреден вид и обем кај некои специфични градби, комплекси, структури или други остатоци во границите на доброто;
- презентирање на Скопската тврдина "Кале" во Скопје како културно наследство, преку усогласување на новата функција на неговите составни делови, соодветно уредување на истражениот простор и обезбедување достапност на јавноста до откриените археолошки содржини, заради задоволување на културните, научните, едукативните, туристичките и другите потреби на граѓаните и општеството;
- поставување заштитни огради за безбедност на делови од доброто и посетителите;
- поставување монтажно-демонтажни објекти за потребите на археолошките истражувања, непосредната заштита, користењето и презентацијата на доброто, според конзерваторски проект.

Споменик - Музеј на современата уметност во Скопје

За просторот во границите на доброто, посебните заштитно-конзерваторски услови подразбираат забрана за:

- градење нови објекти во дворното место;
- подигање меморијални споменици и спомен-обележја во границите на доброто што не се поврзани со постојната намена или историјата на доброто;
- поставување рекламни паноа, антенски и слични инсталации и опрема, плакати, натписи и какви било други ознаки, со исклучок на тие предвидени со прописите за заштита на културното наследство или со други прописи.

За просторот во границите на доброто, посебните заштитно-конзерваторски услови подразбираат и:

- задржување на постојната намена;

- задржување на постојната форма и големина на парцелата (катастарска и градежна) на која се наоѓа самиот објект;
- задржување на постојната состојба на надворешниот изглед на објектот - габарит, катност, фасади, тип на кров и кровен покривач, како и на сите други автентични архитектонски елементи на објектот;
- можност за адаптација на ентериерот за потребите на намената;
- редовно одржување и преземање мерки на непосредна заштита по потреба, според конзерваторски проект;
- одржливо користење на доброто;
- спречување на појави, влијанија и дејства со кои се врши или може да настане оштетување, уништување или нарушување на интегритетот на доброто;
- можност за адаптација на ентериерот за потребите на намената;
- можност за партерно и хортикултурното уредување на дворното место.
- одржливо користење на доброто;
- редовно одржување и преземање мерки на непосредна заштита по потреба, според конзерваторски проект.

Контактна зона

За просторот во делот од Контактната зона, кој влегува во предметниот опфат, посебните заштитно-конзерваторски услови подразбираат:

- користење на просторот како парковско зеленило согласно намената утврдена со Генералниот урбанистички план на град Скопје 2012-2022;
- забрана за изградба на било какви објекти, освен потребната инфраструктура за парковско зеленило и партерно уредување на просторот;
- забрана за легализација на бесправно изградените објекти;
- отстранување на сите објекти освен објектот на КП 5071/2 и уредување на просторот како парковско зеленило.

Посебни заштитно-конзерваторски услови за Заштитеното подрачје - Спомен-куќа на Лазар Личеноски во Скопје

Спомен-куќа на Лазар Личеноски во Скопје

За просторот во границите на доброто, посебните заштитно-конзерваторски услови подразбираат:

- задржување на постојната форма и големина на парцелата (катастарска и градежна) на која се наоѓа самиот објект;
- задржување на постојната состојба на архитектурата на објектот;
- задржување на мозаиците и на другите ликовни содржини во објектот, на неговите фасади и во дворот, на местата кадешто трајно се споени или се поставени на друг начин трајно да ѝ служат на недвижноста;
- редовно одржување и преземање мерки на непосредна заштита на архитектурата и ликовните содржини што се составен дел на недвижноста по потреба;
- партерно и хортикултурно уредување на дворното место;
- одржливо користење на објектот со негова ревитализација како меморијален музејски простор;
- спречување на појави, влијанија и дејства со кои се врши или може да настане оштетување, уништување или нарушување на интегритетот на објектот;
- забрана за градење нови објекти во дворното место;
- забрана за подигање меморијални споменици и спомен обележја во границите на доброто што не се поврзани со животот и делото на ликовниот уметник Лазар Личеноски;

- забрана за поставување рекламни паноа, антенски и слични инсталации и опрема, плакати, натписи и какви било други ознаки, со исклучок на тие предвидени со прописите за заштита на културното наследство или со други прописи.

Контактна зона

За просторот во границите на Контактната зона, посебните заштитно-конзерваторски услови подразбираат:

- почитување на намената В (Јавни институции) утврдена со Генералниот урбанистички план на град Скопје 2012-2022
- задржување на постојната намена и на постојниот изглед на отворените јавни простори вклучени во границите на контактната зона;
- забрана за паркирање на моторни возила и формирање паркинг места на пристапната улица до доброто (КП 9550/1);
- задржување на постојната улична мрежа и забрана за пробивање на нови улици;
- можност за доградба или надградба на постојните објекти или изградба на нови објекти, со габарит усогласен со големината на катастарските односно градежните парцели и максимална висина од П+2+Пк

Посебни заштитно-конзерваторски услови за Заштитеното подрачје - "Водена кула" во Скопје

Споменик - "Водена кула" во Скопје

За просторот во границите на доброто, посебните заштитно-конзерваторски услови подразбираат:

- задржување на постојната форма и големина на парцелата (катастарска и градежна) на која се наоѓа самиот објект;
- забрана за градење нови објекти во дворното место;
- можност за вршење на археолошки истражувања и конзерваторско-реставраторски работи.

Контактна зона

Режимот на заштита од трет степен за **Контактната зона** подразбира задржување на постојниот изглед и на постојната намена на отворените јавни простори вклучени во границите на контактната зона.

4.42 Во контактната зона на Калето, дозволено е современо пејсажно уредување со партерно уредување кое ќе предвиди пешачко поврзување на Француските гробишта - Музеј на современа уметност - Тврдина, како и совладување на висинската разлика на ридот (пешачки мост на реката Вардар, ул. „Загребачка“ и постојниот паркинг меѓу Тврдината и МСУ).

4.43 Дозволено е времено поставување на музејски поставки изложби на отворено во рамки на контактната зона на Калето, со нагласување дека по завршување на изложбениот период, земјиштето треба да се врати во првобитната состојба.

При разработка на урбанистичките параметри од деталниот урбанистички план, за тоа што не е регулирано со овие Услови за изградба, развој и користење на земјиштето и градбите, да се применуваат стандардите и нормативите утврдени со Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на Република Македонија, број 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18) и

Правилникот за поблиска содржина, размер и начин на графичка обработка на урбанистичките планови (Сл. весник на РМ бр. 142/15)

5. ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ИЗГРАДБА, РАЗВОЈ И КОРИСТЕЊЕ НА ГРАДЕЖНОТО ЗЕМЈИШТЕ И ГРАДБИТЕ

ГРАДСКА ЧЕТВРТ ЦС 14 КАЛЕ И СРЦ КАЛЕ

КЛАСА НА НАМЕНИ:

Во Градска четврт ЦС 14 Кале и СРЦ Кале се планираат градежни парцели со површини за градење со следните основни класи на намени:

Б- Мали комерцијални и деловни намени

- Б4 - Деловни дејности
- Б5 - Хотелски комплекси

В- Јавни институции

- В3 - Култура
- В4- Државни институции

Д- Зеленило и рекреација

- Д1 Парковско зеленило
- Д2- Заштитно зеленило
- Д3- Спорт и рекреација

Е- Инфраструктура

- Е1 - Комунална инфраструктура (примарна и секундарна улична мрежа и други инфраструктурни системи)
- Е2 - Комунална супраструктура

ГРАДЕЖНИ ПАРЦЕЛИ:

Во рамките на планскиот опфат дефинирани се 17 градежни парцели. Градежните парцели се формирани почитувајќи ги границите на постојните катастарски парцели или на група на катастарски парцели.

ПРИРОДА НА ЗАФАТ:

Градежната парцела 1.1

Основна класа на намена: В3- Култура

Покрај основната намена се дозволува компатибилна класа на намена: Б1 (20%).

Висина на венец: 15м

Висина на нулта плоча: максимум 0,5м во однос на котата на тротоарот од страна на пристапната улица - „Новопланирана 2“

Број на катови: П+2+Пк

Пристап до парцела : од „Новопланирана 2 “

Паркирање: Паркирањето да се реши во рамки на сопствена парцела. Потребниот број на паркинг места ќе се определи согласно член 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на Република Македонија, број 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18). Во рамки на градежната парцела да се обезбедат паркинг места за моторцикли, велосипеди, тротинети и сл. За велосипеди и тротинети да се обезбеди безбедно паркирање во затворен простор.

Зеленило: Процентот на озеленетост во рамките на градежната парцела, потребно е да изнесува минимум 20%.

Степен на заштита: Заштита од трет степен

Режимот за заштита од трет степен за контактните зони, во смисла на член 54-а став 4 од Законот за заштита на културното наследство и член 22 став 7 алинеи 1, 2 и 3 од Правилникот за валоризација, категоризација и ревалоризација на културното наследство, подразбира:

- контрола на габаритите и висините на објектите во оние простори на Контактната зона каде што се утврдува дека со несоодветни интервенции од наведениот вид би се нарушиле визуирите на заштитеното добро и би се попречила достапноста до доброто;
- контрола на уличната мрежа и друга урбана инфраструктура на оние простори на кои со несоодветно планирање од наведениот вид би се попречило соодветното функционирање на заштитеното добро.

Режимот на заштита од трет степен за Контактната зона го подразбира следното:

- почитување на намената В (Јавни институции) утврдена со Генералниот урбанистички план на град Скопје 2012-2022
- задржување на постојната намена на отворените јавни простори вклучени во границите на контактната зона;
- забрана за паркирање на моторни возила и формирање паркинг места на пристапната улица до доброто (КП9550/1)
- Задржување на постојната улична мрежа и забрана за пробивање на нови улици.
- можност за доградба и надградба на постојните објекти или изградба на нови објекти, со габарит усогласен со големината на катастарските односно градежните парцели и максимална висина од П+2+Пк.

Градежната парцела 1.2

Основна класа на намена: ВЗ-Култура

Покрај основната намена се дозволувава компатибилна класа на намена: Б1 (20%).

Висина на венец: 15м

Висина на нулта плоча: максимум 0,5м во однос на котата на тротоарот од страна на пристапната улица - „Новопланирана 2“

Број на катови: П+2+Пк

Пристап до парцела : од „Новопланирана 2 “

Паркирање: Паркирањето да се реши во рамки на сопствена парцела. Потребниот број на паркинг места ќе се определи согласно член 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на Република Македонија, број 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18). Во рамки на градежната парцела да се обезбедат паркинг места за моторцикли, велосипеди, тротинети и сл. За велосипеди и тротинети да се обезбеди безбедно паркирање во затворен простор.

Зеленило: Процентот на озеленетост во рамките на градежната парцела, потребно е да изнесува минимум 20%.

Степен на заштита: Заштита од трет степен

Режимот за заштита од трет степен за контактните зони, во смисла на член 54-а став 4 од Законот за заштита на културното наследство и член 22 став 7 алинеи 1, 2 и 3 од Правилникот за валоризација, категоризација и ревалоризација на културното наследство, подразбира:

- контрола на габаритите и висините на објектите во оние простори на Контактната зона каде што се утврдува дека со несоодветни интервенции од наведениот вид би се нарушиле визуирите на заштитеното добро и би се попречила достапноста до доброто;
- контрола на уличната мрежа и друга урбана инфраструктура на оние простори на кои со несоодветно планирање од наведениот вид би се попречило соодветното функционирање на заштитеното добро.

Режимот на заштита од трет степен за Контактната зона го подразбира следното:

- почитување на намената В (Јавни институции) утврдена со Генералниот урбанистички план на град Скопје 2012-2022
- задржување на постојната намена на отворените јавни простори вклучени во границите на контактната зона;
- забрана за паркирање на моторни возила и формирање паркинг места на пристапната улица до доброто (КП9550/1)
- Задржување на постојната улична мрежа и забрана за пробивање на нови улици.
- можност за доградба и надградба на постојните објекти или изградба на нови објекти, со габарит усогласен со големината на катастарските односно градежните парцели и максимална висина од П+2+Пк.

Градежната парцела 1.3

Основна класа на намена: В3- Култура

За градежната парцела не се планираат компатибилни класи на намена во однос на основната.

Висина на венец: Постојна

Висина на нулта плоча: Постојна

Број на катови: П+1

Пристап до парцела : од станбена улица „Новопланирана 2 “.

Паркирање: Потребниот број на паркинг места ќе се определи согласно член 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на Република Македонија, број 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18). Во рамки на градежната парцела да се обезбедат паркинг места за моторцикли, велосипеди, тротинети и сл. За велосипеди и тротинети да се обезбеди безбедно паркирање во затворен простор.

Зеленило: Процентот на озеленетост во рамките на градежната парцела, потребно е да изнесува минимум 20%.

Степен на заштита: Прв степен на заштита

Режимот за заштита од прв степен за недвижното културно наследство од особено значење, во смисла на член 54-а став 2 точка 1 од Законот за заштита на културното наследство и член 22 став 6 алинеи 1 и 2 од Правилникот за валоризација, категоризација и ревалоризација на културното наследство, подразбира:

- зачувување и заштита на целовитоста на историската структура, формата, изгледот и другите вреднувани содржини од ентериерот и екстериерот на заштитеното недвижно добро, преку преземање на следните заштитни мерки: конзервација, реставрација, санација, превентива, како и анастилоза и рекомпозиција во исклучителни случаи;
- усогласување на функцијата / намената за опстанок и одржлив развој на културното добро според строго одредени мерки на заштита.

Режимот на заштита од прв степен за Спомен-куќата на Лазар Личеноски во Скопје го подразбира следното:

- задржување на постојната форма и големина на парцелата (катастарска и градежна) на која се наоѓа самиот објект;
- задржување на постојниот габарит, катност, тип на кров и кровен покривач од керамиди, како и на сите други автентични архитектонски елементи на објектот – конструктивен систем, изглед на фасадите, број, ритам, форма и димензии на отворите, пристапни и внатрешни скали, трем, лоџија, тераса и тип на нивно оградување, материјал и техника на изведба;
- задржување на мозаиците и на другите ликовни содржини во објектот, на неговите фасади и во дворот, на местата каде што трајно се споени или се поставени на друг начин трајно да ѝ служат на недвижноста;
- редовно одржување и преземање мерки на непосредна заштита на архитектурата и ликовните содржини што се составен дел на недвижноста (превентива, конзервација, реставрација, санација), по потреба;
- партерно и хортикултурно уредување на дворното место;
- одржливо користење на објектот со негова ревитализација како меморијален музејски простор;
- спречување на појави, влијанија и дејства со кои се врши или може да настане оштетување, уништување или нарушување на интегритетот на објектот;
- забрана за градење нови објекти во дворното место;
- забрана за подигање меморијални споменици и спомен обележја во границите на доброто што не се поврзани со животот и делото на ликовниот уметник Лазар Личеноски;
- забрана за поставување рекламни паноа, антенски и слични инсталации и опрема, плакати, натписи и какви било други ознаки, со исклучок на тие предвидени со прописите за заштита на културното наследство или со други прописи.

Градежната парцела 1.4

Основна класа на намена: В4- Државни институции

Покрај основната намена се дозволувава компатибилна класа на намена: Б1 (15%).

Висина на венец: Постојна

Висина на нулта плоча: Постојна

Број на катови: П+5

Пристап до парцела : од станбена улица „Новопланирана 1“.

Паркирање: Паркирањето да се реши во рамки на сопствена парцела. Потребниот број на паркинг места ќе се определи согласно член 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на Република Македонија, број 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18). Во рамки на градежната парцела да се обезбедат паркинг места за моторцикли, велосипеди, тротинети и сл. За велосипеди и тротинети да се обезбеди безбедно паркирање во затворен простор.

Зеленило: Процентот на озеленетост во рамките на градежната парцела, потребно е да изнесува минимум 20%.

Градежната парцела 1.5

Основна класа на намена: Б4- Деловни простории

Покрај основната намена се дозволуваат и следните компатибилни класи на намена на основната класа на намена: Б1 (20%), В4 (20%), Д3 (20%). Нивната застапеност не може да биде поголема од 20% од вкупната површина на основната намена.

Висина на венец: Постојна

Висина на нулта плоча: Постојна

Број на катови: П+5

Пристап до парцела : од станбена улица ул., Новопланирана 1“

Паркирање: Паркирањето да се реши во рамки на сопствена парцела. Потребниот број на паркинг места ќе се определи согласно член 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на Република Македонија, број 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18). Во рамки на градежната парцела да се обезбедат паркинг места за моторцикли, велосипеди, тротинети и сл. За велосипеди и тротинети да се обезбеди безбедно паркирање во затворен простор.

Зеленило: Процентот на озеленетост во рамките на градежната парцела, потребно е да изнесува минимум 20%.

Градежната парцела 1.6

Основна класа на намена: Е2- Комунална супраструктура

Висина на венец: 4 м

Број на катови: П

Пристап до парцела : од сервисна улица ул,, Лазар Личеновски"

Градежната парцела 1.7

Основна класа на намена: В4- Државни институции

Покрај основната намена се дозволува компатибилна класа на намена: Б1 (15%).

Висина на венец: Постојна

Висина на нулта плоча: Постојна

Број на катови: П+2

Пристап до парцела : од станбена улица ул,, Новопланирана 1"и ул,,Загребачка"

Паркирање: Паркирањето да се реши во рамки на сопствена парцела. Потребниот број на паркинг места ќе се определи согласно член 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на Република Македонија, број 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18). Во рамки на градежната парцела да се обезбедат паркинг места за моторцикли, велосипеди, тротинети и сл. За велосипеди и тротинети да се обезбеди безбедно паркирање во затворен простор.

Зеленило: Процентот на озеленетост во рамките на градежната парцела, потребно е да изнесува минимум 20%.

Градежната парцела 1.8

Основна класа на намена: В4 - Државни институции

Покрај основната намена се дозволува компатибилна класа на намена: Б1(15%).

Висина на венец: 15м

Висина на нулта плоча: максимум 0,5м во однос на котата на тротоарот од страна на пристапната улица - „Загребачка"

Број на катови: П+3

Пристап до парцела : од станбена улица „Загребачка"

Паркирање: Паркирањето да се реши во рамки на сопствена парцела. Потребниот број на паркинг места ќе се определи согласно член 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на Република Македонија, број 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18). Во рамки на градежната парцела да се обезбедат паркинг места за моторцикли, велосипеди, тротинети и сл. За велосипеди и тротинети да се обезбеди безбедно паркирање во затворен простор.

Зеленило: Процентот на озеленетост во рамките на градежната парцела, потребно е да изнесува минимум 20%.

Градежната парцела 1.9

Основна класа на намена: Б4- Деловни простории

Покрај основната намена се дозволуваат и следните компатибилни класи на намена на основната класа на намена: Б1 (40%), Д3 (40%). Нивната застапеност не може да биде поголема од 40% од вкупната површина на основната намена.

Висина на венец: 12 m

Висина на нулта плоча: максимум 0,15м во однос на котата на тротоарот од страна на пристапната улица - „Лазар Личеновски“

Број на катови: П+2

Пристап до парцела : од сервисна ул „Лазар Личеновски“

Паркирање: Паркирањето да се реши во рамки на сопствена парцела. Потребниот број на паркинг места ќе се определи согласно член 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на Република Македонија, број 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18). Во рамки на градежната парцела да се обезбедат паркинг места за моторцикли, велосипеди, тротинети и сл. За велосипеди и тротинети да се обезбеди безбедно паркирање во затворен простор.

Зеленило: Процентот на озеленетост во рамките на градежната парцела, потребно е да изнесува минимум 20%.

Други услови: Градежната парцела 1.9 ќе биде предмет на разработка со урбанистичко проектна документација. Зададената површина за градба е рамковна ограничена со процент на изграденост и коефициент на искористеност, а максималната зададена вкупно изградена површина е обврзувачка и не смее да се надмине.

Градежната парцела 1.10

Основна класа на намена: Б4- Деловни простории

Покрај основната намена се дозволуваат и следните компатибилни класи на намена на основната класа на намена: Б1 (40%), Б2 (40%), Б3 (40%), Б4 (40%). Нивната застапеност не може да биде поголема од 40% од вкупната површина на основната намена.

Висина на венец: 25 m

Висина на нулта плоча: максимум 0,15м во однос на котата на тротоарот од страна на пристапната улица - „Новопланирана 6“

Број на катови: П+6+Пк

Пристап до парцела : пешачка улица „Новопланирана 6“

Паркирање: Паркирањето да се реши во рамки на сопствена парцела. Потребниот број на паркинг места ќе се определи согласно член 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на Република Македонија, број 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18). Во рамки на градежната парцела да се обезбедат паркинг места за моторцикли, велосипеди, тротинети и сл. За велосипеди и тротинети да се обезбеди безбедно паркирање во затворен простор.

Зеленило: Процентот на озеленетост во рамките на градежната парцела, потребно е да изнесува минимум 20%.

Градежната парцела 1.11

Основна класа на намена: Б5- Хотелски комплекси

Покрај основната намена се дозволуваат и следните компатибилни класи на намена на основната класа на намена: Б1(40%), Б3(40%) и Д3(40%). Нивната застапеност не може да биде поголема од 40% од вкупната површина на основната намена.

Висина на венец: 15м

Висина на нулта плоча: максимум 0,15м во однос на котата на тротоарот од страна на пристапната улица - „Новопланирана 3“

Број на катови: П+3

Пристап до парцела : од станбена улица ул,, Новопланирана 3“

Паркирање: Паркирањето да се реши во рамки на сопствена парцела. Потребниот број на паркинг места ќе се определи согласно член 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на Република Македонија, број 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18). Во рамки на градежната парцела да се обезбедат паркинг места за моторцикли, велосипеди, тротинети и сл. За велосипеди и тротинети да се обезбеди безбедно паркирање во затворен простор.

Зеленило: Процентот на озеленетост во рамките на градежната парцела, потребно е да изнесува минимум 20%.

Градежната парцела 1.12

Основна класа на намена: Е2- Комунална супраструктура

Висина на венец: 4 м

Број на катови: П

Пристап до парцела : од станбена улица ул,, Новопланирана 5“

Градежната парцела 1.13

Основна класа на намена: Б5- Хотелски комплекси

Покрај основната намена се дозволуваат и следните компатибилни класи на намена на основната класа на намена: Б1(40%), Б2(40%) и Д3(40%). Нивната застапеност не може да биде поголема од 40% од вкупната површина на основната намена.

Висина на венец: 25m

Висина на нулта плоча: дефинирана согласно одобрен проект

Број на катови: П+6+ПК

Пристап до парцела : дефиниран согласно одобрен проект

Паркирање: Паркирањето да се реши во рамки на сопствена парцела. Потребниот број на паркинг места ќе се определи согласно член 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на Република Македонија, број 142/15, 217/15,

222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18). Во рамки на градежната парцела да се обезбедат паркинг места за моторцикли, велосипеди, тротинети и сл. За велосипеди и тротинети да се обезбеди безбедно паркирање во затворен простор.

Зеленило: Процентот на озеленетост во рамките на градежната парцела, потребно е да изнесува минимум 20%.

Градежната парцела 1.14

Основна класа на намена: Б5- Хотелски комплекси

Покрај основната намена се дозволуваат и следните компатибилни класи на намена на основната класа на намена: Б1(40%), Б2(40%) и ДЗ(40%). Нивната застапеност не може да биде поголема од 40% од вкупната површина на основната намена.

Висина на венец: 15 м

Висина на нулта плоча: максимум 0,15м во однос на котата на тротоарот од страна на пристапната улица - „Новопланирана 4“

Број на катови: П+3

Пристап до парцела : од станбена улица ул,, Новопланирана 4“

Паркирање: Паркирањето да се реши во рамки на сопствена парцела. Потребниот број на паркинг места ќе се определи согласно член 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на Република Македонија, број 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18). Во рамки на градежната парцела да се обезбедат паркинг места за моторцикли, велосипеди, тротинети и сл. За велосипеди и тротинети да се обезбеди безбедно паркирање во затворен простор.

Зеленило: Процентот на озеленетост во рамките на градежната парцела, потребно е да изнесува минимум 20%.

Градежната парцела 1.15

Основна класа на намена: ДЗ- Спорт и рекреација

Покрај основната намена се дозволува и следната компатибилна класа на намена на основната класа на намена: Б1 (10%).

Висина на венец: Постојна; 15m

Висина на нулта плоча: максимум 0,50м во однос на котата на тротоарот од страна на пристапната улица - „Лазар Личеновски“, „Новопланирана 4“ и „Новопланирана 5“

Број на катови: П; П+1; П+2

Пристап до парцела : од сервисна улица „Лазар Личеновски“, од „Новопланирана 4“ и „Новопланирана 5“

Паркирање: Паркирањето да се реши во рамки на сопствена парцела. Потребниот број на паркинг места ќе се определи согласно член 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на Република Македонија, број 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18). Во рамки на градежната парцела да се

обезбедат паркинг места за моторцикли, велосипеди, тротинети и сл. За велосипеди и тротинети да се обезбеди безбедно паркирање во затворен простор.

Зеленило: Процентот на озеленетост во рамките на градежната парцела, потребно е да изнесува минимум 20%.

Градежната парцела 1.16 - Музеј на современа уметност

Основна класа на намена: ВЗ-Култура

Покрај основната намена се дозволува и следната компатибилна класа на намена на основната класа на намена: Б1(20%)

Висина на венец: Постојна

Висина на нулта плоча: Постојна

Број на катови: П+1

Пристап до парцела : од сервисна улица „Самоилова“

Паркирање: Паркирањето да се реши во рамки на сопствена парцела. Потребниот број на паркинг места ќе се определи согласно член 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на Република Македонија, број 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18). Во рамки на градежната парцела да се обезбедат паркинг места за моторцикли, велосипеди, тротинети и сл. За велосипеди и тротинети да се обезбеди безбедно паркирање во затворен простор.

Зеленило: Процентот на озеленетост во рамките на градежната парцела, потребно е да изнесува минимум 20%.

Степен на заштита: Заштита од втор степен

Режимот за заштита од втор степен за недвижното значајно културно наследство, во смисла на член 54-а став 3 точка 1 од Законот за заштита на културното наследство и член 22 став 7 алинеи 1, 2 и 3 од Правилникот за валоризација, категоризација и ревалоризација на културното наследство, подразбира:

- адаптација на ентериерот, конзервација и реставрација на доброто;
- парцијални реконструктивни зафати, ревитализација и уредување на просторот на заштитеното добро и неговата непосредна околина, по исклучок доградба и надградба на добрата, со цел да се овозможи нивен одржлив развој, без деградирање на утврдените вредности и културно-историското значење на доброто и доколку истото е во согласност со мерките на заштита на предметното добро;
- архитектонско и/или партерно обликување на празните простори и локации под посебни услови.

Режимот на заштита од втор степен за Музејот на современата уметност во Скопје подразбира:

- забрана за градење нови објекти во дворното место;
- забрана за промена на постојната намена;
- забрана за подигање меморијални споменици и спомен-обележја во границите на доброто што не се поврзани со постојната намена или историјата на доброто;

- забрана за поставување рекламни паноа, антенски и слични инсталации и опрема, плакати, натписи и какви било други ознаки, со исклучок на тие предвидени со прописите за заштита на културното наследство или со други прописи;
- задржување на постојната форма и големина на парцелата (катастарска и градежна) на која се наоѓа самиот објект;
- задржување на постојната состојба на надворешниот изглед на објектот - габарит, катност, фасади, тип на кров и кровен покривач, како и на сите други автентични архитектонски елементи на објектот;
- спречување на појави, влијанија и дејства со кои се врши или може да настане оштетување, уништување или нарушување на доброто;
- можност за адаптација на ентериерот за потребите на намената;
- можност за партерно и хортикултурното уредување на дворното место;
- одржливо користење на доброто;
- редовно одржување и преземање мерки на непосредна заштита по потреба, според конзерваторски проект.

Градежната парцела 1.17

Основна класа на намена: В3- Култура

Покрај основната намена се дозволува компатибилна класа на намена: Б1 (20%).

Висина на венец: 6м

Висина на нулта плоча: максимум 0,50м во однос на котата на тротоарот од страна на пристапната улица - „Самоилова“

Број на катови: П

Пристап до парцела : од „Самоилова “

Паркирање: Паркирањето да се реши во рамки на сопствена парцела. Потребниот број на паркинг места ќе се определи согласно член 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на Република Македонија, број 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18). Во рамки на градежната парцела да се обезбедат паркинг места за моторцикли, велосипеди, тротинети и сл. За велосипеди и тротинети да се обезбеди безбедно паркирање во затворен простор.

Зеленило: Процентот на озеленетост во рамките на градежната парцела, потребно е да изнесува минимум 20%.

6. МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА

6.1. МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ

Врз основа на член 53 од Законот за заштита и спасување (Службен весник на Република Македонија, бр. 36/04, 49/04, 86/08, 85/09, 114/09, 124/10, 18/11, 41/14, 129/15, 71/16, 106/16, 83/18 и 215/21) за планската документација на **Детален урбанистички план, Градска четврт ЦС 14 Кале и СРЦ Кале, Општина Центар - Скопје**, се предвидуваат мерки за заштита и спасување на луѓето и материјалните добра од природни непогоди, епидемии, епизоотии, епифитотии и други незгоди во мир и во војна и од воени дејства во Република Северна Македонија.

Мерки за заштита и спасување се: урбанистичко - технички и хуманитарни и други мерки за заштита и спасување кои би се појавиле при и по природните непогоди и други незгоди, а не се предвидени со овој закон.

Урбанистичко - технички мерки се:

- засолнување
- заштита и спасување од поплави
- заштита и спасување од пожари, експлозии и опасни материи
- заштита од неексплодирани убојни и други експлозивни средства
- заштита и спасување од урнатини
- заштита и спасување од техничко - технолошки незгоди и
- спасување од сообраќајни незгоди.

Хуманитарни мерки се:

- евакуација
- згрижување на загрозеното и настраданото население
- радиолошка, хемиска и биолошка заштита
- прва медицинска помош
- заштита и спасување на животни и производи од животинско потекло
- заштита и спасување на растенија и производи од растително потекло и
- асанација на теренот.

6.1.1 ЗАСОЛНУВАЊЕ

Република Северна Македонија има обврска за изградба на јавни засолништа само во случај на исклучително загрозеи објекти што ќе ги утврди Дирекцијата врз основа на геолошко - хидролошките и сеизмичките карактеристики на земјиштето и на капацитетот на задоволување на потребите за засолнување.

Единиците на локалната самоуправа имаат обврска да градат јавни засолништа со кои ќе ги задоволат потребните капацитети за засолнување на луѓето, материјалните добра и културното наследство на своето подрачје.

Начинот на изградба на јавните засолништа и одржувањето и користењето на веќе изградените засолништа и други заштитни објекти и определување на потребниот број на засолнишни места со уредба ги уредува Владата.

6.1.2 ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ ОД ПОПЛАВИ

Заштитата и спасувањето од поплави опфаќа регулирање на водотеците, изградба на заштитни објекти, одржување и санирање на оштетените делови на заштитните објекти, набљудување и извидување на состојбите на водотеците и високите брани, заштитните објекти и околината, обележување на висинските коти на пловниот бран, навремено известување и тревожење на населението во загрозеното подрачје, спроведување на евакуација на населението и материјалните добра од загрозеното подрачје, обезбедување на премин и превоз преку вода, спасување на загрозените луѓе на вода и под вода, црпење на водата од поплавените објекти и извлекување на удавените, обезбедување на населението во поплавените подрачја со основните услови за живот и учество во санирање на последиците предизвикани од поплавата.

6.1.3 ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ ОД ПОЖАРИ, ЕКСПЛОЗИИ И ОПАСНИ МАТЕРИИ

На површината на предметниот плански опфат на **Детален урбанистички план, Градска четврт ЦС 14 Кале и СРЦ Кале, Општина Центар - Скопје** планирани се 17 градежни парцели со површини за градби со пристап до секоја парцела од секундарна улична мрежа.

Сите објекти се лоцирани така да се пристапни за пожарните возила, а ширината на пристапот не смее да биде помала од 3,5m со што се овозможува лесна подготовка и ставање во дејство на потребната опрема за борба против пожарот и спасување на луѓето. Ивичњациите на пристапниот пат мора да бидат закосени поради лесен пристап на пожарните возила до објектот.

Сообраќајниот систем во локалитетот овозможува лесен пристап на пожарните возила до објектите. При конципирање на сообраќајот планирано е несметано движење на пожарните возила. Сообраќајницата и пристапот се така планирани да овозможува непречен пристап за пожарни возила со доволна ширина на пристапот, за да се овозможи лесна подготовка и ставање во дејство на потребната опрема за борба против пожарот и спасување на луѓето. Ивичњациите на пристапниот пат треба да бидат со висина не поголема од 7,0cm и закосени поради лесен пристап на пожарни возила до објектот.

Временскиот рок за дејствување на пожарните возила зависи од оддалеченоста на најблиската противпожарна станица, која за овој плански опфат кој спаѓа во реонот на противпожарниот центар Битпазар во Скопје би изнесувал од 10 до 15мин.

Планирањето и изработката на техничката документација треба да е во согласност со Законот за заштита и спасување (Службен весник на Република Македонија, бр. 36/04, 49/04, 86/08, 85/09, 114/09, 124/10, 18/11, 41/14, 129/15, 71/16, 106/16, 83/18 и 215/21). Со планирањето на хидрантската мрежа да се задоволат сите мерки на превентива и заштита во случај на пожар. Надворешната хидрантска мрежа е збир на градежни објекти и уреди со кои водата од извор погоден за снабдување со вода, со цевководи се доведува на хидрантските приклучоци кои непосредно се користат за гаснење на пожари или на нив се приклучуваат противпожарни возила.

За надворешната хидрантска мрежа да се предвиди прстенест систем на цевководи, со минимален пречник Ø80mm. На хидрантската водоводна мрежа со минимален профил од Ø80mm се поставуваат противпожарни хидранти чии приклучни цевководи имаат пречник

најмалку Ø80mm. Хидрантите да се поставени на меѓусебно растојание од 80 до 150m. Притисокот во хидрантската мрежа не смее да биде понизок од 2,5 бара.

Државните органи, органите на државната управа, единиците на локалната самоуправа, трговските друштва, јавните претпријатија, установите и службите се должни да имаат соодветни уреди и инсталации за заштита од пожари и експлозии, друга противпожарна опрема, средства за гаснење на пожари и противпожарни апарати, според пропишани стандарди. Уредите, инсталациите, опремата и средствата од ставот 1 на овој член, задолжително треба да се наоѓаат на одредени места, да се одржуваат во исправна состојба, да бидат посебно обележани и секогаш достапни за употреба, согласно со закон.

Согласно Законот за заштита и спасување (Службен весник на Република Македонија, бр. 36/04, 49/04, 86/08, 85/09, 114/09, 124/10, 18/11, 41/14, 129/15, 71/16, 106/16, 83/18 и 215/21) член 70, инвеститорот во проектната документација за изградба на објекти, како и за објекти на кои се врши реконструкција - пренамена е должен да изготви посебен елаборат за заштита од пожари, експлозии и опасни материи и да прибави согласност за застапеноста на мерките за заштита од пожари, експлозии и опасни материи. Согласно за застапеност на мерките за заштита од пожари, експлозии и опасни материи дава Дирекцијата, односно нејзините подрачни организациони единици за заштита и спасување. Директорот на Дирекцијата ја утврдува содржината на елаборатот за заштита од пожари, експлозии и опасни материи. Директорот на Дирекцијата ги пропишува мерките за заштита од пожари, експлозии и опасни материи. Одредбата од ставот 1 на овој член ги опфаќа сите објекти, освен станбените објекти со висина на венецот до 10 метри и јавните објекти со капацитет за истовремен престој до 25 лица.

За објектите на кои не се однесува одредбата на овој член се применуваат важечките мерки, нормативи и стандарди кои се однесуваат на заштита и спасување.

6.1.4 ЗАШТИТА ОД НЕЕКСПЛОДИРАНИ УБОЈНИ И ДРУГИ ЕКСПЛОЗИВНИ СРЕДСТВА

Согласно Законот за заштита и спасување (Службен весник на Република Македонија, бр. 36/04, 49/04, 86/08, 85/09, 114/09, 124/10, 18/11, 41/14, 129/15, 71/16, 106/16, 83/18 и 215/21) член 80, заштитата од неексплодирани убојни и други експлозивни средства опфаќа пребарување на теренот и пронаоѓање, пронаоѓање на неексплодираните убојни средства, обележување и обезбедување на теренот, онеспособување и уништување на сите видови на неексплодирани убојни и други експлозивни средства како и транспорт до определеното и уреденото место за уништување и безбедносни мерки за време на транспортот. Онеспособување и уништување на сите видови на неексплодирани убојни и други експлозивни средства како и транспорт до определеното и уреденото место за уништување и безбедносни мерки за време на транспортот. Стандардните оперативни процедури за заштита од неексплодирани убојни и други експлозивни средства ги пропишува директорот на Дирекцијата.

6.1.5 ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ ОД УРНАТИНИ

За заштита на локалитетот од урнатини при урбанистичкото планирање преземени се следните мерки:

- најмало растојание од градежната линија до следната градежна линија е 6,00m, на коридорот на улиците;

- објектите се со кота на венец до 25,0m;
- при рушење објектот ја зафаќа $h/2$ од површината околу себе, односно руините се во најголем дел во склоп на парцелата;
- сообраќајната мрежа нема да биде оптоварена со руини и ќе има можност за пристап на возила за пожар, прва помош, и т.н.

Територијата е изложена на сеизмичко дејство со интензитет од IX степени МСЗ, што наметнува задолжителна примена на нормативно- правна регулатива, со која се уредени постапките, условите и барањата за постигнување на технички конзистентен и економски одржлив степен на сеизмичка заштита, при изградбата на новите објекти.

Густината на објектите односно нивното растојание е планирано во доменот на сеизмичкото проектирање со помали висини на објектите и со поголеми попречни профили на сообраќајниците, со што во случај на сеизмичко рушење може да се обезбеди проток на луѓе и возила.

6.1.6 ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ ОД ТЕХНИЧКО - ТЕХНОЛОШКИ НЕЗГОДИ

Заради постигнување на целосна заштита на луѓето, материјалните добра и потесната и пошироката животна средина потребно е одржување на опремата и инсталациите, заради сигурно користење на опасни материјали во технолошките процеси заради одбегнување на технолошките катастрофи, ограничување на емисијата како последица од пожар, експлозија или ослободување на хемикалии, што може да се случи во околности на поголеми индустриски незгоди и заштита на животната средина во смисла на ограничување на ефектите од емисија на опасни материји или последици од пожар и експлозии.

Услови за заштита и спасување од техничко - технолошки незгоди:

- потребно е да се предвидат превентивни мерки од страна на стопанските субјекти за спречување на технолошки катастрофи, базирани врз анализата на однесувањето на исти или слични постројки.
- потребна е замена на халогенираните јагленоводороди како разладни средства и пропеланти, редукција на сегашната емисија на голем број на опасни супстанции и редукција на емисија на бензин, хлорометан, духлоретан, бакар и кадмиум, намалување на емисијата на јаглероден диоксид и сулфур диоксид и дефосфатизирање и денитрифицирање на отпадниот материјал.
- изработка на соодветни планови и програми за заштита на населението и едукација и тренинг на персоналот во случај на евентуална техничка катастрофа.

6.1.7 СПАСУВАЊЕ ОД СООБРАЌАЈНИ НЕЗГОДИ

Планираната улична мрежа за документација на **Детален урбанистички план, Градска четврт ЦС 14 Кале и СРЦ Кале, Општина Центар - Скопје**, е планирана по принцип на хиерархиска функционална класификација, од примарна и секундарна мрежа.

Стационарниот сообраќај е решен согласно член 59 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на Република Македонија, број 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18). Комплетната сообраќајна сигнализација на уличната мрежа, како вертикална и хоризонтална треба да е изведена согласно прописите од областа на сообраќајот.

Временскиот рок за дејствување на возилата за брза помош зависи од оддалеченоста на најблиската болница Поликлиника Чаир, која за овој плански опфат би изнесувал околу 5мин.

Временскиот рок за дејствување на пожарните возила зависи од оддалеченоста на најблиската противпожарна станица, која за овој плански опфат кој спаѓа во реонот на противпожарниот центар Битпазар во Скопје би изнесувал од 10 до 15мин.

6.1.8 ЕВАКУАЦИЈА

Со евакуацијата се врши планско, организирано и контролирано преместување на населението, материјалните добра и културното наследство на Републиката, од загрозените во побезбедните подрачја.

Евакуацијата се извршува доколку со други мерки не е можно да се спречат последиците од природните непогоди и други незгоди.

Населението од подрачјето од кое се врши евакуација, може да се евакуира во друга општина на одредено место и во одредено време.

6.1.9 ЗГРИЖУВАЊЕ НА ЗАГРОЗЕНОТО И НАСТРАДАНОТО НАСЕЛЕНИЕ

Згрижувањето опфаќа прифаќање, сместување и обезбедување на основни услови за живот на настраданото и загрозеното население. Републиката и единиците на локалната самоуправа се должни да обезбедат сместување и итно згрижување на населението, кое поради природни непогоди и други незгоди, останало без дом и средства за живеење и кое поради загрозеност се задржува надвор од своето место на живеење.

6.1.10 РАДИОЛОШКА, ХЕМИСКА И БИОЛОШКА ЗАШТИТА

Радиолошката, хемиската и биолошката заштита опфаќа мерки и активности за заштита на луѓето, добитокот и растенијата, со навремено откривање, следење и контрола на опасностите од последиците од незгоди со опасни материи, како и последиците од радиолошки, хемиски и биолошки агенси и преземање на мерки и активности за отстранување на последиците од нив.

Сопствениците на објекти во кои се произведуваат и складираат опасни материи, сопствениците на транспортни средства, сопствениците и корисниците на објектите и уредите кои се наменети за јавно снабдување со вода, производство, сообраќај и складирање на прехранбени производи, лекарства и сточна храна, јавните здравствени служби, како и сопствениците на објекти во кои се врши згрижување и образование на децата, се должни да обезбедат заштитни средства и да ги спроведуваат стандардите и процедурите за радиолошка, хемиска и биолошка заштита.

Надлежните субјекти потребно е да преземат мерки и активности за заштита и спасување и тоа:

- РХБ извидување на територијата
- дозиметриска контрола
- детекција на РХБ агенси присутни на одредено подрачје
- лабораториско испитување на видот, концентрацијата, својствата и другите карактеристики на РХБ контаминентите.

6.1.11 ПРВА МЕДИЦИНСКА ПОМОШ

Прва медицинска помош опфаќа преземање на мерки и активности за укажување на прва медицинска помош со стандардни и прирачни средства на местото на повредувањето - заболувањето, медицинска тријажа на повредените и заболените и транспорт до најблиските здравствени установи.

Временскиот рок за дејствување на возилата за брза помош за овој плански опфат во реонот на Поликлиника Чаир би изнесувал околу 5мин.

6.1.12 ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ НА ЖИВОТНИ И ПРОИЗВОДИ ОД ЖИВОТИНСКО ПОТЕКЛО

Заштита и спасување на животни и производи од животинско потекло опфаќа превентивни и оперативни мерки за заштита на животните и производите од животинско потекло од дејствата на природните непогоди, епизоотии и други незгоди.

Превентивните мерки за заштита и спасување на животните и производите од животинско потекло ги спроведуваат надлежните органи и институции во нивното секојдневно работење.

Во спроведување на оперативните мерки, покрај надлежните органи и институции учествува и Дирекцијата со своите единици и тимови, со укажување на прва ветеринарна помош на повреден, заболел и контаминиран добиток со стандардни и прирачни средства на местото на повредувањето и транспорт до соодветните ветеринарни установи.

6.1.13 ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ НА РАСТЕНИЈА И ПРОИЗВОДИ ОД РАСТИТЕЛНО ПОТЕКЛО

Заштита и спасување на растенијата и производите од растително потекло опфаќа превентивни и оперативни мерки и активности за заштита од растителни болести, епифитотии, штетници, плевели, радиолошка, хемиска и биолошка контаминација и други видови на загрозување.

Превентивните мерки за заштита и спасување на растенијата и производите од растително потекло ги спроведуваат надлежните органи и институции во нивното секојдневно работење. Во спроведување на оперативните мерки, покрај надлежните органи и институции учествува и Дирекцијата со своите единици и тимови.

6.1.14 АСАНАЦИЈА НА ТЕРЕНОТ

Асанација на теренот опфаќа пронаоѓање, собирање, идентификација, транспорт и погребување на загинати и умрени лица, собирање, транспорт и закоп на загинати животни, собирање и уништување на сите видови отпадни и други опасни материи што го загрозуваат животот и здравјето на луѓето, дезинфекција, дезинсекција и дератизација на теренот и објектите како и асанација на објектите за водоснабдување.

За цврстиот отпад се предвидува собирање во контејнери за отпадоци и нивно редовно евакуирање до депонија. Евентуалните отпадоци од некој процес на производството потребно е да се собираат во посебен контејнер. Со тоа ќе се спречи загадување на почвите и на подземните води, а со тоа на животната и работна средина воопшто. Денешниот степен на развојот на сите научни гранки на техниката и хемијата, апсолутно овозможува здрав и

чист животен амбиент, бидејќи може да се прочисти готово секој вид на отпадна вода. Со прочистување на отпадната вода, како и со заштита на водата од загадување, се решава проблемот на снабдување на стопанството и населбите со чиста вода. Со тоа се решава и прашањето на водата како елемент на животната средина, пресуден за егзистенција на човекот.

Носителите на одделните активности за асанација на теренот ќе се утврдуваат според надлежноста за предметниот реон.

Врз основа на член 29 од Законот за заштита и спасување (Службен весник на Република Македонија, бр. 36/04, 49/04, 86/08, 85/09, 114/09, 124/10, 18/11, 41/14, 129/15, 71/16, 106/16, 83/18 и 215/21) Мерките за заштита и спасување задолжително се применуваат:

- i. при планирањето и уредувањето на просторот и населбите;
- ii. во проектите, за објекти и технолошки процеси наменети за складирање, производство и употреба на опасни материји, нафта и нејзини деривати, енергетски гасови, јавниот сообраќај, црна и обоена металургија, како и за јавна, административна, културна, туристичко- угостителска дејност и
- iii. при изградба на објекти и инфраструктура. Начинот на применувањето на мерките за заштита и спасување, при планирањето и уредувањето на просторот и населбите, во проектите и при изградба на објектите, како и учество во техничкиот прием, Владата го уредува со уредба.

Во функција на уредувањето на просторот задолжително се обезбедува:

- 1) изградба на објекти отпорни на сеизмички дејства;
- 2) регулирање на водотеците и изградба на систем на одбранбени насипи;
- 3) изградба на снегозаштитни појаси и пошумување на голините;
- 4) обезбедување на противпожарни пречки;
- 5) изградба на објекти за заштита и
- 6) изградба на потребната инфраструктура.

При примена на планските решенија на Детален урбанистички план, за што не е регулирано со овие услови да се применуваат стандардите и нормативите утврдени со Законот за заштита и спасување (Службен весник на Република Македонија, бр. 36/04, 49/04, 86/08, 85/09, 114/09, 124/10, 18/11, 41/14, 129/15, 71/16, 106/16, 83/18 и 215/21), Процена за загрозеност на Република Македонија од природни непогоди и други незгоди (Службен весник на Република Македонија, бр. 117/07), Методологија за содржината и начинот на проценување на опасностите и планирање на заштитата и спасувањето (Службен весник на Република Македонија, бр. 76/06) и Уредбите за спроведување на заштитата и спасувањето од пожари и урнатини (Службен весник на Република Македонија, бр. 8/05).

6.2. МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ПРИРОДАТА

6.2.1. МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА НА КВАЛИТЕТОТ НА ВОЗДУХОТ

Се препорачува да се следи и контролира присуството на загадувачки материји во воздухот со цел да се одржи квалитетот на воздухот во граници на дозволените нивоа на емисии. Зелените површини во планскиот опфат да се уредат со автохтони видови со висок биоаккумулативен капацитет за евентуално присутните загадувачки материји во воздухот и почвата.

6.2.2. МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА ОД БУЧАВА

Секојдневната изложеност на населението на високо ниво на сообраќајна бучава, карактеристична за урбанизираните подрачја, има сериозен јавно – здравствен ризик и наметнува потреба од контрола на бучавата во раните фази од планирањето и уредувањето на просторот.

Во планскиот период треба да се стават во функција мерни места за следење на бучавата. Како краткорочен приоритет треба да се постави изработката на Програма за работа на државната односно локалните мрежи за мониторинг на бучавата.

6.3. МЕРКИ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА БАРИЕРИ ЗА ЛИЦАТА СО ИНВАЛИДНОСТ

Составен дел на овој Детален урбанистички план се конкретни мерки за создавање на услови за непречено движење на лица со инвалидитет во рамките на планскиот опфат. Ова особено се однесува на уредувањето на земјиштето за општа употреба во рамките на планскиот опфат, а пред сè планираната улична мрежа и јавен паркинг.

За обезбедување на непречено движење на лицата со инвалидитет, сите јавни пешачки површини се планирани со континуирана нивелета без скалести денивелации, со најголем подолжен наклон од 1,20%.

При уредување на јавните простори поради совладување на висинската разлика меѓу рекреативната патека по кејот на Вардар и нивото на улиците/тротоарите во опфатот да се предвидат и рампи во деловите каде што во постојна состојба има скали.

При изработка на проекти за уличната мрежа, на секој пешачки премин треба да се предвидат рампи за совладување на денивелацијата помеѓу тротоарот и коловозот.

Поставувањето на трајна и времена урбана опрема на јавните пешачки површини не смее да претставува архитектонска бариера и да го попречува или отежнува пешачкиот сообраќај, а особено на лица со инвалидност со колички.

При изработка на проекти за уредување на земјиштето за општа употреба, како и проекти за градбите од градежните парцели со основна класа на намена различна од А1 – Домување во станбени куќи, задолжително се применуваат одредбите на Правилникот за начинот на обезбедување на непречен пристап, движење (хоризонтално и вертикално), престој и работа на лица со инвалидност до и во градби со јавни и деловни намени, градби со намена домување во станбени згради, како и градби со станбено – деловна намена (Службен весник на Република Македонија, број 17/15), одредбите на членовите 109 – 123 од Правилникот за стандарди и нормативи за проектирање (Службен весник на Република Македонија, број 60/12, 29/15, 32/16, 114/16 и 211/20), како и одредбите на членовите 75 – 79 од Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање (Службен весник на Република Македонија, број 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18).

6.4. ЗАШТИТА НА КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

Во рамките на планскиот опфат има евидентирани споменички целини и градби од културно-историски значење и културни предели, согласно дописот од Министерство за Култура –Управа за заштита на културно наследство . Согласно Генералниот урбанистички

план во кој се вградени Заштитните –конзерваторски основи, а одобрени од Управата со Решение УП 17-709 од 26.10.2018 год. Констатирано е дека во планскиот опфат се наоѓаат повеќе заштитени добра донесени со следниве решенија:

- *Решението за поставување под заштита на законот на културно-историскиот споменик на Крепостата во Скопје (Кале)* (бр. 36 од 10.03.1952 година), донесено од Централниот завод за заштитување на културните споменици и природните реткости во Македонија, Скопје;
- *Решението за утврдување својство споменик на културата на Скопска тврдина "Кале" во Скопје* (бр. 122/74 од 25.04.1969 година), донесено од Заводот за заштита на спомениците на културата на град Скопје, Скопје;
- *Решението за регистрација на недвижно културно наследство НУ Музеј на современата уметност – Скопје* (УП бр. 18-614 од 13.11.2013 година), донесено од Управата за заштита на културното наследство;
- *Одлуката за прогласување на Спомен-куќата на Лазар Личеноски во Скопје за културно наследство од особено значење, поткатегорија големо значење* (бр. 44-5363/1 од 10.10.2017 година), донесена од Владата на Република Македонија ("Сл. весник на РМ" бр. 147/18).

За потребите на Детален урбанистички план Градска четврт ЦС 14 Кале и СРЦ Кале, Општина Центар изработени се Заштитно-конзерваторски основи од надлежната установа НУ Конзерваторски центар -Скопје и истите се одобрени со Решение бр. УП 17-709 од 26.10.2018 год. од Управата за заштита на културно наследство; и Анекс на Заштитно конзерваторски основи за културното наследство за подрачјето на опфат на ДУП за Градска Четврт ЦС 14 Општина Центар - Скопје одобрен со Решение бр. УП17-266 од 09.04.2021 година од Управата за заштита на културно наследство.

ВАЛОРИЗАЦИЈА

Валоризацијата, според Законот за заштита на културното наследство, е стручна и научна процена на вредностите и својствата на добрата според утврдени критериуми, во функција на нивно ставање под заштита и подведување под соодветен режим на заштита.

Градовите се производ на општествените, политичките и економските услови во кои настанале и низ сите историски периоди биле главни центри на економскиот и културниот напредок. Нивната форма и појава произлегуваат од нивната историја, како и од нивната денешна функција и до одреден степен од нивниот иден развој. Наследените урбани структури се манифестација на локалниот карактер и не се само сведоштво на минатото, туку може да се прилагодат и на иднината. Подобрувањето на заштитата и управувањето со урбаното наследство не е важно само за зачувување на нејзиното историско значење, туку и за користење на нејзиниот потенцијал за зачувување на виталноста на урбаните структури.

Наследството првобитно било третирано како комплекс на материјални добра кои се пренесуваат од генерација на генерација. Меѓутоа, со тек на годините овој концепт претрпел интензивно ширење на значењето, надминувајќи ги тесните граници на својата материјалност и станувајќи симбол и на нематеријалните содржини на просторот. Прогресивната транзиција од поимот "споменик" како предмет од уметничко-историско значење, користен до 1972 година, кон поимот "културно наследство" и конечно поимот "урбано наследство" и "историски урбан предел" кој се шири и на околината и пределот, сведочи за еволуцијата на рамката не само на концептуалните референци, туку и на правните, кои се следеле во текот на годините.

Урбаниот пристап кон наследството кој како основа го има пределот, не е нов и потекнува од крајот на XIX и почетокот на XX век. Како што вели Гедес во својата книга

“Градови во еволуција”, урбаното наследство го подржува урбаниот развој и “ако урбанистичкото планирање треба да ги задоволи потребите на животот на градот, да му помогне во растот и да го унапреди неговиот прогрес, тоа сигурно мора да го знае и разбира својот град”.

Иако теоријата на урбаната заштита се појавува на почетокот на XX век и глобалните концепти на политиката се развиени, таа тешко се прифаќа во теоријата и праксата на заштитата на наследството, сè до крајот на векот. Дефинирањето на историскиот урбан предел произлегува од Виенскиот меморандум за Светското наследство и современата архитектура-управување со историскиот урбан предел, кој е усвоен во 2005 година како продолжение на претходните конвенции. Овој документ е клучна потврда на интегрираниот пристап кој ги поврзува современата архитектура, одржливиот урбан развој и интегритетот на пределот врз основа на постојните историски обрасци, градежниот фонд и контекстот.

Интегрираната заштита во Република Македонија за прв пат законски е регулирана со Законот за заштита на културното наследство од 2004 година, во кој заштитата на културното наследство е дефинирана како една од основните цели на просторното и урбанистичкото планирање, во согласност со Конвенцијата за заштита на архитектонското наследство на Европа, усвоена во Гранада во 1985 година. Третманот на културното наследство во урбанистичките планови се базира на податоците дадени во заштитно-конзерваторските основи, кои се изработуваат за урбанистичкиот план.

Законот за заштита на културното наследство ги дефинира спомениците, споменичките целини и културниот предел. Заштитата и управувањето со историскиот урбан предел во Македонија уште не е законски регулирано, а за воведување на овој пристап во праксата, не станува ни збор.

Анализирајќи го планскиот опфат и неговиот карактер во историски контекст, се дојде до заклучок дека е потребно да се прифати пристапот на заштита на историски урбан предел. Меѓутоа, бидејќи актуелната законска регулатива тоа не го познава, се пристапи кон валоризација на поединечни споменички целини во планскиот опфат кои го имаат останатиот простор како своја контактна зона, односно предметниот плански опфат се третира како заштитено подрачје во согласност со Законот за заштита на културното наследство.

Во таа смисла, предмет на валоризација во овие Заштитно-конзерваторски основи за ДУП за “Градска четврт ЦС 14 Кале и СРЦ Кале”, Општина Центар, Скопје, се сите целини содржани во *Инвентарот на незаштитени недвижни добра кои заслужуваат да бидат ставени под заштита*:

Во подрачјето на опфат на овие Заштитно-конзерваторски основи за ДУП за “Градска четврт ЦС 14”, Општина Центар, Скопје, предмет на валоризација се вкупно две недвижни добра:

1. ***Музеј на современата уметност во Скопје;***
2. ***"Водена кула" во Скопје.***

Музејот на современата уметност во Скопје е недвижно културно наследство заштитено по сила на Законот за заштита на културното наследство односно како Споменик Ех lege, заради ефективната намена на чување и изложување на движно културно наследство односно музејски. Со валоризацијата во овие основи се предлага заштита на доброто поради неговите архитектонско-стилски особености.

1. Споменик - Музеј на современата уметност во Скопје

	
назив	Споменик - Музеј на современата уметност во Скопје
локација	Рид "Градиште", Општина Центар, Скопје
адреса	улица "Самоилова" бр. 17
граници на доброто	Границите на доброто дадени се подолу.
координати на границата на доброто	Координатите на границата на доброто дадени се подолу.
катастарски парцели (КП) во границите на доброто	Катастарските парцели во границите на доброто дадени се подолу.
катастарски парцели (КП) со кои граничи доброто	Катастарските парцели со кои граничи доброто дадени се подолу.
граници на контактна зона	Границите на Контактната зона дадени се подолу.
координати на границите на контактната зона	Координатите на границите на Контактната зона дадени се подолу.
катастарски парцели (КП) во границите на контактната зона	Катастарските парцели (КП) во границите на Контактната зона дадени се подолу.
катастарски парцели (КП) со кои граничи контактната зона	Катастарските парцели (КП) со кои граничи Контактната зона дадени се подолу.
граници на делот од контактната зона во опфатот на ДУП за "Градска четврт ЦС 14"	Границите на делот од Контактната зона, кој влегува во опфатот на ДУП за "Градска четврт ЦС 14", Општина Центар, Скопје, дадени се подолу.
координати на границите на делот од контактната зона во опфатот на ДУП за "Градска четврт ЦС 14"	Координатите на границите на делот од Контактната зона, кој влегува во опфатот на ДУП за "Градска четврт ЦС 14", Општина Центар, Скопје, дадени се подолу.
катастарски парцели (КП) во границите на делот од контактната зона во	Катастарските парцели (КП) во границите на делот од Контактната зона, кој влегува во опфатот на ДУП за "Градска четврт ЦС 14", Општина Центар, Скопје, дадени се подолу.

опфатот на ДУП за "Градска четврт ЦС 14"	
катастарски парцели (КП) со кои граничи делот од Контактната зона во опфатот на ДУП за "Градска четврт ЦС 14"	Катастарските парцели (КП) со кои граничи делот од Контактната зона, кој влегува во опфатот на ДУП за "Градска четврт ЦС 14", Општина Центар, Скопје, дадени се подолу.
површина на доброто	18.887м ² (објект 3.082м ²)
површина на контактна зона	- со Споменичката целина - Скопска тврдина "Кале" во Скопје 213.056м ² (21,30 ха) - без Споменичката целина - Скопска тврдина "Кале" во Скопје 144.881м ² (14,49 ха)
површина на заштитеното подрачје	Површината на Заштитеното подрачје изнесува 231.943 м ² (23,19 ха).
површина на делот од заштитеното подрачје во опфатот на ДУП за "Градска четврт ЦС 14"	Површината на делот од Заштитеното подрачје, кој влегува во опфатот на ДУП за "Градска четврт ЦС 14", Општина Центар, Скопје, изнесува 158.194м ² (15,82 ха)
површина на делот од контактната зона во опфатот на ДУП за "Градска четврт ЦС 14"	Површината на делот од Контактната зона Скопје, кој влегува во опфатот на ДУП за "Градска четврт ЦС 14", Општина Центар, Скопје, изнесува: - со Споменичката целина - Скопска тврдина "Кале" во Скопје 139.307м ² (13,93 ха) - без Споменичката целина - Скопска тврдина "Кале" во Скопје 71.132м ² (7,11 ха)
автори	Група "Тигри" од Варшава, Полска: Јержи Мокшински, Вацлав Клишевски, Еугениуш Вјезжицки
податоци за авторите	Податоците за авторите дадени се подолу.
време на настанување	Музејот е основан во 1964 година. Објектот е изграден во 1970 година.
стилски карактеристики	модерна
катност	По+П и По+П+1
конструктивен систем	скелетен
поранешна намена	јавна институција (култура - музеј)
сегашна намена	јавна институција (култура - музеј)
состојба	добра
автентичност	добра
вид на сопственост	државна
претходни интервенции	во ентериерот

Назив на доброто:

За доброто се предлага следниот назив:

Споменик - Музеј на современата уметност во Скопје.

Класификација на доброто:

За доброто се предлага следната класификација:

Класа: Недвижно културно наследство

1.

Вид:	Споменик	1.1.
Група:	Цивилни објекти	1.1.2.
Подгрупа:	Објекти на културата, науката и образованието	1.1.2.8.
Тип:	Музеј	

1.1.2.8.5.

Граници на доброто:

Граници на доброто се границите на КП 5541.

Координати на границите на доброто:

Границата на доброто има вкупно 54 точки на прекршување, со нумерација од реден број 1 до реден број 54, при што точката 54 е идентична со точката 1.

На северната граница на доброто припаѓаат точките од реден број 1 до реден број 2 (нумерацијата е од запад кон исток). На источната граница на доброто припаѓаат точките од реден број 2 до реден број 18 (нумерацијата е од север кон југ). На јужната граница на доброто припаѓаат точките од реден број 18 до реден број 41 (нумерацијата е од исток кон запад). На западната граница на доброто припаѓаат точките од реден број 41 до реден број 54 односно реден број 1 (нумерацијата е од југ кон север).

Точките на прекршување на границата на доброто ги имаат следните координати (X, Y):

точка 1 (536237.4700, 4651298.8400), точка 2 (536342.5400, 4651325.0500),
точка 3 (536345.5400, 4651314.7500), точка 4 (536346.8700, 4651305.8600),
точка 5 (536350.3700, 4651297.4000), точка 6 (536354.8400, 4651290.1300),
точка 7 (536356.2800, 4651287.7900), точка 8 (536359.1300, 4651281.8700),
точка 9 (536362.0200, 4651273.6500), точка 10 (536364.7400, 4651266.2100),
точка 11 (536365.5500, 4651262.7100), точка 12 (536366.1300, 4651257.6900),
точка 13 (536368.1800, 4651256.5300), точка 14 (536369.6600, 4651261.2200),
точка 15 (536371.8100, 4651261.1400), точка 16 (536370.7000, 4651254.1500),
точка 17 (536374.5200, 4651236.7700), точка 18 (536388.8800, 4651182.1500),
точка 19 (536374.8480, 4651181.8450), точка 20 (536373.9800, 4651178.8200),
точка 21 (536372.8600, 4651175.6300), точка 22 (536370.6300, 4651172.6000),
точка 23 (536367.9700, 4651170.1100), точка 24 (536364.1600, 4651167.1000),
точка 25 (536360.9520, 4651165.6540), точка 26 (536355.3500, 4651163.7800),
точка 27 (536349.6200, 4651162.2000), точка 28 (536332.1100, 4651157.1500),
точка 29 (536331.3700, 4651156.9400), точка 30 (536331.6900, 4651155.8700),
точка 31 (536332.6000, 4651152.7900), точка 32 (536328.3090, 4651151.5050),
точка 33 (536325.3550, 4651150.8200), точка 34 (536308.4600, 4651147.4500),
точка 35 (536300.4300, 4651147.4700), точка 36 (536299.4900, 4651151.4300),
точка 37 (536298.2300, 4651151.1100), точка 38 (536297.8800, 4651152.2700),
точка 39 (536282.2850, 4651149.1260), точка 40 (536279.4400, 4651148.7400),
точка 41 (536277.4200, 4651145.9900), точка 42 (536274.6800, 4651152.3700),
точка 43 (536268.6000, 4651166.4400), точка 44 (536265.3000, 4651182.2100),
точка 45 (536263.1300, 4651193.0900), точка 46 (536256.3600, 4651201.8700),
точка 47 (536253.4800, 4651213.6400), точка 48 (536242.5500, 4651225.3500),
точка 49 (536240.4000, 4651233.8300), точка 50 (536242.9800, 4651263.2100),
точка 51 (536244.9500, 4651268.7400), точка 52 (536244.4100, 4651279.5400),

точка 53 (536235.9400, 4651296.0100), точка 54 (536237.4700, 4651298.8400).

Катастарски парцели (КП) во границите на доброто:

Во границите на доброто се наоѓа КП 5541.

Катастарски парцели (КП) со кои граничи доброто:

Доброто се граничи со следните катастарски парцели:

- Север, Запад и Југ - КП 5071/1.

- Исток - КП 13678/1 (улица "Самоилова").

Граници на Контактната зона

(Заштитеното подрачје – Скопска тврдина "Кале" во Скопје):

Доброто се наоѓа во границите на Контактната зона на Споменичката целина - Скопска тврдина "Кале" во Скопје (во границите на Заштитеното подрачје - Скопска тврдина "Кале" во Скопје), кои се наведени подолу, во точка **6.2. Ревалоризација**.

Координати на границите на Контактната зона

(Заштитеното подрачје – Скопска тврдина "Кале" во Скопје):

Координатите на границата на Контактната зона (Заштитеното подрачје - Скопска тврдина "Кале" во Скопје) се наведени подолу, во точка **6.2. Ревалоризација**.

Катастарски парцели (КП) во границите на Контактната зона:

Во границите на Контактната зона на Споменикот - Музеј на современата уметност во Скопје се наоѓаат следните катастарски парцели: дел од КП 5071/1, КП 5072/2, КП 5072/3 (Споменичка целина - Скопска тврдина "Кале" во Скопје), КП 4308, КП 5052, КП 5053, КП 5054, КП 5055, КП 5062, КП 5063, КП 5064, КП 5065, КП 5066, КП 5067, КП 5068, КП 5069, КП 5070, дел од КП 5071/1, КП 5071/2, КП 5071/5, КП 5071/6, КП 5071/8, КП 5072/1, КП 5073, КП 5074, КП 5075, КП 5076, КП 5077, КП 5540/1, КП 5540/2, КП 5542, КП 5543, КП 5544, КП 5545, КП 5546/1, КП 5546/2, КП 5547, КП 5548, КП 5549, КП 5550, КП 5551, КП 5552, КП 5553, КП 5554, дел од КП 13678/1 (улица "Самоилова"), КП 13678/10, дел од КП 13729/1 (улица "Лазар Личеноски").

Катастарски парцели (КП) со кои граничи Контактната зона

(Заштитеното подрачје - Скопска тврдина "Кале" во Скопје):

Катастарските парцели (КП) со кои граничи Контактната зона на Споменичката целина – Скопска тврдина "Кале" во Скопје (Заштитеното подрачје - Скопска тврдина "Кале" во Скопје), дадени се подолу, во точка **6.2. Ревалоризација**.

Граници на делот од Контактната зона (делот од Заштитеното подрачје -

Скопска тврдина "Кале" во Скопје) кој влегува во опфатот на

ДУП за "Градска четврт ЦС 14", Општина Центар, Скопје:

Границите на делот од Контактната зона на Споменичката целина – Скопска тврдина “Кале” во Скопје (делот од Заштитеното подрачје - Скопска тврдина “Кале” во Скопје), кој влегува во опфатот на ДУП за “Градска четврт ЦС 14”, Општина Центар, Скопје, дадени се подолу, во точка **6.2. Ревалоризација.**

Координати на границата на делот од Контактната зона

(делот од Заштитеното подрачје - Скопска тврдина “Кале” во Скопје)

кој влегува во опфатот на ДУП за “Градска четврт ЦС 14”, Општина Центар, Скопје:

Координатите на границата на делот од Контактната зона на Споменичката целина – Скопска тврдина “Кале” во Скопје (делот од Заштитеното подрачје - Скопска тврдина “Кале” во Скопје), кој влегува во подрачјето на опфат на ДУП за “Градска четврт ЦС 14”, Општина Центар, Скопје, дадени се подолу, во точка **6.2. Ревалоризација.**

Катастарски парцели (КП) во границите на делот од Контактната зона

(делот од Заштитеното подрачје - Скопска тврдина “Кале” во Скопје)

кој влегува во опфатот на ДУП за “Градска четврт ЦС 14”, Општина Центар, Скопје:

Во границите на делот од Контактната зона на Споменикот - Музеј на современата уметност во Скопје, кој влегува во подрачјето на опфат на ДУП за “Градска четврт ЦС 14”, Општина Центар, Скопје, се наоѓаат следните катастарски парцели: дел од КП 5071/1, КП 5072/2, КП 5072/3 (Споменичка целина - Скопска тврдина “Кале” во Скопје), КП 5052, КП 5053, дел од КП 5054, дел од КП 5055, дел од КП 5064, дел од КП 5071/1, КП 5071/2, КП 5071/8, КП 5072/1, КП 5073, КП 5074, КП 5075, КП 5076, КП 5077, КП 5540/1, КП 5540/2, КП 5542, КП 5543, КП 5544, КП 5545, КП 5546/1, КП 5546/2, КП 5547, КП 5548, КП 5549, КП 5550, КП 5551, КП 5552, КП 5553, КП 5554, дел од КП 13678/1 (улица “Самоилова”), дел од КП 13729/1 (улица “Лазар Личеновски”).

Катастарски парцели (КП) со кои граничи делот од Контактната зона

(делот од Заштитеното подрачје - Скопска тврдина “Кале” во Скопје)

кој влегува во опфатот на ДУП за “Градска четврт ЦС 14”, Општина Центар, Скопје:

Катастарските парцели (КП) со кои граничи делот од Контактната зона на Споменичката целина – Скопска тврдина “Кале” во Скопје (делот од Заштитеното подрачје - Скопска тврдина “Кале” во Скопје), кој влегува во подрачјето на опфат на ДУП за “Градска четврт ЦС 14”, Општина Центар, Скопје, дадени се подолу, во точка **6.2. Ревалоризација.**

Податоци за авторите:

Зградата на НУ Музеј на современата уметност - Скопје е изградена според проект донација на Владата на Република Полска, изработен на национален конкурс.

Автори на проектот се архитектите: Јержи Мокшински (1909-1997), Вацлав Клишевски (1910-2000) и Еугениуш Вјежбицки (1909-1991), кои ја сочинувале групата (студиото) “Тигри” од Варшава, Полска, активна од 1936 до 1976 година.

Соработката помеѓу архитектите започнала уште за време на студиите на Одделот за архитектура на Политехничкиот факултет во Варшава. По дипломирањето во 1936 година, тие основале студио специјализирано за јавни објекти. Во 1936 година студиото учествувало на првиот конкурс за обновување на Ротондата ПКО во Варшава (еден од најпрепознатливите симболи на Варшава) и нивниот проект добил признание, кое набрзо потоа било следено со први награди на конкурсите за зградите на Слободниот полски универзитет во Лоѓ и Банката за домашна економија во Познањ. Во 1938 година студиото добило уште повеќе први награди со проектите за зградите на Комуналната банка во Радом, Интернационалната полска дијаспора во Варшава и Социјалниот дом во Старачовице.

Работата на студиото е прекината од Втората светска војна, бидејќи Клишевски и Вјежбицки биле затворени во воени кампови, додека Мокшински се преселил во Закопане, каде дизајнирал внатрешно уредување и мебел инспирирани од регионалната полска архитектура.

По војната студиото повторно се активира и неговите членови работеле во Службата за обнова на главниот град и во Обединетите архитектонски студија. Во периодот од 1945 до 1949 година биле вработени во Институтот за дизајнирање на јавни објекти на Варшавскиот Политехнички Оддел за архитектура. Како и пред војната, архитектите учествувале на многу престижни архитектонски конкурси со награди. Во тој период почнале да се нарекуваат "Тигри" поради нивната експанзивна активност.

Еден од најважните успеси на "Тигрите" во тој период било освојувањето на првата и втората награда на Варшавскиот конкурс за Ротондата ПКО (1946) како и три втори и две четврти награди на конкурсот за проект за Централната железничка станица во Варшава (1946). Меѓу најзначајните достигнувања на групата секако е Партискиот дом во Варшава, кој подоцна ќе стане седиште на ЦК на Полската обединета работничка партија (1947-1951). Композицијата на објектот со голем двор остава монументален впечаток, соодветен на улогата и значењето на зградата. Слична архитектура, компонирана на дисциплиниран начин, но во помал размер, се појавува и во резиденцијалниот хол на Универзитетот за социјални и природни науки (завршен во 1954).

Студиото "Тигри" проектирало и станбени објекти, меѓу кои се издвојува објектот (завршен 1959) кој добил награда за најдобра зграда во Варшава. Едноставната форма на кутија без архитектонски детали, изведена од тули од сив цемент споени со бетон, се типични не само за оваа зграда туку и за други кои студиото ги проектирало во 50-тите и 60-тите години на 20 век.

Такви примери се градинка (1960), станбена кула (1961) и станбено-деловен објект (1962). Друг интересен објект од тој период е училишниот комплекс во Ново Мјасто (1962), кој е далеку од силната тенденција за подигање згради стилизирани да изгледаат постари во историски области. Наместо тоа, архитектите предложиле модернистички развој, составен од споени делови различни по висина и форма.

Интересот на "Тигрите" за станбена архитектура не го одвлекол нивното внимание од конкурсите за јавни објекти, што се потврдува со наградениот концепт на Железничката станица во Катовице (проект: 1959) и Музејот на современата уметност во Скопје (проект: 1966). Проектот за Музејот на современата уметност во Скопје бил награден на националниот конкурс распишан од Полската влада.

Уште од универзитетските години, "Тигрите" се интересираат за објекти за туризам и рекреација, што е евидентно од нивните дипломи. За време на своето постоење, студиото има проектирано бројни згради во оваа категорија. Освен многу проекти кои добиле награди но никогаш не се изведени, тие се автори на Одморалиштето "Орбис" во Леба (1957), Туристичкиот хотел "Иња", поврзан со музејот во Бјаловијежа (1969) и туристичкиот хотел во Ловиц (1974).

За време на последната деценија од постоењето, тимот дизајнира проекти поврзани со културата, како Музичкото училиште во Лублин (1965), Куклен театар Плечуга во Шкеќин (1971), Школа за филхармонија и музика (завршена 1972), Куклен театар Бјалисток (завршен 1979) и Музејот на Националниот парк Татра планина во Закопане (1980). Во последниот проект, архитектот одлучува да кореспондира со локалниот контекст и карактер едновременно избегнувајќи го едноставното повикување на архитектурата на Подхале. Пресекот на објектот се состои од два испреплетени триаголници, чии "недостатоци" во обликот потсетуваат на планински терен. Таквата формална композиција заедно со употребата на локални материјали (дрво и камен) создале Рајтов тип на архитектура која оригинално потекнува од својата околина.

Студиото "Тигри" било ангажирано и во урбанистичкото планирање, главно во Варшава: уредување на просторот во градскиот центар (1954), центар на областа Прага (1958), плоштадот Пилсудског (1972) или имотот Чернијаков (1960).

Во 1976 студиото ја запира работите а неговите членови продолжуваат самостојно.

Категорија на доброто:

За доброто се предлага категорија - *значајно културно наследство*.

Режим на заштита на доброто:

За доброто се предлага *режим на заштита од втор степен*.

Режим на заштита на Контактната зона:

За контактната зона се предлага *режим на заштита од трет степен*.

Образложение за валоризација и категоризација:

Музејот на современата уметност во Скопје е лоциран во централното градско подрачје, на Ридот "Градиште", во непосредна близина на Скопската тврдина "Кале" и северно од нејзе.

Музејот на современата уметност во Скопје е една од најзначајните културни установи во Република Македонија, во која се сместени многу важни уметнички дела. Основан е во 1964 година, иако идејата за негово формирање потекнува уште од пред катастрофалниот земјотрес во Скопје од 1963 година, но до нејзиното реализирање доаѓа по 1963 година. Особено влијание имала солидарноста на уметниците од целиот свет после катастрофата што го погоди Скопје во 1963 година. Бројот на дарувања и подароци се зголемил во наредните неколку години, а во периодот од 1966 до 1970 година бил изнајмен галериски простор за одржување на изложби. Поради зголемените потреби, во 1969 година започнала изградбата на сегашната музејска зграда која била свечено отворена на 13 ноември 1970 година.

Зградата на Музејот е изградена според проект изработен од Групата "Тигри" од Варшава, Полска (ја сочинуваат тројца полски архитекти: Јержи Мокшински, Вацлав Клишевски и Еугениуш Вјезжицки), награден на националниот конкурс распишан од Полската влада. Проектот е изработен во 1966 година и претставува донација на Владата на Полска на Скопје после земјотресот од 1963 година.

Зградата на Музејот на современата уметност во Скопје зафаќа вкупна површина од над 5.000 м², а неа ја сочинуваат три поврзани кубуси, во кои се распоредени салите за повремени изложби, просторот за постојана поставка, салата за предавања, библиотека и архива и другите простории. Надворешната површина околу Музејот служи за спроведување на разни скулпторски проекти. Во просториите на Музејот се одржуваат изложби, настани поврзани со македонската и странската уметност, трибини, разговори со уметници, филмски прикажувања и други културно-уметнички настани. Музејот, исто така, располага со драгоцен меѓународна збирка, која дава претстава за македонската современа уметност. Со тоа оваа установа станува не само споменик на една благородна манифестација, туку и место на средба на сите современи движења.

Архитектонскиот израз на Музејот на современата уметност во Скопје, во комбинација со другите нераскинливо поврзани елементи, се распознаваат како архитектонска, урбанистичка, уметничка, историска, културна, меморијална и документарна вредност на самиот објект, како културно добро.

Предметното добро претставува градба изведена во модерен стил, со употреба на материјали карактеристични за времето на градење и организација на просторот во насока на модерно задоволување на функционалните потреби. Составните делови на објектот се прикажани во еден обликовен просторен состав, што е неспорно голема архитектонска вредност.

Урбанистичката вредност на доброто е изразена преку изборот на локацијата на доминантен простор и преку обликовниот творечки израз, што како урбана поента врз ридот се претвора во градски просторен ориентир.

Уметничката вредност на доброто се состои во уметничките аспекти на архитектонската творба и непроценливото богатство на уметнички дела кои се трајно сместени во објектот, но и во бројните уметнички дела за кои се организираат времени изложби и се промовира ликовната уметност во сите нејзини форми и облици. Во просториите на Музејот се изложени околу 3.000 ликовни дела подарени од илјада уметници од околу четириесетина земји во светот. Особено внимание привлекуваат делата на уметниците како: Пикасо, Хартунг, Калдлер, Дивие, Бај, Сулаж, Кемени, Лубарда, Мартиновски, Величковиќ, Кондовски и други. Музејот на современата уметност во Скопје поседува богата колекција која содржи две збирки: "Меѓународна збирка на уметнички дела" (околу 3.500 уметнички дела), прогласена со Одлука на Владата на Република Македонија (бр. 19-2671/5 од 16.06.2009 година), за културно наследство од особено значење, поткатегија - исклучително значење и "Збирка на уметнички дела од современата македонска ликовна уметност" (околу 2.000 уметнички дела).

Предметното добро има и историска вредност, првенствено како објект поврзан со историскиот развој на градот Скопје по катастрофалниот земјотрес од 1963 година и со архитектонското творештво во односниот период.

Културната вредност на доброто е музејската дејност од областа на ликовна уметност, која во него успешно се остварува континуирано скоро пет децении, во кои се преплетуваат класиците на ликовната уметност со современите ликовни творци, станувајќи составен дел од културниот живот на Скопје и целата држава.

Меморијалната и документарната вредност на доброто е во неговата изворна форма и сведоштвото за солидарноста на меѓународната заедница со која Скопје беше обновено по катастрофалниот земјотрес од 1963 година. Овој објект е потсетување на континуираната опасност од такви и слични катастрофи, но уште повеќе е потсетување на можноста да се продолжи понатаму, со поддршка која ги надминува границите на државите.

Музејот на современата уметност во Скопје има старост од 50 години, а се карактеризира и со својства на автентичност, единственост, интегралност, разновидност и зачуваност. Неговата изворна форма, големина, изглед и техника на градење досега не се изменети, како што е сосем автентична и неговата архитектонско-ликовна концепција. Тоа е единствена музејска институција од тој вид во Република Македонија. Целовитоста на објектот не е нарушена односно доброто има висок степен на зачуваност на неговиот интегритет. Разновидноста и бројноста на ликовните и други содржини присутни во објектот, како сведоштво за различни творечки изрази од многу автори, биле и остануваат едно од главните обележја на самото добро. Во вредносна смисла, предметното недвижно добро го карактеризира и неговата интегралност изразена преку осмислениот степен на единство на функциите, облиците и содржините, поврзани и вклопени во целината на самата градба.

Изворната функција на објектот никогаш не е напуштена. Наменет како објект за вршење музејска дејност, предметното добро добива и социјално-комуникативна функција, со оглед дека неговата јавна, општествена мисија се состои во чувањето и негувањето на обемното движно културно наследство што се чува и изложува во него, преку ширење на сознанијата за вредностите и значењето на ликовното творештво, зачувување на ликовните дела како трајна вредност и нивно пренесување на идните генерации како културно наследство од национално значење.

Гледано во целост, поради наведените вредности, својства и функции, Музејот на современата уметност во Скопје има неспорно културно, историско, уметничко, воспитно-образовно и социјално-комуникативно значење.

Валоризацијата на Музејот на современата уметност во Скопје е извршена според критериумите од членот 3 став 2 точка 1, став 3 точките 1, 3, 4, 5, 6 и 7 и став 4 точките 1, 2, 3, 5 и 8 од Правилникот за валоризација, категоризација и ревалоризација на културното наследство, поточно, имајќи ги во вид: архитектонската, уметничката, историската, културната, меморијалната и документарната вредност, својствата на автентичност, единственост, разновидност, интегралност, зачуваност и старост, културната и социјално-комуникативната функција и културното, историското, уметничкото, воспитно-образовното и социјално-комуникативното значење на самото недвижно добро.

Наведените критериуми се применети во согласност со клучните елементи за законските дефиниции за поимите "културно наследство" (член 2), "недвижно

културно наследство" (член 3 став 2) и "споменици" (член 12 став 1) од Законот за заштита на културното наследство.

При вршењето на валоризацијата на Музејот на современата уметност во Скопје се имаа во вид и одредбите од членот 10 точките 2 и 3 од Правилникот за валоризација, категоризација и ревалоризација на културното наследство, според кои, недвижните добра се валоризираат независно од збирките и поединечните предмети сместени или изложени во нив, кога тие не претставуваат недвижности по намена, како и одделно од контактните зони, но и со оглед на нив. Во таа смисла, предметната валоризација не се однесува на заштитената "Меѓународна збирка на уметнички дела" и не го менува нејзиниот заштитен статус. Исто така, валоризацијата на доброто не се однесува ниту на другите збирки на движни културни добра во неа, чиј заштитен статус како јавни збирки е определен ex lege. Покрај тоа, со предметната валоризација, во поглед на позицијата во границите на Контактната зона на Споменичката целина - Скопска тврдина "Кале" во Скопје, која се предлага со овие основи, не се ограничува ниту прејудицира дефинирањето на границите на Заштитеното подрачје на Споменичката целина - Скопска тврдина "Кале" во Скопје, чија ревалоризација допрва треба да биде финализирана.

Образложение за категоризација:

Музејот на современата уметност во Скопје се категоризира како *значајно културно наследство*, согласно пропишаните услови од член 29 од Законот за заштита на културното наследство, имајќи ги во вид наведените вредносни критериуми за нејзината валоризација (вредности, својства, функции, значење) и посебните критериуми за значајно културно наследство (документарност, повторливост и поврзаност) од член 7 став 3 точките 1, 2 и 3 од Правилникот за валоризација, категоризација и ревалоризација на културното наследство, земени заедно согласно со член 6 од истиот правилник.

Предметната категоризација е направена првенствено со оглед на поврзаноста на самото недвижно добро со повеќе личности, вградени во историјата на националната култура и уметност и афирмацијата на светската и македонската современа уметност, од една страна, и неговата улога како организатор на културниот живот во специфичните години по обновувањето на Скопје по земјотресот од 1963 година па до денес. Во случајот, предметната недвижност, како таква, е изворно сведоштво за меѓународната и светската солидарност во тој тежок период, преку донацијата на проектот за објектот и преку многубројните донации на вредни ликовни дела. Со овој објект македонската архитектура станува побогата за уште едно дело од модернизмот, кое не заостанува зад таков вид творештво и на други простори.

2. Споменик - "Водена кула" во Скопје

	
назив	Споменик - "Водена кула" во Скопје
локација	Подножје на Ридот "Градиште", Општина Центар, Скопје
адреса	улица "Лазар Личеновски" бр. 33
граници на доброто	Границите на доброто дадени се подолу.
координати на границите на доброто	Координатите на границите на доброто дадени се подолу.
катастарски парцели (КП) во границите на доброто	Катастарските парцели (КП) во границите на доброто дадени се подолу.
катастарски парцели (КП) со кои граничи доброто	Катастарските парцели (КП) со кои граничи доброто дадени се подолу.
граници на контактна зона	Границите на Контактната зона дадени се подолу.
координати на границите на контактната зона	Координатите на границите на Контактната зона дадени се подолу.
катастарски парцели (КП) во границите на контактната зона	Катастарските парцели (КП) во границите на Контактната зона дадени се подолу.
катастарски парцели (КП) со кои граничи контактната зона	Катастарските парцели (КП) со кои граничи Контактната зона дадени се подолу.
површина на доброто	646м ² (објект 36м ²)
површина на контактна зона	Површината на Контактната зона изнесува 385м ² (0,03 ха).

површина на заштитеното подрачје	Површината на Заштитеното подрачје изнесува 1.031м2 (0,10 ха).
автор на објектот	непознат
време на настанување	среден век
поранешна намена	кула
сегашна намена	археолошки остатоци
состојба	лоша
автентичност	добра
вид на сопственост	државна
претходни интервенции	партерно уредување

Назив на доброто:

За доброто се предлага следниот назив:

Споменик - "Водена кула" во Скопје

Класификација на доброто:

За доброто се предлага следната класификација:

Класа:	Недвижно културно наследство	1.
Вид:	Споменик	1.1.
Група:	Воени објекти	1.1.3.
Подгрупа:	Фотификациски објекти	1.1.3.1.
Тип:	Кула	
	1.1.3.1.5.	

Граници на доброто:

Се предлага граници на доброто да бидат границите на КП 9556.

Координати на границите на доброто:

Границата на доброто има вкупно 14 точки на прекршување, со нумерација од реден број 1 до реден број 14, при што точката 14 е идентична со точката 1.

На северната граница на доброто припаѓаат точките од реден број 1 до реден број 4 (нумерацијата е од запад кон исток). На источната граница на доброто припаѓаат точките од реден број 4 до реден број 8 (нумерацијата е од север кон југ). На јужната граница на доброто припаѓаат точките од реден број 8 до реден број 11 (нумерацијата е од исток кон запад). На западната граница на доброто припаѓаат точките од реден број 11 до реден број 14 односно реден број 1 (нумерацијата е од југ кон север).

Точките на прекршување на границата на доброто ги имаат следните координати (X, Y):

точка 1 (536147.3300, 4650936.7700), точка 2 (536177.3300, 4650937.1800),
точка 3 (536179.4200, 4650936.2600), точка 4 (536180.5800, 4650934.8600),
точка 5 (536179.2400, 4650919.5300), точка 6 (536178.7400, 4650914.5900),
точка 7 (536178.0400, 4650901.6200), точка 8 (536177.8300, 4650900.8800),
точка 9 (536177.1600, 4650900.7200), точка 10 (536176.4300, 4650900.7400),
точка 11 (536176.4300, 4650901.9200), точка 12 (536146.9900, 4650934.9000),
точка 13 (536146.6200, 4650935.7800), точка 14 (536147.3300, 4650936.7700).

Катастарски парцели (КП) во границите на доброто:

Во границите на доброто се наоѓа следната катастарска парцела: КП 9556.

Катастарски парцели (КП) со кои граничи доброто

(според ажурирана геодетска подлога):

Доброто граничи со следните катастарски парцели:

- *Север* - КП 13730/7 (ул. "Загребачка")
- *Исток и Југ* - КП 13729/1 (улица "Лазар Личеновски").
- *Запад* - КП 9551/1.

Граници на Контактната зона

(Заштитеното подрачје – "Водена кула" во Скопје):

За Контактната зона на Споменикот - "Водена кула" во Скопје (граница на Заштитеното подрачје – "Водена кула" во Скопје) се предлагаат следните граници:

- *Север* - Северната граница на Контактната зона започнува во пресечната точка на продолжувањето на линијата на оската на улица (КП 9555/1) со оската на улицата "Загребачка" (КП 13730/7) и оди кон исток по оската на улицата "Загребачка" (КП 13730/7) и продолжувањето на линијата на оската на улицата "Загребачка" (КП 13730/7) до пресечната точка со оската на улицата "Лазар Личеновски" (КП 13729/1).
- *Исток* - Источната граница на Контактната зона започнува во пресечната точка на продолжувањето на линијата на оската на улицата "Загребачка" (КП 13730/7) со оската на улицата "Лазар Личеновски" (КП 13729/1) и оди кон југ по оската на улицата "Лазар Личеновски" (КП 13729/1) до пресечната точка со линијата што ја сече КП 13729/1 (улица "Лазар Личеновски").
- *Југ* - Јужната граница на Контактната зона започнува во пресечната точка на оската на улицата "Лазар Личеновски" (КП 13729/1) со линијата што ја сече КП 13729/1 (улица "Лазар Личеновски") и оди кон запад по линијата што ја сече КП 13729/1 (улица "Лазар Личеновски") до пресечната точка со југоисточниот агол на КП 9555/1.
- *Запад* - Западната граница на Контактната зона започнува во југоисточниот агол на КП 9555/1 (улица) и оди кон север по оската на улицата (КП 9555/1) и продолжувањето на линијата на оската на улицата (КП 9555/1) до пресечната точка со оската на улицата "Загребачка" (КП 13730/7).

Координати на границите на Контактната зона

(Заштитеното подрачје – "Водена кула" во Скопје):

Границата на Контактната зона (Заштитеното подрачје - "Водена кула" во Скопје) има вкупно 10 точки на прекршување, со нумерација од реден број 1 до реден број 10, при што точката 10 е идентична со точката 1.

На северната граница на Контактната зона припаѓаат точките од реден број 1 до реден број 4 (нумерацијата е од запад кон исток). На источната граница на Контактната зона припаѓаат точките од реден број 4 до реден број 7 (нумерацијата е од север кон југ). На јужната граница на Контактната зона припаѓаат точките од реден број 7 до реден број 8 (нумерацијата е од исток кон запад). На западната граница на Контактната зона припаѓаат точките од реден број 8 до реден број 10 односно реден број 1 (нумерацијата е од југ кон север).

Точките на прекршување на границата на Контактната зона ги имаат следните координати (X, Y):

точка 1 (536142.2472, 4650939.3752), точка 2 (536174.6426, 4650939.1336),
точка 3 (536181.9573, 4650939.0544), точка 4 (536187.3876, 4650938.8139),
точка 5 (536185.2738, 4650928.1554), точка 6 (испупчување: 0.0295;
центар: 536427.1531, 4650886.8878; радиус: 245.3744; почетен агол 170;
краен агол 177), точка 7 (536182.0992, 4650899.4261),
точка 8 (536176.5300, 4650899.3200), точка 9 (536142.4936, 4650936.4661),
точка 10 (536142.2472, 4650939.3752).

Катастарски парцели (КП) во границите на Контактната зона:

Во границите на Контактната зона на Споменикот - "Водена кула" во Скопје, се наоѓаат делови од следните катастарски парцели: КП 9555/1 (улица), КП 13729/1 (улица "Лазар Личеновски"), КП 13730/7 (улица "Загребачка").

Катастарски парцели (КП) со кои граничи Контактната зона:

Контактната зона на Споменикот - "Водена кула" во Скопје граничи со следните катастарски парцели: КП 9555/1 (улица), КП 13729/1 (улица "Лазар Личеновски"), КП 13730/7 (улица "Загребачка").

- *Север* – Делови од: КП 9555/1 (улица), КП 13729/1 (улица "Лазар Личеновски").

- *Исток и Југ* – Дел од КП 13729/1 (улица "Лазар Личеновски").

- *Запад* – Дел од КП 9555/1 (улица).

Категорија на доброто:

За доброто се предлага категорија - *значајно културно наследство*.

Режим на заштита на доброто:

За доброто се предлага *режим на заштита од втор степен*.

Режим на заштита на Контактната зона:

За контактната зона се предлага *режим на заштита од трет степен*.

Образложение за валоризација:

Остатоците на "Водената кула" во Скопје се наоѓа покрај улицата "Лазар Личеновски", западно од Скопската тврдина "Кале", во подножјето на ридот на кој е лоцирана тврдината и на висинска разлика од 48,56м од највисоката точка на горната тераса на ридот.

Кулата има квадратна основа со димензии 6х6м. Сидовите се изведени од големи камени блокови-квадери, изделкани најчесто од травертин со местимична употреба на тула, на истиот начин како т.н. Киклопски сид. Сочувани се до висина од неколку метри. Во внатрешноста имало столбови со кружна основа.

Се претпоставува дека "Водената кула" била поврзана, во хронолошка смисла, со средновековната Скопска тврдина, додека функционалната поврзаност е сеуште отворено прашање имајќи предвид дека се наоѓа на голема висинска разлика од тврдината. Најверојатно источно од кулата имало порта.

За "Водената кула" во Скопје се предлага да добие статус на културно наследство бидејќи има археолошка, историска, урбанистичка, градежничка, архитектонска и социолошка вредност.

Предметната градба се всушност остатоци на кула кои се хронолошки определени во пошироката рамка на средниот век, поради недостаток на истражувачки работи и како таква претставува археолошка вредност. Објектот има историска вредност бидејќи е поврзан со историскиот развој на градот Скопје во средновековниот период и понатаму. Начинот на градење, кој асоцира на т.н. Киклопски сид од Скопската тврдина "Кале", покажува вештина во употребата на големи камени блокови и местимичната комбинација на градежните материјали камен и тула, со што на објектот му се дава архитектонска и градежничка вредност. Со својата позиција, која денес изгледа случајна поради подоцнежната регулација на коритото на реката Вардар, објектот добива и урбанистичка вредност поради планираното градење покрај тогашното течение на реката Вардар.

"Водената кула" во Скопје има старост од повеќе векови, а се карактеризира и со својства на автентичност и реткост. На објектот не се вршени никакви интервенции односно неговите остатоци се сосема автентични, единствено променети под влијание на времето. Други такви кули, позиционирани покрај река, во Скопје и опкружувањето, не се сочувани односно овој објект во таа смисла е реткост. Како и секое културно наследство, предметното добро добива и социјално-комуникативна функција, со оглед дека неговата јавна, општествена мисија се состои во ширење на сознанијата за вредностите и значењето на градителското творештво, зачувување како трајна вредност и пренесување на идните генерации. Гледано во целост, поради наведените вредности, својства и функции, "Водената кула" во Скопје има неспорно културно, историско, уметничко, воспитно-образовно и социјално-комуникативно значење.

Образложение за категоризација:

"Водената кула" во Скопје се категоризира како *значајно културно наследство*, согласно пропишаните услови од член 29 од Законот за заштита на културното наследство, имајќи ги во вид наведените вредносни критериуми за нејзината валоризација (вредности, својства, функции, значење) и посебните критериуми за значајно културно наследство (документарност, повторливост и поврзаност) од член 7 став 3 точките 1, 2 и 3 од Правилникот за валоризација, категоризација и ревалоризација на културното наследство, земени заедно согласно со член 6 од истиот правилник.

Предметната категоризација е направена првенствено со оглед на поврзаноста на самото недвижно добро со историскиот развој на Скопје од средновековниот период наваму, со што се надополнува сликата за некогашниот изглед на градот и неговото уредување.

По своите архитектонско-стилски особености, "Водената кула" во Скопје е типичен објект - кула која потекнува од средновековниот период, а од останатите такви објекти се разликува по позицијата покрај река наместо во рамките на некаков фортификациски комплекс.

Сочувана во остатоци, "Водената кула" во Скопје сепак претставува документарно сведоштво од потесен интерес за проучување на општествените прилики и услови од потесен интерес на локално ниво односно градот Скопје во архитектурата на средновековниот период.

РЕВАЛОРИЗАЦИЈА

Во подрачјето на опфат на овие Заштитно-конзерваторски основи за ДУП за "Градска четврт ЦС 14", Општина Центар, Скопје, се наоѓа едно заштитено недвижно добро кое е предмет на ревалоризација:

1. **Споменик на културата – Скопска тврдина "Кале" во Скопје.**

	
назив	Споменичка целина – Скопска тврдина "Кале" во Скопје
локација	Јужна тераса од ридот "Градиште", Општина Центар, Скопје
граници на доброто	Границите на доброто дадени се подолу.
координати на границите на доброто	Координатите на границите на доброто дадени се подолу.
катастарски парцели (КП) во границите на доброто	Катастарските парцели (КП) во границите на доброто дадени се подолу.
катастарски парцели (КП) со кои граничи доброто	Катастарските парцели (КП) со кои граничи доброто дадени се подолу.
граници на контактната зона	Границите на Контактната зона на дадени се подолу.
координати на границите на контактната зона	Координатите на границите на Контактната зона дадени се подолу.
катастарски парцели (КП) во границите на контактната зона	Катастарските парцели (КП) во границите на Контактната зона дадени се подолу.
катастарски парцели (КП)	Катастарските парцели (КП) со кои граничи Контактната зона дадени се подолу.

со кои граничи контактната зона	
граници на делот од контактната зона во опфатот на ДУП за "Градска четврт ЦС 14"	Границите на делот од Контактната зона, кој влегува во опфатот на ДУП за "Градска четврт ЦС 14", Општина Центар, Скопје, дадени се подолу.
координати на границите на делот од контактната зона во опфатот на ДУП за "Градска четврт ЦС 14"	Координатите на границите на делот од Контактната зона, кој влегува во опфатот на ДУП за "Градска четврт ЦС 14", Општина Центар, Скопје, дадени се подолу.
катастарски парцели (КП) во границите на делот од контактната зона во опфатот на ДУП за "Градска четврт ЦС 14"	Катастарските парцели (КП) во границите на делот од Контактната зона, кој влегува во опфатот на ДУП за "Градска четврт ЦС 14", Општина Центар, Скопје, дадени се подолу.
катастарски парцели (КП) со кои граничи делот од Контактната зона во опфатот на ДУП за "Градска четврт ЦС 14"	Катастарските парцели (КП) со кои граничи делот од Контактната зона, кој влегува во опфатот на ДУП за "Градска четврт ЦС 14", Општина Центар, Скопје, дадени се подолу.
површина на доброто	Површината на доброто изнесува 68.175 м ² (6,82 хектари).
површина на контактна зона	- со Споменикот - Музеј на современата уметност во Скопје 163.768м ² (16,38 ха) - без Споменикот - Музеј на современата уметност во Скопје 144.881м ² (14,49 ха)
површина на заштитеното подрачје	Површината на Заштитеното подрачје изнесува 231.943 м ² (23,19 ха).
површина на делот од заштитеното подрачје во опфатот на ДУП за "Градска четврт ЦС 14"	Површината на делот од Заштитеното подрачје, кој влегува во опфатот на ДУП за "Градска четврт ЦС 14", Општина Центар, Скопје, изнесува 158.194м ² (15,82 ха)
површина на делот од контактната зона во опфатот на ДУП за "Градска четврт ЦС 14"	Површината на делот од Контактната зона, кој влегува во опфатот на ДУП за "Градска четврт ЦС 14", Општина Центар, Скопје, изнесува: - со Споменикот - Музеј на современата уметност во Скопје 90.019м ² (9,0 ха) - без Споменикот - Музеј на современата уметност во Скопје 71.132м ² (7,11 ха)
автор на доброто	непознати
време на настанување	- рано енеолитска населба (крај на V и ран IV милениум п.н.е.) - бронзенодопска населба (III милениум п.н.е.) - средно бронзенодопска населба (II милениум п.н.е.) - населба од преодниот период од бронзено во железно време (XII-X век п.н.е.) - раноантички активности на Скопското Кале (V до IV век п.н.е.) - прво средновековно утврдување (X-XIII век), со две фази: - Самоилова фаза (X-XI век) - Комненска фаза (XII-XIII век) - средновековно Кале под српска управа (XIII-XIV век, 1282-1392) - тврдина во рано отоманско време (XV-XVII век), со две фази:

	- од 1392 до големиот земјотрес 1555 година - од 1555 година до Пиколомини 1689 година - тврдина во доцно отоманско време (XVIII-XIX век, 1700-1860) - тврдина (крај на XIX век низ XX век до земјотресот 1963 година)
вид	населба и тврдина

Назив на доброто:

За доброто се предлага следниот назив:

Споменичка целина - Скопска тврдина "Кале" во Скопје

Класификација на доброто:

За доброто се предлага следната класификација:

Класа:	Недвижно културно наследство	1.
Вид:	Споменичка целина	1.2.
Група:	Споменички целини со различна намена	1.2.2.
Подгрупа:	Фотификациски целини	1.2.2.1.
Тип:	Тврдина (затворен комплекс на претежно воени објекти)	
	1.2.2.1.4.	

Граници на доброто:

За доброто се предлага задржување на постојните граници (границите на некогашната КП 3080 на која се однесува постојниот акт за заштита) односно се предлагаат следните граници според ажурираната геодетска подлога:

- *Север* – Северна граница на доброто е линијата што ја сече КП 5071/1, од пресечната точка со западната граница на КП 5071/1 до пресечната точка со источната граница на КП 5071/1. Северната граница на доброто започнува во пресечната точка на западната граница на КП 5071/1 со линијата што ја сече КП 5071/1 и оди кон исток по линијата што ја сече КП 5071/1 јужно од постојниот паркинг и продолжува по јужната линија на постојниот пат кон паркингот, го сече патот и завршува во пресечната точка со источната граница на КП 5071/1.

- *Исток* – Источна граница на доброто е дел од источната граница на КП 5071/1, од пресечната точка со северната граница на доброто до пресечната точка со Кружната кула од надворешниот одбранбен појас на тврдината. Источната граница започнува во пресечната точка на северната граница на доброто со источната граница на КП 5071/1 и оди кон југ по источната граница на КП 5071/1 до пресечната точка со Кружната кула од надворешниот одбранбен појас на тврдината.

- *Југ* – Јужна граница на доброто е дел од јужната граница на КП 5071/1, од пресечната точка со Кружната кула од надворешниот одбранбен појас на тврдината до пресечната точка со западната граница на КП 13678/1 (улица "Самоилова"). Јужната граница на доброто започнува во пресечната точка на источната граница на КП 5071/1 со Кружната кула од надворешниот одбранбен појас на тврдината и оди кон запад по јужната граница на КП 5071/1 до пресечната точка со западната граница на КП 13678/1 (улица "Самоилова").

- *Запад* – Западна граница на доброто е дел од западната граница на КП 5071/1, од пресечната точка со западната граница на КП 13678/1 (улица "Самоилова") до пресечната точка со северната граница на доброто. Западната граница на доброто започнува во пресечната точка на западната граница на КП 5071/1 со западната граница на КП 13678/1 (улица "Самоилова").

Доброто целосно влегува во границите на ДУП за "Градска четврт ЦС 14", Општина Центар, Скопје.

Координати на границите на доброто:

Границата на доброто има вкупно 94 точки на прекршување, со нумерација од реден број 1 до реден број 94, при што точката 94 е идентична со точката 1.

На северната граница на доброто припаѓаат точките од реден број 1 до реден број 25 (нумерацијата е од запад кон исток). На источната граница на доброто припаѓаат точките од реден број 25 до реден број 33 (нумерацијата е од север кон југ). На јужната граница на доброто припаѓаат точките од реден број 33 до реден број 61 (нумерацијата е од исток кон запад). На западната граница на доброто припаѓаат точките од реден број 61 до реден број 94 односно реден број 1 (нумерацијата е од југ кон север).

Точките на прекршување на границата на доброто ги имаат следните координати (X, Y):

точка 1 (536221.1300, 4651006.3700), точка 2 (536247.2906, 4650974.5090),
точка 3 (536257.5040, 4650969.9530), точка 4 (536270.5333, 4650965.3459),
точка 5 (536274.6381, 4650963.3359), точка 6 (536275.5240, 4650965.1930),
точка 7 (536282.2830, 4650973.2380), точка 8 (536294.8490, 4650988.5430),
точка 9 (536294.8490, 4650988.5430), точка 10 (536307.1300, 4650999.7580),
точка 11 (536312.4630, 4651004.5170), точка 12 (536315.8840, 4651006.2070),
точка 13 (536321.2610, 4651008.6080), точка 14 (536331.0280, 4651009.4020),
точка 15 (536335.8180, 4651008.4670), точка 16 (536340.2170, 4651007.4000),
точка 17 (536361.3550, 4651002.6420), точка 18 (536363.5200, 4651001.8430),
точка 19 (536363.6644, 4651001.8032), точка 20 (536391.6590, 4650994.0780),
точка 21 (536409.4810, 4650985.9150), точка 22 (536418.5630, 4650980.5340),
точка 23 (536422.5138, 4650976.8933), точка 24 (536423.7570, 4650974.8790),
точка 25 (536434.4035, 4650967.3574), точка 26 (536449.4300, 4650907.9700),
точка 27 (536450.3500, 4650904.7300), точка 28 (536464.3800, 4650850.2800),
точка 29 (536464.8000, 4650847.2600), точка 30 (536482.7000, 4650777.8400),
точка 31 (536484.0500, 4650770.2000), точка 32 (536483.8500, 4650765.6100),
точка 33 (536484.0000, 4650763.9500), точка 34 (536484.5300, 4650757.0500),
точка 35 (536483.8740, 4650749.1400), точка 36 (536476.4600, 4650734.3400),
точка 37 (536471.8600, 4650729.2400), точка 38 (536466.2300, 4650724.4400),
точка 39 (536460.2300, 4650721.2900), точка 40 (536448.9500, 4650717.3900),
точка 41 (536437.7400, 4650715.6800), точка 42 (536421.1000, 4650716.0000),
точка 43 (536407.9300, 4650716.7700), точка 44 (536399.4800, 4650717.3500),
точка 45 (536389.7514, 4650718.4319), точка 46 (536387.9700, 4650718.6300),
точка 47 (536374.8000, 4650719.9300), точка 48 (536361.1000, 4650720.9300),
точка 49 (536354.1300, 4650721.6700), точка 50 (536330.2800, 4650725.4600),
точка 51 (536314.7100, 4650727.9300), точка 52 (536300.9900, 4650730.8800),
точка 53 (536285.6800, 4650735.5400), точка 54 (536276.8100, 4650737.9300),
точка 55 (536266.2700, 4650740.4200), точка 56 (536258.6700, 4650741.9900),
точка 57 (536244.7000, 4650744.6300), точка 58 (536239.9500, 4650745.5600),

точка 59 (536233.4200, 4650746.9600), точка 60 (536227.1600, 4650748.9200),
точка 61 (536223.2000, 4650751.3200), точка 62 (536218.6800, 4650755.6900),
точка 63 (536216.7900, 4650759.2800), точка 64 (536215.4100, 4650762.3700),
точка 65 (536214.6100, 4650765.3200), точка 66 (536212.7900, 4650772.6100),
точка 67 (536209.0000, 4650785.7900), точка 68 (536207.7700, 4650790.5100),
точка 69 (536206.6500, 4650793.9700), точка 70 (536206.1500, 4650796.9200),
точка 71 (536204.5606, 4650800.3179), точка 72 (536201.1170, 4650812.4602),
точка 73 (536200.3300, 4650815.7100), точка 74 (536199.1700, 4650820.3700),
точка 75 (536195.2700, 4650834.9400), точка 76 (536194.6800, 4650838.3400),
точка 77 (536194.2800, 4650840.0100), точка 78 (536192.4786, 4650850.4840),
точка 79 (536191.8300, 4650853.9500), точка 80 (536190.7500, 4650858.4700),
точка 81 (536189.9200, 4650865.6900), точка 82 (536188.9200, 4650871.1686),
точка 83 (536189.2800, 4650895.4100), точка 84 (536189.2800, 4650899.6700),
точка 85 (536190.0900, 4650920.6700), точка 86 (536193.5200, 4650939.0700),
точка 87 (536194.5300, 4650942.0200), точка 88 (536199.6400, 4650955.7200),
точка 89 (536207.7400, 4650970.6600), точка 90 (536214.7500, 4650984.5400),
точка 91 (536214.7500, 4650984.5400), точка 92 (536217.8700, 4650993.1000),
точка 93 (536218.9400, 4650997.6200), точка 93 (536221.1300, 4651006.3700).

Катастарски парцели (КП) во границите на доброто:

Во границите на доброто се наоѓаат следните катастарски парцели: дел од КП 5071/1, КП 5072/2 и КП 5072/3.

Катастарски парцели (КП) со кои граничи доброто

(според ажурирана геодетска подлога):

Доброто граничи со следните катастарски парцели:

- *Север* - Дел од КП 5071/1.
- *Исток и Југ* - КП 13678/1 (улица "Самоилова").
- *Запад* - КП 13729/1 (улица "Лазар Личеновски").

Граници на Контактната зона

(Заштитеното подрачје – Скопска тврдина "Кале" во Скопје):

За граници на Контактната зона на Споменичката целина – Скопска тврдина "Кале" во Скопје (граници на Заштитеното подрачје – Скопска тврдина "Кале" во Скопје) се предлагаат следните граници:

- *Север* - Северната граница на Контактната зона започнува во пресечната точка на оската на улицата "Лазар Личеновски" (КП 13729/1) со линијата што ја сече улицата "Лазар Личеновски" (КП 13729/1) односно по продолжувањето на линијата што ја сече КП 5071/1 и оди кон исток по продолжувањето на линијата што ја сече КП 5071/1 и линијата што ја сече КП 5071/1 до пресечната точка со источната граница на КП 5071/1 (западната граница на КП 5071/3), скршнува кон југ по дел од источната граница на КП 5071/1 (дел од западната граница на КО 5071/3 до југозападниот агол на КП 5071/3), оди кон исток по дел од источната граница на КП

5071/1 (дел од јужната граница на КП 5071/3 до пресечната точка со источната граница на КП 5071/4), продолжува кон југ по дел од источната граница на КП 5071/1 (јужната граница на КП 5071/1 до југоисточниот агол на КП 5071/4) од каде скршнува кон исток по дел од источната граница на КП 5071/1 (источната граница на КП 5071/4 до северозападниот агол на КП 5071/4), ја сече КП 13678/1 (улицата "Самоилова") по продолжувањето на линијата на дел од источната граница на КП 5071/1 (источната граница на КП 5071/4) до пресечната точка со оската на улицата "Самоилова" (КП 13678/1).

- *Исток* - Источната граница на Контактната зона започнува во пресечната точка на северната граница на Контактната зона со оската на улицата "Самоилова" (КП 13678/1) и оди кон југ по оската на улицата "Самоилова" (КП 13678/1) до почетокот на кривината на оската на улицата "Самоилова" (КП 13678/1) кај Кружната кула на надворешниот одбранбен појас на Скопската тврдина "Кале".

- *Југ* - Јужната граница на Контактната зона започнува во почетокот на кривината на оската на улицата "Самоилова" (КП 13678/1) кај Кружната кула на надворешниот одбранбен појас на Скопската тврдина "Кале" и оди кон запад по оската на улицата "Самоилова" (КП 13678/1) и продолжувањето на линијата на оската на улицата "Самоилова" (КП 13678/1) до пресечната точка со оската на улицата "Лазар Личеновски" (КП 13729/1).

- *Запад* - Западната граница на Контактната зона започнува во пресечната точка на продолжувањето на линијата на оската на улицата "Самоилова" (КП 13678/1) со оската на улицата "Лазар Личеновски" (КП 13729/1) и оди кон север по оската на улицата "Лазар Личеновски" (КП 13729/1) до пресечната точка со продолжувањето на линијата на оската на скалите кои ја поврзуваат улицата "Лазар Личеновски" (КП 13729/1) со новопланираната улица предвидена со ДУП за дел од "Тетовска трошарина", Општина Центар, Скопје (донесен во 2012 година).

Во Контактната зона на Споменичката целина - Скопска тврдина "Кале" во Скопје се наоѓа и Споменикот - Музеј на современата уметност во Скопје.

Во подрачјето на опфат на ДУП за "Градска четврт ЦС 14", Општина Центар, Скопје, се наоѓа дел од Контактната зона на Споменичката целина – Скопска тврдина "Кале" во Скопје со Споменикот - Музеј на современата уметност во Скопје.

Координати на границите на Контактната зона

(Заштитеното подрачје – Скопска тврдина "Кале" во Скопје):

Границата на Контактната зона (Заштитеното подрачје - Скопска тврдина "Кале" во Скопје) има вкупно 96 точки на прекршување, со нумерација од реден број 1 до реден број 96, при што точката 96 е идентична со точката 1.

На северната граница на Контактната зона припаѓаат точките од реден број 1 до реден број 17 (нумерацијата е од запад кон исток). На источната граница на Контактната зона припаѓаат точките од реден број 17 до реден број 37 (нумерацијата е од север кон југ). На јужната граница на Контактната зона припаѓаат точките од реден број 37 до реден број 54 (нумерацијата е од исток кон запад). На западната граница на Контактната зона припаѓаат точките од реден број 54 до реден број 96 односно реден број 1 (нумерацијата е од југ кон север).

Точките на прекршување на границата на Контактната зона ги имаат следните координати (X, Y):

точка 1 (535739.3135, 4651813.5652), точка 2 (535744.3096, 4651816.1478),
точка 3 (535757.1285, 4651823.1954), точка 4 (535804.9935, 4651808.7425),
точка 5 (535809.8975, 4651796.4935), точка 6 (535831.6846, 4651777.3453),
точка 7 (535856.5326, 4651759.0935), точка 8 (535920.2476, 4651712.1895),
точка 9 (535929.2466, 4651720.5685), точка 10 (535943.1532, 4651709.9303),
точка 11 (535941.9356, 4651708.3385), точка 12 (535941.5056, 4651707.5585),
точка 13 (535941.3456, 4651706.9085), точка 14 (535974.8656, 4651681.2685),
точка 15 (536046.9956, 4651745.2085), точка 16 (536047.4376, 4651745.5772),
точка 17 (536052.5474, 4651749.9651), точка 18 (536116.7210, 4651677.6217),
точка 19 (536153.3703, 4651636.4589), точка 20 (536189.0039, 4651600.0070),
точка 21 (536232.2750, 4651548.5057), точка 22 (535980.5865, 4651053.3124),
точка 23 (536045.0890, 4651180.1858), точка 24 (536059.8612, 4651205.4749),
точка 25 (536077.4765, 4651228.8727), точка 26 (536096.1495, 4651248.3002),
точка 27 (536115.3681, 4651267.1880), точка 28 (536146.7003, 4651298.3538),
точка 29 (536176.1220, 4651331.3291), точка 30 (536178.4735, 4651334.2904),
точка 31 (526229.7838, 4651413.1657), точка 32 (536266.0125, 4651500.0078),
точка 33 (536275.5526, 4651497.0099), точка 34 (536289.7277, 4651480.6460),
точка 35 (536308.4903, 4651456.4331), точка 36 (536322.5633, 4651429.2256),
точка 37 (536354.0628, 4651331.3613), точка 38 (536382.8843, 4651232.6751),
точка 39 (536413.8489, 4651104.7130), точка 40 (536441.0891, 4650975.9066),
точка 41 (536490.3300, 4650779.3242), точка 42 (536491.2552, 4650759.9750),
точка 43 (536487.2730, 4650741.0173), точка 44 (536477.4188, 4650726.3424),
точка 45 (536462.8678, 4650716.3060), точка 46 (536441.5623, 4650710.5618),
точка 47 (536419.4961, 4650710.5547), точка 48 (536391.0535, 4650713.3367),
точка 49 (536374.2587, 4650714.4587), точка 50 (536353.4838, 4650716.7909),
точка 51 (536329.7321, 4650719.9638), точка 52 (536113.9638, 4650722.4538),
точка 53 (536299.6773, 4650725.3570), точка 54 (536283.9181, 4650729.0237),
точка 55 (536262.7450, 4650733.8186), точка 56 (536232.1340, 4650739.6561),
точка 57 (536219.1549, 4650744.8247), точка 58 (536208.8636, 4650754.2724),
точка 59 (536195.5307, 4650801.7233), точка 60 (536192.4421, 4650816.1291),
точка 61 (536186.7321, 4650843.2031), точка 62 (536182.3171, 4650870.5181),
точка 63 (536182.4632, 4650906.1348), точка 64 (536187.9201, 4650941.3914),
точка 65 (536197.8364, 4650963.8735), точка 66 (536211.0803, 4650996.9690),
точка 67 (536213.9522, 4651012.5527), точка 68 (536217.1167, 4651028.0797),
точка 69 (536220.1791, 4651049.1535), точка 70 (536221.3584, 4651070.4160),
точка 71 (536215.9507, 4651096.8720), точка 72 (536205.9122, 4651121.9398),
точка 73 (536193.6164, 4651162.3768), точка 74 (536187.9705, 4651204.2631),
точка 75 (536186.5747, 4651223.7191), точка 76 (536185.0593, 4651243.1752),
точка 77 (536181.6828, 4651284.1632), точка 78 (536178.2452, 4651325.1463),
точка 79 (536175.7742, 4651338.6231), точка 80 (536169.6202, 4651350.9648),
точка 81 (536086.1292, 4651477.5601), точка 82 (536064.3090, 4651506.6508),
точка 83 (536037.4104, 4651531.1222), точка 84 (536009.4783, 4651556.2582),
точка 85 (535981.8743, 4651581.7540), точка 86 (535958.4141, 4651603.1642),
точка 87 (535925.9667, 4651629.8896), точка 88 (535894.5858, 4651656.8844),
точка 89 (535860.0422, 4651687.2587), точка 90 (535815.6325, 4651725.7980),
точка 91 (535808.8185, 4651731.9487), точка 92 (535782.0906, 4651755.9492),
точка 93 (535766.7511, 4651771.7019), точка 94 (535751.2065, 4651792.4264),
точка 95 (535746.7269, 4651800.3070), точка 96 (535739.3135, 4651813.5652).

Катастарски парцели (КП) во границите на Контактната зона:

Во границите на Контактната зона на Споменичката целина – Скопска тврдина "Кале" во Скопје, се наоѓаат следните катастарски парцели: КП 4308, КП 5052, КП 5053, КП 5054, КП 5055, КП 5062, КП 5063, КП 5064, КП 5065, КП 5066, КП 5067, КП 5068, КП 5069, КП 5070, дел од КП 5071/1, КП 5071/2, КП 5071/5, КП 5071/6, КП 5071/8, КП 5072/1, КП 5073, КП 5074, КП 5075, КП 5076, КП 5077, КП 5540/1, КП 5540/2, КП 5541 (Споменик – Музеј на современата уметност во Скопје), КП 5542, КП 5543, КП 5544, КП 5545, КП 5546/1, КП 5546/2, КП 5547, КП 5548, КП 5549, КП 5550, КП 5551, КП 5552, КП 5553, КП 5554, дел од КП 13678/1 (улица "Самоилова"), КП 13678/10, дел од КП 13729/1 (улица "Лазар Личеновски").

Граници на делот од Контактната зона (делот од Заштитеното подрачје -

Скопска тврдина "Кале" во Скопје) кој влегува во опфатот на

ДУП за "Градска четврт ЦС 14", Општина Центар, Скопје:

Делот од Контактната зона на Споменичката целина – Скопска тврдина "Кале" во Скопје, кој влегува во опфатот на ДУП за "Градска четврт ЦС 14", Општина Центар, Скопје, ги има следните граници:

- *Север* – Северната граница на овој дел од Контактната зона е дел од северната граница на подрачјето на опфат на планот. Започнува во пресечната точка на западната граница на Контактната зона односно оската на улицата "Лазар Личеновски" (КП 13729/1) со оската на новопланираната траса на булеварот "Св. Климент Охридски" (која треба да ја премости реката Вардар и да продолжи како подземна сообраќајница под ридот "Градиште" до спојот со булеварот "Никола Карев") и оди кон исток по дел од оваа оска. На ниво на теренот северната граница на делот од Контактната зона кој влегува во подрачјето на опфат на планот е линијата што ги сече КП 13729/1 (улица "Лазар Личеновски"), КП 5071/1, КП 5054, КП 5055, КП 5064 и КП 13678/1 (улица "Самоилова") до пресечната точка со оската на улицата "Самоилова" (КП 13678/1).
- *Исток* – Источната граница на овој дел од Контактната зона е дел од источната граница на Контактната зона односно дел од оската на улицата "Самоилова" (КП 13678/1). Започнува во пресечната точка на северната граница на подрачјето на опфат на планот со оската на улицата "Самоилова" (КП 13678/1) и оди кон југ по оската на улицата "Самоилова" (КП 13678/1) до почетокот на кривината на оската на улицата "Самоилова" (КП 13678/1) кај Кржната кула на надворешниот одбранбен појас на Скопската тврдина "Кале".
- *Југ* - Јужната граница на овој дел од Контактната зона е јужната граница на Контактната зона односно дел од оската на улицата "Самоилова" (КП 13678/1 и продолжувањето на линијата на оската на улицата "Самоилова" (КП 13678/1) до пресечната точка со оската на улицата "Лазар Личеновски" (КП 13729/1). Започнува во почетокот на кривината на оската на улицата "Самоилова" (КП 13678/1) кај Кржната кула на надворешниот одбранбен појас на Скопската тврдина "Кале" и оди кон запад по оската на улицата "Самоилова" (КП 13678/1) и продолжувањето на линијата на оската на улицата "Самоилова" (КП 13678/1) до пресечната точка со оската на улицата "Лазар Личеновски" (КП 13729/1).

- *Запад* - Западната граница на овој дел од Контактната зона е дел од западната граница на Контактната зона односно дел од оската на улицата "Лазар Личеновски" (КП 13729/1). Започнува во пресечната точка на продолжувањето на линијата на оската на улицата "Самоилова" (КП 13678/1) со оската на улицата "Лазар Личеновски" (КП 13729/1) и оди кон север по оската на улицата "Лазар Личеновски" (КП 13729/1) до пресечната точка со северната граница на подрачјето на опфат на планот.

Во овој дел од Контактната зона на Споменичката целина - Скопска тврдина "Кале" во Скопје се наоѓа и Споменикот - Музеј на современата уметност во Скопје.

Координати на границата на делот од Контактната зона

(делот од Заштитеното подрачје - Скопска тврдина "Кале" во Скопје)

кој влегува во опфатот на ДУП за "Градска четврт ЦС 14", Општина Центар, Скопје:

Границата на делот од Контактната зона на Споменичката целина – Скопска тврдина "Кале" во Скопје, кој влегува во подрачјето на опфат на ДУП за "Градска четврт ЦС 14", Општина Центар, Скопје, има вкупно 50 точки на прекршување, со нумерација од реден број 1 до реден број 50, при што точката 50 е идентична со точката 1. На северната граница на овој дел од Контактната зона припаѓаат точките од реден број 1 до реден број 3 (нумерацијата е од запад кон исток). На источната граница на овој дел од Контактната зона припаѓаат точките од реден број 3 до реден број 12 (нумерацијата е од север кон југ). На јужната граница на овој дел од Контактната зона припаѓаат точките од реден број 12 до реден број 29 (нумерацијата е од исток кон запад). На западната граница на овој дел од Контактната зона припаѓаат точките од реден број 29 до реден број 50 односно реден број 1 (нумерацијата е од југ кон север).

Точките на прекршување на границата овој дел од Контактната зона ги имаат следните координати (X, Y):

точка 1 (536177.3224, 4651332.8408), точка 2 (536230.8417, 4651415.1792),
точка 3 (536267.8933, 4651506.1248), точка 4 (536275.5526, 4651497.0099),
точка 5 (536289.7277, 4651480.6460), точка 6 (536308.4903, 4651456.4331),
точка 7 (536322.5633, 4651429.2256), точка 8 (536354.0628, 4651331.3613),
точка 9 (536382.8843, 4651232.6751), точка 10 (536413.8489, 4651104.7130),
точка 11 (536441.0891, 4650975.9066), точка 12 (536490.3300, 4650779.3242),
точка 13 (536491.2552, 4650759.9750), точка 14 (536487.2730, 4650741.0173),
точка 15 (536477.4188, 4650726.3424), точка 16 (536462.8678, 4650716.3060),
точка 17 (536441.5623, 4650710.5618), точка 18 (536419.4961, 4650710.5547),
точка 19 (536391.0535, 4650713.3367), точка 20 (536374.2587, 4650714.4587),
точка 21 (536353.4838, 4650716.7909), точка 22 (536329.7321, 4650719.9638),
точка 23 (536113.9638, 4650722.4538), точка 24 (536299.6773, 4650725.3570),
точка 25 (536283.9181, 4650729.0237), точка 26 (536262.7450, 4650733.8186),
точка 27 (536232.1340, 4650739.6561), точка 28 (536219.1549, 4650744.8247),
точка 29 (536208.8636, 4650754.2724), точка 30 (536195.5307, 4650801.7233),
точка 31 (536192.4421, 4650816.1291), точка 32 (536186.7321, 4650843.2031),
точка 33 (536182.3171, 4650870.5181), точка 34 (536182.4632, 4650906.1348),
точка 35 (536187.9201, 4650941.3914), точка 36 (536197.8364, 4650963.8735),
точка 37 (536211.0803, 4650996.9690), точка 38 (536213.9522, 4651012.5527),

точка 39 (536217.1167, 4651028.0797), точка 40 (536220.1791, 4651049.1535),
точка 41 (536221.3584, 4651070.4160), точка 42 (536215.9507, 4651096.8720),
точка 43 (536205.9122, 4651121.9398), точка 44 (536193.6164, 4651162.3768),
точка 45 (536187.9705, 4651204.2631), точка 46 (536186.5747, 4651223.7191),
точка 47 (536185.0593, 4651243.1752), точка 48 (536181.6828, 4651284.1632),
точка 49 (536178.2452, 4651325.1463), точка 50 (536177.3224, 4651332.8408).

Катастарски парцели (КП) во границите на делот од Контактната зона

кој влегува во опфатот на ДУП за "Градска четврт ЦС 14", Општина Центар, Скопје:

Во границите на делот од Контактната зона на Споменичката целина – Скопска тврдина "Кале" во Скопје, кој влегува во подрачјето на опфат на ДУП за "Градска четврт ЦС 14", Општина Центар, Скопје, се наоѓаат следните катастарски парцели: КП 5052, КП 5053, дел од КП 5054, дел од КП 5055, дел од КП 5064, дел од КП 5071/1, КП 5071/2, КП 5071/8, КП 5072/1, КП 5073, КП 5074, КП 5075, КП 5076, КП 5077, КП 5540/1, КП 5540/2, КП 5541 (Споменик – Музеј на современата уметност во Скопје), КП 5542, КП 5543, КП 5544, КП 5545, КП 5546/1, КП 5546/2, КП 5547, КП 5548, КП 5549, КП 5550, КП 5551, КП 5552, КП 5553, КП 5554, дел од КП 13678/1 (улица "Самоилова"), дел од КП 13729/1 (улица "Лазар Личеновски").

Катастарски парцели (КП) со кои граничи делот од Контактната зона

(делот од Заштитеното подрачје - Скопска тврдина "Кале" во Скопје)

кој влегува во опфатот на ДУП за "Градска четврт ЦС 14", Општина Центар, Скопје:

Делот од Контактната зона на Споменичката целина – Скопска тврдина "Кале" во Скопје, (делот од Заштитеното подрачје - Скопска тврдина "Кале" во Скопје) кој влегува во подрачјето на опфат на ДУП за "Градска четврт ЦС 14", Општина Центар, Скопје, граничи со следните катастарски парцели:

- *Север* – Делови од: КП 13729/1 (улица "Лазар Личеновски"), КП 5071/1, КП 5054, КП 5055, КП 5064 и КП 13678/1 (улица "Самоилова").

- *Исток* – Дел од КП 13678/1 (улица "Самоилова").

- *Југ* – Делови од КП 13678/1 (улица "Самоилова") и КП 13729/1 (улица "Лазар Личеновски").

- *Запад* – Дел од КП 13729/1 (улица "Лазар Личеновски").

Категорија на доброто:

За доброто се предлага категорија - *културно наследство од особено значење, поткатегорија - големо значење.*

Режим на заштита на доброто:

За доброто се предлага *режим на заштита од прв степен.*

Режим на заштита на Контактната зона:

За контактната зона се предлага *режим на заштита од трет степен*.

Образложение за ревалоризацијата:

Со ревалоризација на Споменикот на културата - Скопска тврдина "Кале" во Скопје се предлага потврдување на неговиот заштитен статус и прецизно дефинирање на клучните елементи на неговата споменичкоправна идентификација.

Така, пред сè, оценето е дека постојните граници на доброто треба да останат исти, со оглед дека во рамките на нивниот опфат, дефиниран со актуелниот акт за заштита, се наоѓа доброто во целина. Освен тоа, а со оглед на фактот што според постојниот акт за заштита, доброто нема контактна зона, се формира негова контактна зона со утврдување на нејзините надворешни граници. Имено, резултатите од досегашните истражувања и сознанијата стекнати врз таа основа ја предпочуваат и ја оправдуваат потребата од задржување на постојните граници на доброто и потребата од истовремено формирање на контактна зона околу нив, со посебни граници на одредено растојание, што ја дефинираат како таква наспроти самото добро. Во таа смисла, се формира заштитено подрачје со површина од 23,19 ха, во кое површината на доброто изнесува 6,82 ха и контактната зона зафаќа површина од 16,38 ха (со Споменикот - Музеј на современата уметност во Скопје) односно 14,49 ха (без Споменикот - Музеј на современата уметност во Скопје).

Во вредносна смисла, при вршењето на ревалоризацијата е оценето дека Скопската тврдина "Кале" во Скопје ги задоволува пропишаните критериуми за статусот културно наследство во рамките на постојните граници односно го заслужува таквиот заштитен статус. Предложената контактна зона има режим на заштита поинаков од тој за самото добро. На тој начин, токму преку наведените промени како елементи на самата ревалоризација е дадена релевантна основа за појасно препознавање на јавниот интерес за заштита на доброто според неговото значење, а со тоа и за неопходната дистинкција во поглед на режимот на заштита и дејството, односно досегот на споменичките прописи за предметното заштитено подрачје во целина.

Ревалоризацијата на предметното добро во неговите граници е вршена одделно од утврдената контактна зона, но и со оглед на неа, во смисла на член 10 точка 3 од Правилникот за валоризација, категоризација и ревалоризација на културното наследство. Притоа, како појдовна основа се имаа во вид клучните елементи на законските дефиниции за поимите "културно наследство", "недвижно културно наследство" и "споменичка целина" од член 2, член 3 став 2 и член 13 став 1 од Законот за заштита на културното наследство. Во таа смисла, неспорно е дека предмет на ревалоризација се остатоците од Скопската тврдина "Кале" во Скопје, која по својата природа и типолошки карактеристики претставува споменичка целина, како вид недвижно културно наследство и дека, како таква, поради неговите содржини, вредности, својства и функции и нивното значење за науката, историјата, културата и уметноста, во јавен интерес, а заради зачувување на материјалните сведоштва што ги носи во себе, своевременно бил ставен под заштита. Следствено, имајќи ја во вид токму таквата споменичко-правна основа на предметната ревалоризација, смислата на нејзиното вршење се состоеше во неопходноста од проникнување во суштината на критериумите врз основа на кои може да се оправда натамошното задржување на стекнатиот заштитен статус на предметното добро, од една страна и во индивидуализацијата на самите критериуми како услов за неговата

правилна, научно и стручно основана и правно издржана ревалоризација, од друга страна.

Во наведената смисла, со ревалоризацијата се потврдуваат неспорните научни и културни вредности на Скопската тврдина "Кале" во Скопје, особено археолошката, епиграфската, историската, урбанистичката, градежничката, архитектонската, уметничката и социолошката вредност, дополнети со својствата на автентичност, реткост, разновидност, интегралност, зачуваност и старост, како и неговата културна, историска, уметничка, научна, воспитно-образовна, стопанска и социјално-комуникативна функција и значење. Овие критериуми се применети во смисла на член 3 став 2 точка 1, став 3 точките 1, 2, 4, 5, 6 и 7 и став 4 точките 1, 2, 3, 4, 5, 6 и 8 од Правилникот за валоризација, категоризација и ревалоризација на културното наследство, имајќи ја во вид и нивната испреплетеност како иманентен белег на самата ревалоризација.

Археолошката и другите иманентни вредности на доброто произлегуваат од самата негова природа, како голем и сложен археолошки локалитет односно археолошко наоѓалиште, каде се наслојуваат и се испреплетуваат повеќе културни хоризонти, со материјални остатоци што го детерминираат како неспорно археолошкото наследство. Тие вредности, како такви, веќе се потврдени со досегашните археолошки истражувања, вршени на поголем дел од предметната споменичка целина.

Епиграфската вредност ја потврдуваат најдените споменици, со натписите како извор за административното и општественото уредување на тврдината и за етничкото потекло на населението.

Историската вредност се однесува на опстојувањето текот на долг период, почнувајќи од раниот енеолит (крај на V и ран IV милениум п.н.е.), бронзеното време (III милениум п.н.е.), средното бронзено време (II милениум п.н.е.) и преодниот период од бронзено во железно време (XII-X век п.н.е.), преку одредени раноантички активности (V до IV век п.н.е.) до првото средновековно утврдување (X-XIII век), со две фази: Самоилова фаза (X-XI век) и Комненска фаза (XII-XIII век), средновековно Кале под српска управа (XIII-XIV век, 1282-1392) и потоа тврдина во рано отоманско време (XV-XVII век), со две фази: од 1392 до големиот земјотрес 1555 година и од 1555 година до Пиколомини 1689 година, опстојувајќи во доцно отоманско време (XVIII-XIX век, 1700-1860) и како тврдина (крај на XIX век низ XX век до земјотресот 1963 година).

Урбанистичката вредност на Скопската тврдина "Кале" во Скопје се препознава во неговата планска изградба и осмислената организација на внатрешниот простор, особено во периодот на средниот век и подоцна до 1963 година.

Архитектонската вредност на предметното добро ја потврдуваат откриените остатоци од повеќе градби од јавен карактер, кои се карактеризираат со многу едноставни планови, јасни и без непотребни детали, подредени на основната намена на објектите.

Во поглед на градежната вредност, впечатливо е тоа што објектите во Скопската тврдина "Кале" во Скопје биле градени од многу квалитетен материјал: камен, тула и малтер, со тоа што во одредени периоди имало разлика во однос на техниката на градењето.

За уметничката вредност сведочат особено декоративниот начин на сидање, како и уметничките креации на бројните движни археолошки наоди.

Во социолошка смисла, пак, вредноста на предметното добро се состои во тоа што истото е сведоштво за доминантните општествени односи, состојби и прилики што постоеле во текот на долг период.

Автентичноста се согледува во задоволителниот степен на присутност на оригинални облици, материјали и техники. Во најголем дел, на откриените архитектонски комплекси и поединечни градби им е зачуван автентичниот облик по откривањето до оној степен до кој се откриени. Во задоволителен степен се зачувани и оригиналните материјали и техники на изградба на градбите: оригиналниот вид на камен и тула комбинирани во различни опуси на сидарија, како и оригиналните архитектонски декоративни елементи (травертин, мермер) до оној степен до кој се зачувани при откривањето. Направените конзерваторско-реставраторски работи во значителна мера ги имаат почитувано оригиналните решенија во однос на техниката на градење и употребените материјали.

Реткоста се согледува во присуството на урбанистичките решенија и неколку градби и појави, кои со својот облик и намена се единствени на територијата на Република Македонија.

Разновидноста е изразена со бројните содржини, односно со присуството на повеќе различни структури и форми, кои ја формираат целината. Повеќето градби се карактеризираат со разновидни архитектонски форми и композициски решенија, а имаат и различна намена, како што се јавна (сакрална и профана) и приватна (станбена и стопанска), што ја комплетира сложената урбанистичка и градителска слика.

Интегралноста на предметното добро е изразена преку степенот на единство на функциите и облиците и вклопеноста на градбите во целината.

Зачуваноста на градбите со составните делови е релативно добра во смисла на автентичниот степен на зачуваност на археолошки локалитети, кои по својата природа само во ретки и исклучителни случаи се зачувани во целост, што овозможува детално проучување, вреднување и презентирање.

Староста на архитектонските градби и движните наоди откриени на просторот на Скопската тврдина "Кале" во Скопје припаѓа на различни периоди но најмногу на средновековниот период.

Наведените вредности и својства на предметното добро, во основа, го предпочуваат и неговото значење за историјата, културата, уметноста, науката, образованието и стопанството. Во тој контекст, се има предвид фактот дека Скопската тврдина "Кале" во Скопје, според просторот на кој се протега, е една од најголемите тврдини на територијата на Република Македонија, а како плански создадена и просторно уредена населба и тврдина, своевремено имал престижен статус, што го етаблира како најзначајна тврдина во средновековниот период на тлото на денешна Република Македонија.

Покрај вредносните аспекти, се имаа во вид и другите релевантни аспекти, особено тие што се однесуваат на иницираните промени. Така, типолошката идентификација на доброто се предлага во согласност со Националната класификација на културното наследство, а хронолошката идентификација е заснована врз резултатите од досегашните археолошки истражувања. Со извршената ревалоризација се имаа предвид и расположливите податоци во поглед на истраженоста, документираноста, обезбеденоста, презентираниоста, популаризираноста и вклученоста на доброто во просторните и урбанистичките планови, како и досегашните интервенции, загрозеноста, управувањето и други аспекти, релевантни за самата ревалоризација и за детектирање на односот кон Споменичка целина – Скопска тврдина "Кале" како културно наследство од национално значење.

Со предметната ревалоризација е опфатено и прашањето за категоризацијата на доброто според неговото значење, а поврзано со тоа и прашањето за режимот на заштита.

Образложение за категоризацијата:

За Споменичката целина – Скопска тврдина “Кале” во Скопје се предлага категорија *културно наследство од особено значење, поткатегија – големо значење*, поради тоа што поседува вредности и карактеристики од големо значење за националната историја, култура, уметност и наука. Таа ги исполнува пропишаните услови од член 28 став 4 од Законот за заштита на културното наследство, имајќи ги во вид наведените вредносни критериуми за нејзината ревалоризација (вредности, својства, функции, значење) и посебните критериуми за културното наследство од големо значење (документарност, повторливост, фрагментарност и поврзаност) од член 7 став 2 точките 1-4 од Правилникот за валоризација, категоризација и ревалоризација на културното наследство, земени заедно согласно со член 8 став 1 и 3 од истиот правилник.

Предметната категоризација е направена првенствено поради документираноста на самото недвижно добро, со оглед дека претставува неспорно материјално сведоштво од поширок интерес за проучување на општествено-економските и културно-историските прилики во Скопје и пошироко во Република Македонија и на Балканот, во еден специфичен период од подалечното минато, пред и по создавањето на Скопската тврдина “Кале” особено во периодот на средниот век. Имено, доброто, според откриените комплекси, градби и други содржини, претставува интегрирано недвижно културно наследство со слоевита значенска структура, голема композициска разновидност и многубројни изворни сведоштва, кои се од голем интерес првенствено за националната историја, култура, уметност и наука, но и од поширок интерес за проучување на сите историски, културни и општествени појави и феномени во еден подолг период, почнувајќи од V милениум п.н.е. до денес. Нејзините содржини се податливи за археологијата, епиграфиката, нумизматиката, антропологијата, урбанизмот, архитектурата, историјата на уметноста, историјата, социологијата на културата и други научни области и дисциплини. Во таа смисла, предметната споменичка целина поседува неисцрпна документарна вредност за истражувања и интерпретации од секаков вид, која придонесува самата целина да биде категоризирана како културно наследство од особено/големо значење. Исто така, предметната категоризација е направена и поради повторливоста на основните карактеристики на самото добро. Имено, и покрај оригиналните урбанистички решенија во различни делови, како и големиот број извонредни репрезентативни примери на архитектонски обрасци од различни епохи, во предметната споменичка целина се застапени објекти и амбиенти со воедначена и повторлива стилизација, којашто претставува доминантна матрица во обликувањето на градбите. Во таа смисла, повторливоста се согледува во рамките на застапеноста на градби со иста или слична форма и намена во рамките на целината, но и пошироко во рамките на Република Македонија. Во рамките на доброто се откриени повеќе бедеми, кули, порти, кои иако се одликуваат со свои специфики во однос на изгледот и одредени архитектонски решенија, сепак имаат иста намена, а вакви градби се среќаваат на скоро сите тврдини во Република Македонија и пошироко. Обемот на оваа повторливост, по себе, ја исклучува оправданоста за категоризирање на споменичката целина во повисока поткатегија – културно наследство од исклучително значење. Поради тоа, предметното добро се

категоризира во пониската поткатегија во рамките на истата категорија по значење.

Предметната категорија, односно поткатегија е определена и поради фрагментарноста, изразена како присутност на делови и други вредносни елементи од големо културно и историско значење. Имено, во границите на Споменичката целина – Скопска тврдина "Кале" во Скопје, меѓу другото, се наоѓаат и градби кои според изгледот, намената и другите својства се издвојуваат како единствени во својот вид, откриени на тлото на Република Македонија.

Поврзаноста на доброто со значајни историски настани и истакнати личности од времето на егзистирањето на тврдината, повеќекратно се одразува на големото значење на оваа целина за проучување на локалната, регионалната и националната историја и култура на етничките заедници кои живееле на предметниот простор.

Со категоризацијата како културно наследство од особено/големо значење, предметното недвижно добро се вбројува во уставната категорија – добра од општ интерес за Република Македонија и ужива посебна заштита во смисла на член 56 став 1 од Уставот на Република Македонија и член 28 став 5 од Законот за заштита на културното наследство.

Степенот на значење што го изразува наведената категорија претставува основа за утврдување на соодветен режим на заштита, како за самата споменичка целина, во нејзините редефинирани граници, така и за контактната зона.

РЕЖИМ НА ЗАШТИТА

Зони на заштита

Во подрачјето на опфат на овие Заштитно-конзерваторски основи за ДУП за "Градска четврт ЦС 14", Општина Центар, Скопје, се наоѓаат:

- ***Зона на строга заштита (посебна заштита);***
- ***Зона на ограничена заштита (гарантирана заштита);***
- ***Зона без дејство на заштита.***

Зоната на строга заштита (посебна заштита) се однесува на просторот во границите на:

- *Споменичката целина - Скопска тврдина "Кале" во Скопје;*
- *Спомен-куќата на Лазар Личеноски во Скопје.*

Зоната на ограничена заштита (гарантирана заштита) се однесува на просторот во границите на:

- *Споменикот - Музеј на современата уметност во Скопје;*
- *Споменикот - "Водена кула" во Скопје;*
- *Контактните зони.*

Зоната без дејство на заштита се однесува на останатиот простор во подрачјето на опфат на ДУП за "Градска четврт ЦС 14", Општина Центар, Скопје.

Степени на заштита

Режимот на заштита од кој било степен подразбира општи и посебни забрани, како и превентивни и корективни мерки што претставуваат дозволени интервенции, односно дејства на посегание во интегритетот кои можат да се преземаат врз односното добро и неговото заштитено подрачје, во согласност со закон и актот за заштита.

За зоните на заштита во подрачјето на опфат на овие Заштитно-конзерваторски основи за ДУП за "Градска четврт ЦС 14", Општина Центар, Скопје, се предвидуваат следните степени на режимот на заштита:

Режим на заштита од прв степен, за зоната на строга заштита (посебна заштита) во границите на:

- **Споменичката целина - Скопска тврдина "Кале" во Скопје;**
- **Спомен-куќата на Лазар Личеноски во Скопје.**

Режимот за заштита од прв степен за недвижното културно наследство од особено значење, во смисла на член 54^{-а} став 2 точка 1 од Законот за заштита на културното наследство и член 22 став 6 алинеи 1 и 2 од Правилникот за валоризација, категоризација и ревалоризација на културното наследство, подразбира:

- зачувување и заштита на целовитоста на историската структура, формата, изгледот и другите вреднувани содржини од ентериерот и екстериерот на заштитеното недвижно добро, преку преземање на следните заштитни мерки: конзервација, реставрација, санација, превентива, како и анастилоза и рекомпозиција во исклучителни случаи;
- усогласување на функцијата / намената за опстанок и одржлив развој на културното добро според строго одредени мерки на заштита.

Режим на заштита од втор степен, за зоната на ограничена заштита (гарантирана заштита) во границите на:

- **Споменикот - Музеј на современата уметност во Скопје;**
- **Споменикот - "Водена кула" во Скопје.**

Режимот за заштита од втор степен за недвижното значајно културно наследство, во смисла на член 54^{-а} став 3 точка 1 од Законот за заштита на културното наследство и член 22 став 7 алинеи 1, 2 и 3 од Правилникот за валоризација, категоризација и ревалоризација на културното наследство, подразбира:

- адаптација на ентериерот, конзервација и реставрација на доброто;
- парцијални реконструктивни зафати, ревитализација и уредување на просторот на заштитеното добро и неговата непосредна околина, по исклучок доградба и надградба на доброта, со цел да се овозможи нивен одржлив развој, без деградирање на утврдените вредности и културно-историското значење на доброто и доколку истото е во согласност со мерките на заштита на предметното добро;
- архитектонско и/или партерно обликување на празните простори и локации под посебни услови.

Режим на заштита од трет степен, за зоната на ограничена заштита (гарантирана заштита) во границите на:

- **Контактната зона** на **Споменичката целина** -

Скопска тврдина "Кале" во Скопје;

- **Контактната зона** на **Спомен-куќата на Лазар Личеноски во Скопје;**

- **Контактната зона** на **Споменикот - "Водена кула" во Скопје.**

Режимот за заштита од трет степен за контактните зони, во смисла на член 54^a став 4 од Законот за заштита на културното наследство и член 22 став 7 алинеи 1, 2 и 3 од Правилникот за валоризација, категоризација и ревалоризација на културното наследство, подразбира:

- контрола на габаритите и висините на објектите во оние простори на Контактната зона каде што се утврдува дека со несоодветни интервенции од наведениот вид би се нарушиле визуриите на заштитеното добро и би се попречила достапноста до доброто;
- контрола на уличната мрежа и друга урбана инфраструктура на оние простори на кои со несоодветно планирање од наведениот вид би се попречило соодветното функционирање на заштитеното добро.

Заштитено подрачје - Скопска тврдина "Кале" во Скопје

Заштитеното подрачје - Скопска тврдина "Кале" во Скопје се состои од:
Споменичката целина - Скопска тврдина "Кале" во Скопје, Споменикот - Музеј на современата уметност во Скопје и Контактна зона.

Споменичка целина - Скопска тврдина "Кале" во Скопје

Режимот на заштита од прв степен за Споменичката целина - Скопска тврдина "Кале" во Скопје подразбира забрана за:

- менување на постојната конфигурација на теренот;
- градење нови објекти од кој било вид, категорија и намена на неизградени површини или на места на постојните монтажно-демонтажни градби;
- градење јавни патишта, далноводи, цевководи, канали и други инфраструктурни објекти, освен потребни инфраструктурни зафати за поставување на урбана опрема, осветлување и одржување на доброто;
- копање бунари и ровови, како и поставување резервоари или други инсталации и опрема за чување на горива и да се оформуваат складишта, депонии, паркиралишта и слични објекти;
- пошумување или садење на поединечни и групни долгогодишни насади од кој било вид, со исклучок на тие што се во функција на хортикултурното уредување на истражениот простор;
- отворање позајмишта на земја или формирање друг вид истражно и експлоатационо поле на минерални сировини;
- подигање меморијални споменици и спомен-обележја што не се поврзани со настанувањето и развојот, односно историјата на доброто;
- поставување нови монтажно-демонтажни објекти од кој било вид и за која било намена, освен за потребите на археолошките истражувања, непосредната заштита, користењето и презентацијата на доброто, како и да се врши адаптација, пренамена, реконструкција или замена на постојните монтажно-демонтажни објекти со монтажно-демонтажни објекти што не се наменети за потребите на доброто;

- поставување на потпирачи, носачи, антени, репетитори, комерцијални рекламни паноа и слични уреди и опрема, со исклучок на громобрани или уреди и опрема за техничко обезбедување на доброто во целина или на некои негови составни делови;
- внесување на капацитети или воведување нови намени што предизвикуваат бучава, вибрации и загадување на околината;
- ограничување на достапноста и користењето на доброто или на кој било негов составен дел, спротивно на прописите за заштита на културното наследство;
- вршење на археолошки и други истражувања, работи на непосредна заштита и користење или презентација на доброто или на кој било негов составен дел, спротивно на прописите за заштита на културното наследство;
- отуѓување на недвижностите во државна сопственост по која било основа и за каква било цел;
- преземање на дејства со кои доброто или кој било негов составен дел би биле изложени на опасност од оштетување, уништување, узурпација и присвојување.

Режимот на заштита од прв степен за Споменичката целина - Скопска тврдина "Кале" во Скопје подразбира можност за:

- археолошки ископувања (систематски, заштитни, сондажни) и примена на недеструктивни методи на археолошки истражувања;
- зачувување на целовитоста на историската структура, формата, големината, изгледот, изворните материјали, техниката на градење и другите вреднувани содржини на откриените објекти, комплекси, структури или археолошки наоди и остатоци од друг вид, преку преземање мерки на непосредна заштита, особено мерки на превентивна заштита при вршење на археолошките истражувања и конзервација, реставрација, санација, анастилоза, односно рекомпозиција или примена на комбинирани методи на непосредна заштита, по потреба, како и интервенции на составни делови што се предмет на ревитализација во јавен интерес, во исклучителни случаи и во научно основани граници, во согласност со закон, според конзерваторски проект;
- редовно одржување на откриените објекти и другите содржини на споменичката целина, од страна на имателот, односно субјектот којшто управува со заштитеното добро, со благовремено преземање на технички мерки и други оперативни дејства и активности што не спаѓаат во доменот на непосредната заштита, како и одржување на чистотата во границите на доброто;
- чување на споменичката целина од страна на имателот, односно субјектот којшто управува со заштитеното добро, преку преземање мерки за физичко и техничко обезбедување од неповикан пристап, неовластено користење, недозволено ископување, узурпација, присвојување, намерно оштетување и уништување или други незаконски дејства против заштитеното добро или кој било негов составен дел;
- употреба на изворни материјали, врзива и техники на изведба, освен во случаите кога со конзерваторските истражувања и конзерваторските проекти во согласност со закон се допуштени отстапувања од одреден вид и обем кај некои специфични градби, комплекси, структури или други остатоци во границите на доброто;
- презентирање на Скопската тврдина "Кале" во Скопје како културно наследство, преку усогласување на новата функција на неговите составни делови, соодветно уредување на истражениот простор и обезбедување достапност на јавноста до откриените археолошки содржини, заради задоволување на културните, научните, едукативните, туристичките и другите потреби на граѓаните и општеството;
- поставување заштитни огради за безбедност на делови од доброто и посетителите;
- поставување монтажано-демонтажни објекти за потребите на археолошките истражувања, непосредната заштита, користењето и презентацијата на доброто, според конзерваторски проект.

Споменик - Музеј на современата уметност во Скопје

Режимот на заштита од втор степен за Музејот на современата уметност во Скопје подразбира:

- забрана за градење нови објекти во дворното место;
- забрана за промена на постојната намена;
- забрана за подигање меморијални споменици и спомен-обележја во границите на доброто што не се поврзани со постојната намена или историјата на доброто;
- забрана за поставување рекламни паноа, антенски и слични инсталации и опрема, плакати, натписи и какви било други ознаки, со исклучок на тие предвидени со прописите за заштита на културното наследство или со други прописи;
- задржување на постојната форма и големина на парцелата (катастарска и градежна) на која се наоѓа самиот објект;
- задржување на постојната состојба на надворешниот изглед на објектот - габарит, катност, фасади, тип на кров и кровен покривач, како и на сите други автентични архитектонски елементи на објектот;
- спречување на појави, влијанија и дејства со кои се врши или може да настане оштетување, уништување или нарушување на доброто;
- можност за адаптација на ентериерот за потребите на намената;
- можност за партерно и хортикултурното уредување на дворното место;
- одржливо користење на доброто;
- редовно одржување и преземање мерки на непосредна заштита по потреба, според конзерваторски проект.

Контактна зона

Режимот на заштита од трет степен за **Контактната зона** го подразбира следното:

- користење на просторот како парковско зеленило согласно намената утврдена со Генералниот урбанистички план на град Скопје 2012-2022;
- забрана за изградба на било какви објекти, освен потребната инфраструктура за парковско зеленило и партерно уредување на просторот;
- забрана за легализација на бесправно изградените објекти;
- отстранување на сите објекти освен објектот на КП 5071/2 и уредување на просторот како парковско зеленило.

Заштитено подрачје - Спомен-куќа на Лазар Личеноски во Скопје

Заштитеното подрачје - Спомен-куќа на Лазар Личеноски во Скопје се состои од: *Спомен-куќата на Лазар Личеноски во Скопје и Контактна зона.*

Спомен-куќа на Лазар Личеноски во Скопје

Режимот на заштита од прв степен за Спомен-куќата на Лазар Личеноски во Скопје го подразбира следното:

- задржување на постојната форма и големина на парцелата (катастарска и градежна) на која се наоѓа самиот објект;
- задржување на постојниот габарит, катност, тип на кров и кровен покривач од керамиди, како и на сите други автентични архитектонски елементи на објектот – конструктивен систем, изглед на фасадите, број, ритам, форма и димензии на отворите, пристапни и внатрешни скали, трем, лоѓија, тераса и тип на нивно оградување, материјал и техника на изведба;
- задржување на мозаиците и на другите ликовни содржини во објектот, на неговите фасади и во дворот, на местата каде што трајно се споени или се поставени на друг начин трајно да ѝ служат на недвижноста;
- редовно одржување и преземање мерки на непосредна заштита на архитектурата и ликовните содржини што се составен дел на недвижноста (превентива, конзервација, реставрација, санација), по потреба;
- партерно и хортикултурно уредување на дворното место;

- одржливо користење на објектот со негова ревитализација како меморијален музејски простор;
- спречување на појави, влијанија и дејства со кои се врши или може да настане оштетување, уништување или нарушување на интегритетот на објектот;
- забрана за градење нови објекти во дворното место;
- забрана за подигање меморијални споменици и спомен обележја во границите на доброто што не се поврзани со животот и делото на ликовниот уметник Лазар Личеноски;
- забрана за поставување рекламни паноа, антенски и слични инсталации и опрема, плакати, натписи и какви било други ознаки, со исклучок на тие предвидени со прописите за заштита на културното наследство или со други прописи.

Контактна зона

Режимот на заштита од трет степен за **Контактната зона** го подразбира следното:

- почитување на намената В (Јавни институции) утврдена со Генералниот урбанистички план на град Скопје 2012-2022
- задржување на постојната намена на отворените јавни простори вклучени во границите на контактната зона;
- забрана за паркирање на моторни возила и формирање паркинг места на пристапната улица до доброто (КП9550/1)
- Задржување на постојната улична мрежа и забрана за пробивање на нови улици.
- можност за доградба и надградба на постојните објекти или изградба на нови објекти, со габарит усогласен со големината на катастарските односно градежните парцели и максимална висина од П+2+Пк.

Заштитено подрачје - "Водена кула" во Скопје

Заштитеното подрачје - "Водена кула" во Скопје се состои од: *Споменик - "Водена кула" во Скопје* и *Контактна зона*.

Споменик - "Водена кула" во Скопје

Режимот на заштита од втор степен за Споменикот - "Водена кула" во Скопје го подразбира следното:

- задржување на постојната форма и големина на парцелата (катастарска и градежна) на која се наоѓа самиот објект;
- забрана за градење нови објекти во дворното место;
- можност за вршење на археолошки истражувања и конзерваторско-реставраторски работи.

Контактна зона

Режимот на заштита од трет степен за **Контактната зона** подразбира задржување на постојната намена и на постојниот изглед на отворените јавни простори вклучени во границите на контактната зона.

Степените на режимот на заштита во подрачјето на опфат на ДУП за "Градска четврт ЦС 14", Општина Центар, Скопје, прикажани се во графичкиот прилог: **Лист 17 – Режим на заштита** и во следниот табеларен преглед:

6.5. Посебни мерки на заштита

За културното наследство во подрачјето на опфат на ДУП за "Градска четврт ЦС 14", Општина Центар, Скопје, се утврдуваат и применуваат следните други мерки на заштита:

- означување на добрата со знаци и други информативни ознаки предвидени со националните прописи и ратификуваните меѓународни договори од областа на заштитата на културното наследство;
- нанесување на границите на добрата и контактните зони на геодетска подлога во пропишаниот размер (1:1000) од страна на надлежниот државен орган за тоа и прибележување (ставање забелешка) во катастарската евиденција и документација (имотен лист) што се однесува на заштитниот статус на добрата и контактните зони;
- забрана за приватизација на земјиште во државна сопственост;
- преземање подготвителни, превентивни, корективни и мерки на претпазливост заради заштита на предметните добра од противправни дејства, деструктивни ефекти од загадување, бучава, вибрации, пожар, природни и слични непогоди, вооружен судир и други опасности со кои се загрозува или се нарушува неговиот интегритет;
- вклучување на добрата и нивните контактни зони во сите релевантни плански инструменти на општинско, градско, регионално и национално ниво, таму каде што тоа не е направено, особено во областа на просторното и урбанистичкото планирање, заштитата на животната средина и природата, регионалниот и локалниот развој, туризмот и другите допирни области (во стратегии, планови, акциски планови, програми и сл.);
- усогласување на постојните урбанистички планови чии плански решенија се спротивни на утврдениот режим на заштита;
- затскривање на инсталациите и опремата за инфраструктурните мрежи, на начин што обезбедува да не бидат видливи на објектите и во просторот на заштитените добра;
- утврдување преоден режим во поглед на донесувањето на планот за управување и плановите за безбедносна заштита, како и за усогласувањето на постојните урбанистички планови и за спроведувањето на други мерки на заштита, за кои ќе се оцени дека е потребно да се подведат под таквиот режим.

НУМЕРИЧКИ ДЕЛ

1. НУМЕРИЧКИ ПОКАЗАТЕЛИ

Во рамките на опфатот формирани се 17 градежни парцели.

Бруто максималната развиена површина на ниво на плански опфат е 70767m².

Просечен бруто процент на изграденост изнесува 35.7%

Просечен бруто коефициент на искористеност изнесува 1.4

Нумерација на објект	Група на класи на намена	Основна класа на намена	Компатибилни класи на намени на основната класа на намена	Површина на градежна парцела (m ²)	Површина за градеба (m ²)	Катност	Висина на хоризонтален венец	Развиена бруто површина (m ²)	Процент на изграденост	Коефициент на искористеност
1.1	В	В3	Б1(20%), max 20%	467m ²	326m ²	П+2+Пк	15m	1306m ²	70%	2.8
1.2	В	В3	Б1(20%), max 20%	532m ²	244m ²	П+2+Пк	15m	976m ²	46%	1.8
1.3	В	В3	/	480m ²	170m ²	П+1	постојна	339m ²	35%	0.7
1.4	В	В4	Б1(15%), max 15%	1993m ²	962m ²	П+5	постојна	5773m ²	48%	2.9
1.5	Б	Б4	Б1(20%),Б4(20%),Д3(20%), max 20%	2354m ²	1306m ²	П+5	постојна	7838m ²	55%	3.3
1.6	Е	Е2	/	34m ²	12m ²	П	4m	12m ²	37%	0.4
1.7	В	В4	Б1(15%), max 15%	2528m ²	729m ²	П+2	постојна	2187m ²	29%	0.9
1.8	В	В4	Б1(15%), max 15%	3798m ²	1629m ²	П+3	15m	6515m ²	43%	1.7
1.9	Б	Б4	Б1(40%),Д3 (40%), max 40%	5619m ²	2000m ²	П+2	12m	6000m ²	36%	1.1
1.10	Б	Б4	Б1(40%), Б2 (40%), Б3 (40%) и В4 (40%), max 40%	2458m ²	1105m ²	П+6+Пк	25m	8836m ²	45%	3.6
1.11	Б	Б5	Б1(40%), Б3(40%), Д3(40%), max 40%	915m ²	550m ²	П+3	15m	2200m ²	60%	2.4
1.12	Е	Е2	/	33m ²	15m ²	П	4m	15m ²	46%	0.5
1.13	Б	Б5	Б1(40%), Б2(40%), Д3(40%), max 40%	2350m ²	1471m ²	П+6+Пк	25m	11767m ²	63%	5.0
1.14	Б	Б5	Б1(40%), Б2(40%), Д3(40%), max 40%	857m ²	341m ²	П+3	15m	1365m ²	40%	1.6
1.15	Д	Д3	Б1(10%)	7437m ²	4271m ²	П; П+1;П+2	постојна; 15m	9671m ²	57%	1.3
1.16	В	В3	Б1(20%)	18853m ²	2927m ²	П+1	постојна	5853m ²	16%	0.3
1.17	В	В3	Б1(20%), max 20%	216m ²	114m ²	П	6m	114m ²	53%	0.5
				50921m ²	18172m ²			70767m ²	35.7%	1.4

Планирани површини по класи на намена на ниво на цел опфат

ДУП ГРАДСКА ЧЕТВРТ ЦС 14 КАЛЕ И СРЦ КАЛЕ (2016-2021)		
Б4-ДЕЛОВНИ ПРОСТОРИ	10431m ²	3.98%
Б5- ХОТЕЛСКИ КОМПЛЕКСИ	4121m ²	1.57%
В3-КУЛТУРА	20548m ²	7.84%
В4-ДРЖАВНИ ИНСТИТУЦИИ	8318m ²	3.17%
Д1-ПАРКОВСКО ЗЕЛЕНИЛО	132355m ²	50.49%
Д2 -ЗАШТИТНО ЗЕЛЕНИЛО	11254m ²	4.29%
Д3-СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА	7437m ²	2.84%
Е1- КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА	45639m ²	17.41%
Е1- КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА-РЕКА	21965m ²	8.38%
Е2 - КОМУНАЛНА СУПРАСТРУКТУРА - ТРАФОСТАНИЦИ	66m ²	0.03%
ВКУПНО	262133m²	100.00%

2. БИЛАНСНИ (СПОРЕДБЕНИ) ПОКАЗАТЕЛИ

Споредбените податоци се земени за постојна состојба и планирана состојба.

ПОСТОЈНА СОСТОЈБА

ДУП ГРАДСКА ЧЕТВРТ ЦС 14 КАЛЕ И СРЦ КАЛЕ		
A1 - ДОМУВАЊЕ ВО СТАНБЕНИ КУЌИ	6556.35m ²	2.50%
B1-МАЛИ КОМЕРЦИЈАЛНИ И ДЕЛОВНИ НАМЕНИ	2636.78m ²	1.01%
B4- ДЕЛОВНИ ПРОСТОРИИ	12076.16m ²	4.61%
B5 - ХОТЕЛСКИ КОМПЛЕКСИ	267.36m ²	0.10%
B3- КУЛТУРА	20680.58m ²	7.89%
B4- ДРЖАВНИ ИНСТИТУЦИ	3858.65m ²	1.47%
G4 - СТОВАРИШТА/СКЛАДОВИ	807.28m ²	0.31%
H3 - НЕИЗГРАДЕНО ЗЕМЈИШТЕ	29069.80m ²	11.09%
D1- ПАРКОВСКО ЗЕЛЕНИЛО	113140.97m ²	43.16%
D2- ЗАШТИТНО ЗЕЛЕНИЛО	15558.75m ²	5.94%
D3- СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА	4324.88m ²	1.65%
E1 - КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА	53094.57m ²	20.25%
E2- КОМУНАЛНА СУПРАСТРУКТУРА	61.35m ²	0.02%
ВКУПНО	262133.48m²	100.00%

ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА 2016- 2022 година

НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕ по класи на намени на ниво на плански опфат

ДУП ГРАДСКА ЧЕТВРТ ЦС 14 КАЛЕ И СРЦ КАЛЕ (2016-2021)		
B4-ДЕЛОВНИ ПРОСТОРИ	10431m ²	3.98%
B5- ХОТЕЛСКИ КОМПЛЕКСИ	4121m ²	1.57%
B3-КУЛТУРА	20548m ²	7.84%
B4-ДРЖАВНИ ИНСТИТУЦИИ	8318m ²	3.17%
D1-ПАРКОВСКО ЗЕЛЕНИЛО	132355m ²	50.49%
D2 -ЗАШТИТНО ЗЕЛЕНИЛО	11254m ²	4.29%
D3-СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА	7437m ²	2.84%
E1- КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА	45639m ²	17.41%
E1- КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА-РЕКА	21965m ²	8.38%
E2 - КОМУНАЛНА СУПРАСТРУКТУРА - ТРАФОСТАНИЦИ	66m ²	0.03%
ВКУПНО	262133m²	100.00%

ГУП на Град Скопје (2012 – 2022)

ПОСЕБНИ ОДРЕДБИ - НУМЕРИЧКИ ПОКАЗАТЕЛИ															
ЧЕТВРТ	ДОЗВОЛЕНИ КЛАСИ НА НАМЕНИ И ГРУПИ НА КЛАСИ НА НАМЕНИ														
ЦС 14 (ГУП)	А (ДОМУВАЊЕ)	Б (КОМЕРЦИЈАЛНИ И ДЕЛОВНИ НАМЕНИ)	В (ЈАВНИ ИНСТИТУЦИИ)	Г2, Г3, Г4 (ЛЕСНА ИНДУСТРИЈА, СЕРВИСИ И СТОВАРИШТА)	Г1 (ТЕШКА ИНДУСТРИЈА - ЗАГАДУВАЧКА)	Д1 (ПАРКОВСКО ЗЕЛЕНИЛО)	Д2 (ЗАШТИТНО ЗЕЛЕНИЛО)	Д3 (СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА)	Д4 (МЕМОРИЈАЛНИ ПРОСТОРИ)	Е1 (КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА) - ЈАВНИ ОТВОРЕНИ ПРОСТОРИ, УЛИЦИ И ЈАВНИ ПАРКИНГИ	Е2 (КОМУНАЛНА СУПРАСТРУКТУРА)	Е3 (НЕКОМПАТИВИЛНА ИНФРАСТРУКТУРА)	ПОВРШИНА ПОД СЕКУНДАРНА СООБРАЌАНА ИНФРАСТРУКТУРА	МИНИМАЛНИ ПОВРШНИ ПОД ЈАВНО ЗЕЛЕНИЛО, ОДНОСНО ЈАВЕН ПРОСТОР	
%	100%	0%	10%	20%	0%	43%	0%	6%	0%	0%	0%	0%	20%	1%	
ХА	22.96	0.00	2.21	4.64	0.00	9.93	0.00	1.35	0.00	0.00	0.00	0.00	4.59	0.23	

ДУП ЦС 14 КАЛЕ И СРЦ КАЛЕ (2016-2022)

ЧЕТВРТ	ДОЗВОЛЕНИ КЛАСИ НА НАМЕНИ И ГРУПИ НА КЛАСИ НА НАМЕНИ														
ЦС 14 (ДУП)	А (ДОМУВАЊЕ)	Б (КОМЕРЦИЈАЛНИ И ДЕЛОВНИ НАМЕНИ)	В (ЈАВНИ ИНСТИТУЦИИ)	Г2, Г3, Г4 (ЛЕСНА ИНДУСТРИЈА, СЕРВИСИ И СТОВАРИШТА)	Г1 (ТЕШКА ИНДУСТРИЈА - ЗАГАДУВАЧКА)	Д1 (ПАРКОВСКО ЗЕЛЕНИЛО)	Д2 (ЗАШТИТНО ЗЕЛЕНИЛО)	Д3 (СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА)	Д4 (МЕМОРИЈАЛНИ ПРОСТОРИ)	Е1 (КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА) - ЈАВНИ ОТВОРЕНИ ПРОСТОРИ, УЛИЦИ И ЈАВНИ ПАРКИНГИ	Е2 (КОМУНАЛНА СУПРАСТРУКТУРА)	Е3 (НЕКОМПАТИВИЛНА ИНФРАСТРУКТУРА)	ПОВРШИНА ПОД СЕКУНДАРНА СООБРАЌАНА ИНФРАСТРУКТУРА	МИНИМАЛНИ ПОВРШНИ ПОД ЈАВНО ЗЕЛЕНИЛО, ОДНОСНО ЈАВЕН ПРОСТОР	
%	100%	0%	6%	13%	0%	58%	5%	3%	0%	0%	0%	0%	15%	0%	
ХА	22.96	0.00	1.46	2.89	0.00	13.24	1.13	0.74	0.00	0.00	0.01	0.00	3.51	0.00	

Споредбени показатели за жители /корисници на четврта

ГУП на Град Скопје (2012 – 2022)

	ПОВРШИНА НА ЧЕТВРТ ВО ХА	ДОМИНАНТНА КЛАСА НА НАМЕНИ	МАХ. ПОВРШИНА НА ЗЕМЛИШТЕ СО НАМЕНА ДОМУВАЊЕ ХА	ПРОСЕЧЕН ПРОЦЕНТ НА ИЗГРАДЕНОСТ ЗА ДОМУВАЊЕ Р %	ПРОСЕЧЕН БРОЈ НАДЗЕМНИ НИВОИ ЗА ДОМУВАЊЕ	ПРОСЕЧНА БРУТО ИЗГРАДЕНА РАЗВИЕНА ПОВРШИНА ЗА ДОМУВАЊЕ М2	ПРОСЕЧЕН КОЕФИЦИЕНТ НА ИСКОРИСТЕНОСТ ЗА ДОМУВАЊЕ К	МАХ. ДОЗВОЛЕН БРОЈ ЖИТЕЛИ, ОДНОСНО КОРИСНИЦИ ВО ЧЕТВРТТА	ПРОСЕЧЕН БРОЈ НА СЕМЕЙСТВА	МАХ. ДОЗВОЛЕНА НЕТО ГУСТИНА НА НАСЕЛЕНОСТ Ж/ХА
СПОРЕД ГУП	22.96	Д1 (ПАРКОВСКО ЗЕЛЕНИЛО)	0.00	0.00	0	0	0.00	1000	0	0
Вкупно:	22.96		0.00			0		1000	0	

ДУП ЦС 14 КАЛЕ И СРЦ КАЛЕ (2016-2022)

	ПОВРШИНА НА ЧЕТВРТ ВО ХА	ДОМИНАНТНА КЛАСА НА НАМЕНИ	МАХ. ПОВРШИНА НА ЗЕМЛИШТЕ СО НАМЕНА ДОМУВАЊЕ ХА	ПРОСЕЧЕН ПРОЦЕНТ НА ИЗГРАДЕНОСТ ЗА ДОМУВАЊЕ Р %	ПРОСЕЧЕН БРОЈ НАДЗЕМНИ НИВОИ ЗА ДОМУВАЊЕ	ПРОСЕЧНА БРУТО ИЗГРАДЕНА РАЗВИЕНА ПОВРШИНА ЗА ДОМУВАЊЕ М2	ПРОСЕЧЕН КОЕФИЦИЕНТ НА ИСКОРИСТЕНОСТ ЗА ДОМУВАЊЕ К	МАХ. ДОЗВОЛЕН БРОЈ ЖИТЕЛИ, ОДНОСНО КОРИСНИЦИ ВО ЧЕТВРТТА	ПРОСЕЧЕН БРОЈ НА СЕМЕЙСТВА	МАХ. ДОЗВОЛЕНА НЕТО ГУСТИНА НА НАСЕЛЕНОСТ Ж/ХА
СПОРЕД ДУП	22.96	Д1 (ПАРКОВСКО ЗЕЛЕНИЛО)	0.00	0.00	0	0	0.00	1000	0	0
Вкупно:	22.96		0.00			0		1000	0	

Споредбени показатели за инфраструктурни потреби на ниво на четврт

ГУП на Град Скопје (2012 – 2022)

ИНФРАСТРУКТУРНИ ПОТРЕБИ НА НИВО НА ЧЕТВРТ											
СПОРЕД ГУП		ЕЛЕКТРИЧНА МОЌНОСТ kW	Оср/ден ВОДА ЗА ПИЕЊЕ МЗ/ДЕН	Оср/ДЕН ВОДА ЗА ПИЕЊЕ Л/СЕК	Qмак/ДЕН ВОДА ЗА ПИЕЊЕ Л/СЕК	Qмак/ЧАС ВОДА ЗА ПИЕЊЕ Л/СЕК	САНИТАРНА ВОДА ИНДУСТРИЈА Q МАХ/ДЕН Л/СЕК	САНИТАРНА ВОДА ЗА ИНДУСТРИЈА Q МАХ/ЧАС Л/СЕК	ОТПАДНА ФЕКАЛНА ВОДА МЗ/ДЕН	ОТПАДНА АТМОСФЕР- СКА ВОДА Л/СЕК	ЕНЕРГИЈА ЗА ЗАТОПЛУ- ВАЊЕ Mw/h /ГОД
	ПОТРЕБИ	2,563.55	400.00	4.63	6.94	9.03	0.00	0.00	320.00	1,262.80	0.00
ЕКОНОМСКА ОПРАВДАНОСТ ЗА ПРИКЛУЧУВАЊЕ НА ЦЕНТРАЛЕН ТОПЛИФИКАЦИСКИ СИСТЕМ: 30 СЕМЕСТВА/ХА							0.00 СЕМ/ХА				

ДУП ЦС 14 КАЛЕ И СРЦ КАЛЕ (2016-2022)

ИНФРАСТРУКТУРНИ ПОТРЕБИ НА НИВО НА ЧЕТВРТ											
СПОРЕД ДУП		ЕЛЕКТРИЧНА МОЌНОСТ kW	Оср/ден ВОДА ЗА ПИЕЊЕ МЗ/ДЕН	Оср/ДЕН ВОДА ЗА ПИЕЊЕ Л/СЕК	Qмак/ДЕН ВОДА ЗА ПИЕЊЕ Л/СЕК	Qмак/ЧАС ВОДА ЗА ПИЕЊЕ Л/СЕК	САНИТАРНА ВОДА ИНДУСТРИЈА Q МАХ/ДЕН Л/СЕК	САНИТАРНА ВОДА ЗА ИНДУСТРИЈА Q МАХ/ЧАС Л/СЕК	ОТПАДНА ФЕКАЛНА ВОДА МЗ/ДЕН	ОТПАДНА АТМОСФЕР- СКА ВОДА Л/СЕК	ЕНЕРГИЈА ЗА ЗАТОПЛУ- ВАЊЕ Mw/h /ГОД
	ПОТРЕБИ	2,118.70	400.00	4.63	6.94	9.03	0.00	0.00	320.00	1,262.80	0.00
ЕКОНОМСКА ОПРАВДАНОСТ ЗА ПРИКЛУЧУВАЊЕ НА ЦЕНТРАЛЕН ТОПЛИФИКАЦИСКИ СИСТЕМ: 30 СЕМЕСТВА/ХА							0.00 СЕМ/ХА				